

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4

มนัสนันท์ ทองสังข์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
พุทธศักราช 2566

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4

มนัสนันท์ ทองสังข์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
พุทธศักราช 2566
(ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย)

ACADEMIC LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS AFFECTING TEACHER COMPETENCY DEVELOPMENT IN THE 21 ST CENTURY UNDER NAKHON SI THAMMARAT PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 4

MANATSANAN THONGSANG

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF EDUCATION
PROGRAM IN EDUCATIONAL ADMINISTRATION
FACULTY OF EDUCATION
MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY
2023

(COPYRIGTH OF MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY)

หัวข้อสารนิพนธ์	: ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4
ชื่อนักศึกษา	: มนัสนันท์ ทองสังข์
ชื่อปริญญา	: ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	: การบริหารการศึกษา
พุทธศักราช	: 2566
อาจารย์ที่ปรึกษา	: ดร.สันติ อุนจะนำ
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรัญญา แสงอัมพร

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย อนุมัติให้นับสารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะบดีคณะศึกษาศาสตร์ .....
(พระครูศรีวีรคุณสุนทร, ผศ.ดร.)

คณะกรรมการสารนิพนธ์ :
ประธานกรรมการ .....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทิพมาศ เศวตวรโชติ)

กรรมการ (อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก) .....
(ดร.สันติ อุนจะนำ)

กรรมการ (อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม) .....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรัญญา แสงอัมพร)

กรรมการ .....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกศริน มนูญผล)

กรรมการ .....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นพรัตน์ ชัยเรือง)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Thesis Topic	:	Academic Leadership of School Administrators Affecting Teacher Competency Development in the 21 St Century under Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 4
Student's Name	:	Manatsanan Tongsang
Degree Sought	:	Master of Education
Program	:	Education Administration
Anno Domini	:	2023
Advisor	:	Dr. Santi Aunjanam
Co-Advisor	:	Asst. Prof. Dr. Sranva Saengamporn

Accepted by the Faculty of Education, Mahamakut Buddhist University in Partial Fulfillment of the Recuirements for the Master of Education (Educational Administration)

Dean of Faculty of Education .....
(Phrakrusriveerakhunsunthorn, Asst. Prof. Dr.)

Thesis Committee:
Chairman .....
(Asst. Prof. Dr. Tippamas Sawetworachot)

Member (Advisor) .....
(Dr. Santi Aunjanam)

Member/Co-Advisor .....
(Asst. Prof. Dr. Sranya Saengamporn)

Member .....
(Asst. Prof. Dr. Kassarin Manunphon)

Member .....
(Asst. Prof. Dr. Nopparat Chairuang)

Copyright of Mahamakut Buddhist University

บทคัดย่อ

หัวข้อวิทยานิพนธ์ : **ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4**

ชื่อนักศึกษา : **มนัสนันท์ ทองสังข์**

ชื่อปริญญา : **ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต**

สาขาวิชา : **การบริหารการศึกษา**

ปีพุทธศักราช : **2566**

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก : **ดร. สันติ อุนจะนำ**

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม : **ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สรัญญา แสงอัมพร**

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและระดับการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์และค้นหาตัวพยากรณ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 โดยวิธีวิจัยเชิงปริมาณใช้เครื่องมือแบบสอบถาม

ผลการวิจัยพบว่า :

ศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและระดับการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่กับการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 พบว่า โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตัวพยากรณ์ที่ใช้ในการพยากรณ์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 พบว่าพยากรณ์ที่ดีที่สุด คือ ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา, การพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21

ABSTRACT

Thesis Topic	:	**Academic Leadership of School Administrators Affecting Teacher Competency Development in the 21 St Century under Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 4**
Student's Name	:	**Manatsanan Tongsang**
Degree Sought	:	**Master of Education**
Program	:	**Education Administration**
Anno Domini	:	**2023**
Advisor	:	**Dr. Santi Aunjanam**
Co-Advisor	:	**Asst. Prof. Dr. Sranya Saengamporn**

This thesis has the following objectives: to study the level of academic leadership of school administrators and the level of teacher competency development in the 21st century under the office of Nakhon Si Thammarat primary educational service area 4 to study the relationship and search for predictors between academic leadership. of school administrators affecting teacher competency development in the 21st century under the office of Nakhon Si Thammarat primary educational service area 4. The sample group were teachers under the office of Nakhon Si Thammarat primary educational service area 4 by means of quantitative research by using the questionnaire.

The results showed that :

A study of the level of academic leadership of school administrators and the level of teacher competency development in the 21st century under the office of Nakhon Si Thammarat primary educational service area 4 overall and each aspect was at the highest level.

The relationship between academic leadership of educational institute administrators and teacher competency development in the 21st century under the

office of Nakhon Si Thammarat primary educational service area 4 found that, overall, there was a moderate positive relationship. statistically significant at the .01 level

The predictors used to forecast academic leadership of school administrators affecting teacher competency development in the 21st century office of Nakhon Si Thammarat primary educational service area 4 found that the best predictor was the setting aspect of school goals

Keywords : Academic Leadership of School Administrators, Teacher Competency Development in the 21st Century

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลงได้เนื่องจากบุคคลหลายฝ่ายที่ได้ช่วยเหลือในครั้งนี้ ผู้วิจัยใคร่ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ซึ่งเป็นสถาบันที่ประสิทธิ์ประสานความรู้ทางการศึกษาด้านการบริหารการการศึกษาระดับปริญญาโท

ขอขอบพระคุณอธิการบดีและคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ที่ได้อำนวยความสะดวกในการศึกษาตลอดหลักสูตร ขอกราบขอบพระคุณผศ.ดร.สรัญญา แสงอัมพร ที่กรุณาเป็นประธานการสอบ ขอขอบคุณอาจารย์ทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอนให้ความรู้ในระดับมหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษาขอขอบคุณคณะกรรมการการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่านที่ได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับความถูกต้องของเนื้อหาในเล่มวิทยานิพนธ์ด้วยดี

ขอขอบพระคุณดร.สันติ อุนจะนำ และผศ.ดร.สรัญญา แสงอัมพร ที่ให้ความอนุเคราะห์รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ได้ให้คำปรึกษาตลอดจนตรวจสอบข้อบกพร่องต่าง ๆ พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จลุล่วงเป็นอย่างดียิ่ง

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่บัณฑิตวิทยาลัยทุกท่านที่ได้ให้ความสะดวกด้วยดีตลอดจนเพื่อนๆ นักศึกษาปริญญาโททุกท่านที่คอยให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา

ขอขอบคุณครอบครัวและญาติมิตรทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาในครั้งนี้ที่คอยห่วงใยให้การสนับสนุนและเป็นกำลังใจตั้งแต่เริ่มเรียนจนจบการศึกษา

คุณงามความดีและประโยชน์อันเกิดจากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ผู้วิจัยขอใช้เป็นเครื่องสักการะบูชา คุณพระรัตนตรัย พระคุณของบิดา มารดา ครูอาจารย์ ที่ประสิทธิ์ประสาท ความรู้ ที่มีคุณค่ายิ่ง และขอแผ่คุณความดีนี้ให้แก่เพื่อนมนุษย์และสรรพสัตว์ทุกรูปทุกนาม พร้อมทั้งเจ้ากรรมนายเวรในทุกภพทุกชาติด้วยเทอญ

มนัสนันท์ ทองสังข์

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย..... จ

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ..... ฉ

กิตติกรรมประกาศ..... ซ

สารบัญ..... ฌ

สารบัญตาราง..... ฎ

สารบัญแผนภาพ..... ฑ

บทที่

1 บทนำ..... 1

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา..... 1

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย..... 3

1.3 สมมุติฐานของการวิจัย..... 4

1.4 ขอบเขตบองการวิจัย..... 4

1.5 ประโยชน์การวิจัย..... 5

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ..... 6

2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 9

2.1 แนวคิดและทฤษฎีภาวะผู้นำ..... 10

2.2 แนวคิดและทฤษฎีภาวะผู้นำทางวิชาการ..... 16

2.3สมรรถนะในการปฏิบัติงานของครูในศตวรรษที่ 21..... 42

2.4 การจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4..... 70

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 75

2.6 สรุปกรอบแนวคิดในการวิจัย..... 79

3 วิธีดำเนินการวิจัย..... 81

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง..... 81

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 82

3.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 83

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล..... 84

สารบัญ (ต่อ)

		หน้า
	3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	85
	3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	87
4	**ผลการวิเคราะห์ข้อมูล**	**90**
	4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	90
	4.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล	91
	4.3 ผลการวิเคราะห์ ข้อมูล	91
5	**สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ**	**113**
	5.1 สรุปผล	113
	5.2 อภิปรายผล	116
	5.3 ข้อเสนอแนะ	123
บรรณานุกรม		**125**
ภาคผนวก		**136**
	ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย	137
	ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย	139
	ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล (สำหรับ Try out)	143
	ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล	147
	ภาคผนวก จ แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	149
	ภาคผนวก ฉ ตารางแสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)	161
	ภาคผนวก ช ผลการตรวจอักขราวิสุทธิ์	172
ประวัติผู้วิจัย		**174**

สารบัญตาราง

ตารางที่ **หน้า**

2.1 สังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาจากแนวคิดของนักวิชาการ..... 27

2.2 สังเคราะห์การพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่21..... 63

3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดโรงเรียน..... 82

4.1 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม..... 92

4.2 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 โดยภาพรวมและรายด้าน..... 94

4.3 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน..... 95

4.4 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านการมุ่งเน้นด้านวิชาการ..... 95

4.5 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านการทำงานด้านหลักสูตร..... 97

4.6 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านการวัดและประเมินผลผู้เรียน..... 98

4.7 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านการพัฒนาส่งเสริมแหล่งเรียนรู้..... 99

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่ **หน้า**

4.8 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านการนิเทศและประเมินผลการศึกษา..... 100

4.9 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านการจัดบรรยากาศที่ดีภายในโรงเรียน..... 101

4.10 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 โดยภาพรวมและรายด้าน..... 102

4.11 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้..... 103

4.12 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน..... 104

4.13 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน..... 105

4.14 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน..... 106

4.15 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาและทักษะด้านดิจิทัล..... 107

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่ **หน้า**

4.16 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน..... 108

4.17 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวแปรภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4..... 109

4.18 แสดงผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ กำลังสองของค่าสหสัมพันธ์แบบพหุคูณกำลังสองของค่าสหสัมพันธ์แบบพหุคูณที่ปรับแก้ และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน..... 110

4.19 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ (Multiple Correlation Analysis) และการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) การวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA)..... 111

4.20 การวิเคราะห์การสัมประสิทธิ์พยากรณ์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4..... 112

สารบัญภาพ

ภาพที่ **หน้า**

2.1 แบบจำลองภูเขาน้ำแข็ง (The Iceberg Model)..... 43

2.2 กรอบสมรรถนะสำหรับครู ฝ่ายการศึกษาและฝึกอบรม..... 52

2.3 กรอบแนวคิดในการวิจัย..... 80

บทที่ 1
บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กระทรวงศึกษาธิการมีแนวทางในการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ(ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ชี้ว่าการศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความ เจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึกการอบรม การสร้างสรรค์และความก้าวหน้า ทางวิชาการ การจัดการศึกษาจึงมีเป้าหมายสูงสุดเพื่อพัฒนานักเรียนให้เต็มศักยภาพทั้งด้านความรู้และคุณธรรมใน วิถีการดำเนินชีวิต รวมทั้งสามารถเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมและใช้ชีวิตได้อย่างมีความสุข ทั้งนี้จะให้สำเร็จผลได้นั้น จะต้องอาศัยองค์ประกอบต่าง ๆ ในการจัดการศึกษาที่เป็นเงื่อนไขและปัจจัยในการทำงานซึ่งประกอบด้วยสภาพแวดล้อมภายใน ได้แก่ อาคาร สิ่งแวดล้อม ส่วนปัจจัยตัวป้อน ได้แก่ นักเรียน ครู วัสดุ ครุภัณฑ์ และ กระบวนการซึ่งเป็นกระบวนการที่สำคัญ คือกระบวนการจัดการเรียนการสอนโดยครูจะต้องพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง กระทรวงศึกษาธิการ (2545, หน้า 24-41) และการบริหารการศึกษาที่ดีซึ่งจะต้องมี ผู้บริหารที่สามารถนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จได้ สถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จได้อย่างแท้จริงนั้นจะต้องมีผู้บริหารที่มีความรู้ความสามารถ ต้องมีหน้าที่อำนวยความสะดวก ส่งเสริมสนับสนุนบุคลากร ตามมาตรา 52 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กล่าวว่าให้ กระทรวงศึกษาธิการส่งเสริมให้มีพัฒนาครู โดยการกำกับและประสานให้สถาบันที่ทำหน้าที่ผลิตและพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีความพร้อมและมีความเข้มแข็งในการพัฒนาบุคลากรประจำการอย่างต่อเนื่องให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ทั้งนี้เพราะการพัฒนาบุคลากรถือเป็นสิ่งจำเป็นต่อประสิทธิภาพของการทำงาน และการบริหารต้องส่งเสริมการทำงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐที่ได้จัดภารกิจการบริหารและการจัดการศึกษาไว้ 4 ด้านคือ การบริหารงานทางวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไป โดยผู้บริหารต้องหาแนวทาจัดการโดยเฉพาะอย่างยิ่ง การบริหารงานด้านวิชาการ กิจกรรมการเรียนการสอน ถือเป็นภารกิจที่สำคัญในการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพเป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ของหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 17)

ผู้บริหารสถานศึกษาทางวิชาการจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ ในการนำและการบริหารบุคคลในการปฏิบัติงานของสถานศึกษาให้กระทำหรือจัดกิจกรรมด้านวิชาการและกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุผลสำเร็จทำให้กระบวนการจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นจะต้องจะแสดงบทบาท ให้เห็นอย่างชัดเจนในด้านคุณลักษณะและพฤติกรรมในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับกิจกรรมในการดำเนินการใช้ ปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนและงานด้านวิชาการ สมจิตร เจริญกร (2561, หน้า 3) ได้กล่าวว่า นอกจากภาระงานของผู้บริหารที่สำคัญจากความเป็นผู้นำทางวิชาการแล้ว ผู้บริหารจะต้องส่งเสริมให้ครูดึงความสามารถ และศักยภาพของตนในด้านต่าง ๆ ออกมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาองค์กรอย่างเต็มศักยภาพ โดยรูปแบบและวิธีการการจัดการความรู้ของผู้บริหารในการแสวงหาแนวทางเพื่อดึงศักยภาพของครูภายใต้ระบบบริหารงาน ผู้บริหารที่ใช้การจัดการความรู้ที่ดีและเหมาะสมจะสามารถใช้วิธีการที่หลากหลายในการส่งเสริมการทำงานของครู ดังนั้นลักษณะของการบริหารงานทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาจึงย่อมมีความสอดคล้องกับ การปฏิบัติงานของครูผ่านสมรรถนะที่สำคัญในการปฏิบัติงานของครูแต่ละคน ทั้งนี้ก็เพื่อที่จะนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จและนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน สมรรถนะจึงมีความสำคัญและมีความจำเป็นต่อการบริหารจัดการองค์กร โดยเฉพาะอย่างยิ่งสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ สมรรถนะหลัก มี 5 ประการ คือ 1) การมุ่ง ผลสัมฤทธิ์ของการปฏิบัติงาน 2) การบริการที่ดี 3) การพัฒนาตนเอง 4)การทำงานเป็นทีม 5) จริยธรรมและ จรรยาบรรณครู และสมรรถนะตามสายปฏิบัติงาน มี 6 ประการ คือ 1)การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ 2) การพัฒนาผู้เรียน 3) การบริหารจัดการชั้นเรียน 4) การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน 5) ภาวะผู้นำครู 6) การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2564, หน้า 17-21) สำหรับยุคแห่งเทคโนโลยีและการสื่อสารที่เต็มไปด้วยข้อมูลสารสนเทศที่หลากหลาย ครูผู้สอนจำเป็นต้องมีทักษะต่าง ๆ ที่เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาศักยภาพของครูให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง และพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

แนวโน้มทางการศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา คะแนนมาตรฐานต่าง ๆ ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สถาบันทดสอบแห่งชาติ รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาคุณธรรม จริยธรรม และการใช้ชีวิตของผู้เรียนต่างสะท้อนให้เห็นถึง “วิกฤตคุณภาพ” ในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิต อยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุขในกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 ซึ่งจะส่งผลถึงคุณภาพการศึกษาของไทย อาจจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพของคนรวมถึงความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในระยะยาว ซึ่งเป็นผลมาจากความไม่มีคุณภาพของหน่วยงานที่รับผิดชอบจัดการศึกษาและความสามารถด้านการบริหารจัดการทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งนับว่าเป็นปัจจัยหรือตัวบ่งชี้สำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนา

คุณภาพการศึกษา เลิศสุขุม ปังสุด (2565, หน้า 57) ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความสำคัญต่อการบริหารงานภายในสถานศึกษาโดยเฉพาะภารกิจหลักของสถานศึกษา คือการบริหารงานวิชาการ กล่าวคือผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นจะต้องรับผิดชอบโดยตรงเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนซึ่งปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษานั้นยังพบในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ซึ่งเป็นองค์กรของผู้วิจัย จากปัญหาดังกล่าวสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 จึงได้กำหนดนโยบายไว้ว่า “งานได้ผล คนเป็นสุข” มุ่งเน้นให้ครูในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ให้ตระหนักการยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องและให้ความสำคัญต่อการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 รวมทั้งร่วมกันยกระดับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนให้สูงขึ้น (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4, 2563) ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องปรับปรุงเรื่องการบริหารสถานศึกษาให้มีความเหมาะสมและควรเลือกใช้คนให้ตรงกับงานเพื่อสร้างการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ควรประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา มีทัศนคติที่ดีในการทำงานเพื่อให้ครูมีความศรัทธาเชื่อมั่น และช่วยหาแนวทางแก้ปัญหา โดยการค้นหาปัญหาตามความต้องการของครูและควรมีการเสริมแรงให้ความรัก สร้างความเชื่อมั่นให้แก่ครู มีจิตใจเมตตาเอาใจใส่ต่อครูแต่ละคนเหมือนกัน บนพื้นฐานของความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อให้เกิดขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน และในด้านสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 นั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูได้มีการพัฒนาตนเองเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง แล้วร่วมกันแก้ปัญหาแล้วให้ครูมีการสำรวจความต้องการรับบริการของผู้เรียนเพื่อให้เกิดการพัฒนาไปด้วยกัน ปิยพร บุญใบ (2563, หน้า 44)

จากปัญหาและความสำคัญในข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและศักยภาพของผู้บริหารสถานศึกษาและเป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 ให้สูงมากยิ่งขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4

1.2.2 เพื่อศึกษาระดับการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4

1.2.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4

1.2.4 เพื่อค้นหาตัวพยากรณ์ที่ใช้ในการพยากรณ์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาความสัมพันธ์เป็นไปในทางบวกต่อการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4

2. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโดยมีด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียนเป็นตัวแปรพยากรณ์ ที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราชเขต 4 โดยใช้วิธีวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยครั้งนี้ไว้ดังนี้

1.4.1 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ประจำปีการศึกษา 2565 จำนวนครู 1,513 คน (ข้อมูลสภาพอัตรากำลัง , 2565)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ประจำปีการศึกษา 2565 ครูจำนวน 306 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยเทียบจากตารางสำเร็จรูปของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 607-610) แล้วสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามตัวแปรขนาดของสถานศึกษา

1.4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะในการปฏิบัติงานของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 โดยได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และสมรรถนะในการปฏิบัติงานของครูในศตวรรษที่ 21 ดังนี้

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 1) แนวคิดและทฤษฎีภาวะผู้นำ 2) ความหมายของภาวะผู้นำ

3) บทบาทและหน้าที่ของภาวะผู้นำ 4) การเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ 5) แนวคิดและทฤษฎีภาวะผู้นำทางวิชาการ 6) ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการ และ 7) องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการ

สมรรถนะในการปฏิบัติงานของครูในศตวรรษที่ 21 ตามสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยสมรรถนะหลักและสมรรถนะประจำสายงาน และสามารถวิเคราะจากตารางสังเคราะห์ได้มีทักษะ 6 ด้าน ดังนี้ 1) การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ 2) การดูแลช่วยเหลือผู้เรียน 3) การบริหารจัดการชั้นเรียน 4) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน 5) การใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาและทักษะด้านดิจิทัล และ 6) ความสัมพันธ์กับชุมชน

1.4.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4

1.4.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ปีการศึกษา 2564 – 2565

1.5 ประโยชน์การวิจัย

1.5.1 ทำให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารงานสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ซึ่งจะเป็นผลต่อการพัฒนาการศึกษาต่อไป

1.5.2 ทำให้เป็นแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะในการปฏิบัติงานของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4

1.5.3 ทำให้เป็นแนวทางให้ผู้บริหารสถานศึกษาปรับปรุงและพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะในการปฏิบัติงานของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.6.1 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ที่มีความสามารถในการทำงานตามเวลาที่กำหนด การจัดบรรยากาศที่ดีของโรงเรียน การมุ่งเน้นด้านวิชาการ การคาดหวังของครูและผลการปฏิบัติงานของครู การทำงานด้านหลักสูตร การเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงการประเมินผลและการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน

1.6.2 การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน หมายถึง ผู้บริหารมีการกำหนดเป้าหมายโดยวางแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน กำหนดเป้าหมายที่ง่ายต่อการนำไปปฏิบัติได้จริง กำหนดเป้าหมายด้านวิชาการโดยให้บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วม กำหนดเป้าหมายโดยใช้จุดเน้นคุณลักษณะของนักเรียน กำหนดเป้าหมายโดยใช้จุดเน้นที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

1.6.3 การมุ่งเน้นด้านวิชาการผู้บริหาร หมายถึง ให้ความสำคัญในการสร้างทักษะความรู้ความสามารถแก่บุคลากร ให้ความสำคัญในการสร้างทักษะความรู้ความสามารถในผู้เรียน การสร้างบรรยากาศทางวิชาการให้ความสำคัญในเรียนการสอนตามมาตรฐานวิชาการ มีการมุ่งเน้นการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด

1.6.4 การทำงานด้านหลักสูตร หมายถึง ผู้บริหารแสดงบทบาท หน้าที่เป็นผู้นำเพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีการกำหนดนโยบายการพัฒนาหลักสูตรได้ตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สนับสนุนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการสร้างหลักสูตรท้องถิ่น สนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายจัดทำกำหนดการนิเทศ ติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

1.6.5 การวัดและประเมินผลผู้เรียน หมายถึง ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูสร้างเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการวัดประเมินผลสนับสนุนให้ครูวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อนำผลมาปรับปรุงการเรียนการสอนสนับสนุนให้ครูวัด และประเมินผลจากสภาพจริงโดยใช้วิธีการที่หลากหลายส่งเสริมให้มีการรายงานผลประเมินความก้าวหน้าของนักเรียนแก่ผู้ปกครองทราบเป็นรายภาค มีการประเมินหลักสูตร เพื่อวางแผนพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

1.6.6 การพัฒนาส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ หมายถึง การส่งเสริมให้ครูและนักเรียนใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่นจัดโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ในชุมชนที่เอื้อต่อการสร้างองค์ความรู้ของผู้เรียนสนับสนุน และเปิดโอกาสให้ชุมชนได้เข้ามาใช้แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาสนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อบรรยากาศการเรียนการสอนภายในสถานศึกษาการสร้างเครือข่ายแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน

1.6.7 การนิเทศและประเมินผลการศึกษา หมายถึง การกำหนดกระบวนการนิเทศและประเมินผลการศึกษาที่ชัดเจนมีการนิเทศติดตาม ดูแล ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของครูอย่างใกล้ชิดมีการจัดประชุม อบรมในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้ครูมีโอกาสพัฒนาทักษะการสอนและการประเมิน มีการให้คำแนะนำ คำปรึกษาแก่ครูในด้านการวัดผลประเมินผลของผู้เรียนตามสภาพจริงมีการสนับสนุนให้มีการใช้ข้อมูลและระบบสารสนเทศในการวัดและประเมินผลที่ทันสมัยรวดเร็ว

1.6.8 การจัดบรรยากาศที่ดีภายในโรงเรียน หมายถึง ผู้บริหารมีการดำเนินงานจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้มีการดำเนินการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพมีการ

สนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่หลากหลายมีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมและเสริมบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนอยู่เสมอ การส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ของนักเรียน

1.6.9 การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ หมายถึง สามารถพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ได้สามารถใช้การวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมและประเมินผลการเรียนรู้ใช้รูปแบบและเทคนิควิธีสอนอย่างหลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มตามศักยภาพใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในการผลิตสื่อ และนวัตกรรมที่ใช้ในการเรียนรู้

1.6.10 การดูแลช่วยเหลือผู้เรียน หมายถึง การให้คำแนะนำและพัฒนาผู้เรียนอยู่เสมอการให้คำปรึกษาและดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเป็นรายบุคคลการเสริมสร้างลักษณะบุคลิกที่ดีให้กับผู้เรียนอำนวยความสะดวกและแนะแนวทางการศึกษาต่อให้กับผู้เรียนผู้ปกครองมีส่วนร่วมจัดประชุมของโรงเรียน การหาแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียน

1.6.11 การบริหารจัดการชั้นเรียน หมายถึง การส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับนักเรียนและนักเรียนกับนักเรียนตรวจสอบสิ่งอำนวยความสะดวกในห้องเรียนให้พร้อมใช้งานและปลอดภัยอยู่เสมอจัดทำข้อมูลสารสนเทศของนักเรียนเป็นรายบุคคลมีเอกสารประจำชั้นเรียนครบถ้วนเป็นปัจจุบันแก้ไขปัญหาและพัฒนานักเรียนด้านระเบียบวินัย โดยการสร้างวินัยเชิงบวกในชั้นเรียนประเมินการกำกับดูแลชั้นเรียนและนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนา

1.6.12 การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน หมายถึง วิเคราะห์ภาระงานเพื่อวางแผนการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบกำหนดเป้าหมายในการปฏิบัติงานทุกภาคเรียนริเริ่มสร้างสรรค์ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แสวงหาความรู้ใหม่ ๆ ที่เกี่ยวกับวิชาชีพ เพื่อการพัฒนาตนเองประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเองและนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาการทำงานให้ดียิ่งขึ้น

1.6.13 การใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาและทักษะด้านดิจิทัล หมายถึง การพัฒนาออกแบบสื่อการสอนให้มีความทันสมัยมากขึ้นแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ แสวงหาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอนใช้เทคโนโลยี เข้ามาสอดแทรกในการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนค้นหาความรู้ด้วยตนเองจัดการเรียนรู้โดยการฝึกฝนให้นักเรียนได้เกิดความคิดสร้างสรรค์ทุกครั้งที่ทำการสอนมีการปรับปรุงสื่อการสอนต่าง ๆ ให้เป็นที่น่าสนใจแก่นักเรียน

1.6.14 ความสัมพันธ์กับชุมชน หมายถึง การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครองและชุมชนในการติดต่อสื่อสารเพื่อการจัดการเรียนรู้ประสานงานกับผู้ปกครองและชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดปี การศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามาแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้มีปราชญ์ชาวบ้าน

หรือใช้ภูมิปัญญาในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมมีการเสนอผลการจัดการเรียนรู้ต่อฝ่ายต่าง ๆ ของชุมชน เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแก้ไขปัญหาร่วมกันทุกภาคเรียน

1.6.15 การพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 หมายถึง ความสามารถในการสร้างและพัฒนาหลักสูตร การออกแบบการเรียนรู้อย่างสอดคล้องและเป็นระบบ จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรม เทคโนโลยี และการวัดประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด

1.6.16 สถานศึกษา หมายถึง โรงเรียนของรัฐบาลในอำเภอท่าศาลา อำเภอพรหมคีรี อำเภอสิชล อำเภอขนอม อำเภอนบพิตำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4

1.6.17 ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ปีการศึกษา 2565

1.6.18 ครู หมายถึง ข้าราชการครูและบุคลการกรทางการศึกษาที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ปีการศึกษา 2565

1.6.19 ขนาดสถานศึกษา หมายถึง ลักษณะทางกายภาพของโรงเรียนที่แบ่งตามจำนวนนักเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกได้ 3 ขนาด คือ ขนาดเล็กจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1 – 120 คน ขนาดกลางจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 121 – 600 คน ขนาดใหญ่จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 601 - 1,500 คนขึ้นไป

1.6.20 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 หมายถึง หน่วยงานที่ทำหน้าที่ดูแลอำนวยความสะดวกในการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่อยู่ใน 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอขนอม อำเภอสิชล อำเภอนบพิตำ อำเภอท่าศาลา อำเภอพรหมคีรี

1.6.21 เพศ หมายถึง เพศของข้าราชการครูและบุคลการกรทางการศึกษาที่ปฏิบัติการสอนที่ตอบแบบสอบถามสำหรับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แบ่งช่วงเป็น 2 ช่วง คือ 1) เพศชาย 2) เพศหญิง

1.6.22 อายุ หมายถึง อายุของข้าราชการครูและบุคลการกรทางการศึกษาที่ปฏิบัติการสอนที่ตอบแบบสอบถามสำหรับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งเป็น 4 ช่วง 1) อายุ 20 – 30 ปี 2) อายุ 31 - 40 ปี 3) อายุ 41 - 50 ปี 4) 51 ปีขึ้นไป

1.6.23 วุฒิการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาของข้าราชการครูและบุคลการกรทางการศึกษาที่ปฏิบัติการสอนที่ตอบแบบสอบถาม สำหรับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ 1) ปริญญาตรี 2) สูงกว่าปริญญาตรี

1.6.24 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน หมายถึง อายุในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลการกรทางการศึกษาที่ปฏิบัติการสอนที่ตอบแบบสอบถาม สำหรับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ 1) น้อยกว่า 5 ปี 2) 5 – 10 ปี 3) มากกว่า 10 ปี

บทที่ 2
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวของ

การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนำเสนอ ดังนี้

2.1 แนวคิดและทฤษฎีภาวะผู้นำ

2.1.1 ความหมายของภาวะผู้นำ

2.1.2 บทบาทและหน้าที่ของภาวะผู้นำ

2.1.3 การเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ

2.2 แนวคิดและทฤษฎีภาวะผู้นำทางวิชาการ

2.2.1 ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการ

2.2.2 องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการ

2.2.2.1.การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน

2.2.2.2.การมุ่งเน้นด้านวิชาการ

2.2.2.3.การทำงานด้านหลักสูตร

2.2.2.4.การวัดผลและประเมินผลผู้เรียน

2.2.2.5.การพัฒนาส่งเสริมแหล่งเรียนรู้

2.2.2.6.การนิเทศและประเมินผลการศึกษา

2.2.2.7.การจัดบรรยากาศที่ดีภายในโรงเรียน

2.2.3 หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ

2.3. สมรรถนะในการปฏิบัติงานของครูในศตวรรษที่ 21

2.3.1 แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะ

2.3.2 ความหมายของสมรรถนะ

2.3.3 ประเภทของสมรรถนะ

2.3.4 สมรรถนะในการปฏิบัติงานของครูในศตวรรษที่ 21

2.4 การจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดและทฤษฎีภาวะผู้นำ

2.1.1 ความหมายของภาวะผู้นำ

ทิมลพรรณ เพชรสมบัติ (2560, หน้า 7) ได้สรุปความหมายของภาวะผู้นำ ว่าเป็นการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลโดยผู้นำเป็นผู้ให้ข้อมูลที่สามารถเกิดความร่วมมือจากสมาชิกในกลุ่มและร่วมมือกันในการปฏิบัติงานจนสำเร็จบรรลุผลที่ต้องการ และการที่ภาวะผู้นำมีลักษณะที่ซับซ้อนในลักษณะของกระบวนการของความสัมพันธ์และการใช้อิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลอื่น

สุรีรัตน์ โตเขียว (2560, หน้า 20) ได้ให้ความหมายว่าภาวะผู้นำ หมายถึงความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะก่อให้เกิดกิจกรรมหรือการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาโดยใช้การชักชวน จูงใจให้บุคคลปฏิบัติตามความคิดเห็น ตามความต้องการของผู้บริหารด้วยความเต็มใจและยินดีที่จะให้ความร่วมมือ ซึ่งผู้นำจะต้องมีอิทธิพลต่อบุคคล หรือสถานศึกษาที่ก่อให้เกิดการทำกิจกรรมหรือการเปลี่ยนแปลง และต้องเป็นผู้สร้างวัฒนธรรมที่ดีให้แกสถานศึกษา

สุนทร โคตรบรรเทา (2560, หน้า 212) ให้ความหมาย ภาวะผู้นำ หมายถึง เป็นพฤติกรรมและกระบวนการที่ทำให้ผู้อื่นเปลี่ยนและละทิ้งความสนใจของตนเอง แล้วหันมาปฏิบัติตามเป้าหมายของกลุ่ม โดยการหล่อหลอมแนวคิดใหม่ การให้คำปรึกษา การแนะนำ การชักชวนและการกระทำเชิงสัญลักษณ์ซึ่งดลใจและให้ความหมายแก่ผู้อื่นเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

ชัยธวัช เนียมศิริ (2561, หน้า 8) ได้วิเคราะห์ความหมายของภาวะผู้นำว่า ภาวะผู้นำจะเกี่ยวข้องกับการใช้อิทธิพลซึ่งส่วนมากจะเป็นผู้นำ (Leader) พยายามจะมีอิทธิพลต่อผู้ตาม (Followers) ในกลุ่มหรือบุคคลอื่น ๆ เพื่อให้มีทัศนคติ พฤติกรรม และอื่น ๆ ไปในทิศทางที่ทำให้จุดมุ่งหมายของกลุ่มหรือองค์การประสบความสำเร็จ ดังนั้น จึงสรุปได้ว่าภาวะผู้นำ (Leadership) คือกระบวนการที่บุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือมากกว่าพยายามใช้อิทธิพลของตน หรือกลุ่มตน กระตุ้น ชี้นำ ผลักดันให้บุคคลอื่น หรือกลุ่มบุคคลอื่นมีความเต็มใจและกระตือรือร้นในการทำสิ่งต่าง ๆ ตามต้องการโดยมีความสำเร็จของกลุ่มหรือองค์การเป็นเป้าหมาย

พระจันทารัศมี โชติรกฺขิโต (ปอล) (2561, หน้า 29) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง ศิลปะวิธีที่ผู้นำได้ประยุกตใชความรู ความสามารถ จนกอใหเกิดอำนาจ อิทธิพล หรือเกิดการยอมรับจนสามารถจูงใจผู้อื่นหรือชักนำพาผู้อื่นใหปฏิบัติภารกิจ การงานของกลุม หรือองคกรใหสำเร็จลุล่วงไปตามวัตถุประสงคหรือเป้าหมายที่ผู้นำหรือองคกรตั้งไว

ศรสวรรค์ บุญณกรณ์ชัย (2561, หน้า 12) ได้สรุปความหมายของภาวะผู้นำไว้ว่าบุคคลที่ดำรงตำแหน่งที่มีความรู้ความสามารถ ทักษะกระบวนการที่ผู้นำใช้ในการนำกลุ่มให้ไปสู่จุดมุ่งหมาย

เตือนใจ สุนุกุล (2562, หน้า 22-23) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึงพฤติกรรมความสามารถหรือกระบวนการของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอิทธิพลต่อบุคคลอื่นในกลุ่ม หรือผู้ใต้บังคับบัญชาที่ก่อให้เกิดกิจกรรมหรือการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษาที่วาง

ไว้ โดยใช้การสนับสนุนชักชวน กระตุ้นจูงใจ ให้บุคคลปฏิบัติตามด้วยความกระตือรือร้นเต็มใจ และยินดีที่จะให้ความร่วมมือเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติงาน และการบริหารการจัดการศึกษาในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

เสาวนีย์ สมบูรณ์ศิโรรัตน์ (2562, หน้า 21) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึงบุคคลที่มีอิทธิพลอยู่เหนือผู้อื่นในกลุ่มเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถจูงใจบุคคลภายในกลุ่ม มีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกภายในกลุ่ม มีหน้าที่ในการช่วยเหลือส่งเสริม เห็นอกเห็นใจผู้ร่วมงาน ร่วมแรงร่วมใจในการทำงาน มีความพากเพียร อดทน และกล้าตัดสินใจ สามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงแก้ไขสิ่งที่บกพร่องต่าง ๆ ได้อย่างต่อเนื่อง

ศรีพระจันทร์ สถาพรวินิจงาม (2563, หน้า 25) ได้สรุป ภาวะผู้นำ หมายถึงกระบวนการหรือสถานการณ์ที่บุคคลหนึ่งได้เป็นที่ยอมรับให้เป็นผู้นำในกลุ่มและมีอิทธิพลเหนือพฤติกรรมของสมาชิกในกลุ่มนั้น สมาชิกในกลุ่มเชื่อว่ามีความสามารถในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่กลุ่มเผชิญอยู่ได้โดยอาศัยอำนาจหน้าที่หรือการกระทำของผู้นำในการชักจูงหรือชี้นำบุคคลอื่นให้ปฏิบัติงานสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ภายใต้สถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายของส่วนรวมหรือของผู้นำได้อย่างไม่มีเงื่อนไข เป็นศิลปะของการเกลี้ยกล่อมจูงใจหรือดลใจสมาชิกของกลุ่มให้ร่วมมือในการปฏิบัติภารกิจให้บรรลุวัตถุประสงค์

โอเวน (Owens, 2004, pp. 97-99) กล่าวว่าภาวะผู้นำคือภาวะที่เกิดขึ้นในกลุ่มคน ภาวะเช่นนี้จะเกิดขึ้นเฉพาะเมื่อคนสองคนหรือมากกว่าสองคน มีปฏิสัมพันธ์ต่อกันภาวะผู้นำที่มีอิทธิพลต่อมนุษย์เกิดขึ้นเมื่อคนที่มีจุดประสงค์แน่ชัด ทำการเคลื่อนไหวเพื่อการแข่งขันกับผู้อื่น หรือเกิดการความขัดแย้งกับผู้อื่นเป็นการเคลื่อนไหวเกี่ยวกับสถาบันเกี่ยวกับการเมืองเคลื่อนไหวโดยมีจุดประสงค์ทางจิตวิทยาและอาจเป็นด้วยสาเหตุอื่น ๆ ทั้งนี้เพื่อปลูกร้าวและสร้างความพึงพอใจต่อความต้องการของผู้ตาม

สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำ จากที่นักวิชาการได้กล่าวมาข้างต้นแล้วจึงสามารถสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำ หมายถึงกระบวนการของการใช้อิทธิพลในองค์การเพื่อให้บรรลุเป้าหมายส่วนรวม และเพื่อสวัสดิภาพของกลุ่มรวมถึงการการริเริ่มโครงสร้างใหม่หรือกระบวนการใหม่ทั้งนี้เพื่อการบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์การ เพื่อให้ผู้ตามทำงานด้วยความเต็มใจ ความกระตือรือร้นและมีความเชื่อมั่นผู้นำร่วมทำงานสู่เป้าหมายเดียวกัน

2.1.2 บทบาทและหน้าที่ของภาวะผู้นำ

บทบาทและหน้าที่ของผู้นำเป็นพฤติกรรมที่ผู้นำหรือผู้บริหารที่แสดงออกในการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งมีนักวิชาการได้ให้ทัศนะต่าง ๆ ไว้ดังนี้

เดอริคเมียร์โด (DerickMeado, 2016, pp. 98-104) ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอน ได้เขียนบทความเรื่อง The Role of the Principal in Schools ได้สรุปบทบาทหน้าที่ของผู้นำยุคใหม่ที่สำคัญ 9 บทบาท ดังนี้

1. บทบาทในฐานะผู้นำ (Role as school leader) ประกอบด้วย การเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ (Being an effective leader) โครงการจัดหาทุนอุปถัมภ์โรงเรียนการพัฒนาการประเมินผลครูผู้สอน และนโยบายการพัฒนาโรงเรียน เป็นต้น

2. บทบาทในฐานะผู้รักษาระเบียบวินัยของผู้เรียน (Role in Student Discipline) งานส่วนใหญ่ของผู้บริหารการรักษาระเบียบวินัยของนักเรียน ที่ผู้บริหารต้องสร้างความเข้าใจให้แก่ครูทุกคน และต้องเป้าหมายของการนำไปใช้กับผู้เรียน จะทำให้งานง่ายขึ้น

3. บทบาทในฐานะผู้ประเมิน (Role as a Teacher Evaluator) ผู้บริหารส่วนใหญ่ต้องมีความรับผิดชอบในการประเมินผลงานของครูโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพจะต้องมีครูผู้สอนที่มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารต้องจัดให้มีการประเมินตามกระบวนการด้านคุณภาพครูอย่างมีความเป็นธรรมและต้องใช้ให้เห็นทั้งจุดแข็งและจุดอ่อนของการปฏิบัติหน้าที่ของครู

4. บทบาทในการพัฒนา การดำเนินงาน และการประเมินโครงการ (Role in Developing, Implementing, and Evaluating Programs) เป็นหนึ่งบทบาทที่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องหาวิธีการพัฒนาประสบการณ์ของผู้เรียนเพิ่มขึ้น โครงการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพต้องครอบคลุมเพื่อเป็นแนวทางเดียวกันและต้องมีการประเมินทุกปีและพัฒนาเสมอถือว่าเป็นสิ่งจำเป็น

5. บทบาทในการทบทวนนโยบายและกระบวนการภายใน (role in Reviewing Policies and Procedures) เอกสารสำคัญอย่างหนึ่งของการบริหาร (governing) โรงเรียน คือ คู่มือนักเรียน (Student Handbook) ถือเป็นตัวชี้วัดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนั้นยังสามารถทำให้งานของผู้บริหารง่ายขึ้น ให้นักเรียน ครูและผู้ปกครองได้รู้นโยบายและขั้นตอนการทำงานประสบผลสำเร็จได้

6. บทบาทในการกำหนดตาราง (Role in Schedule Setting) การสร้างตารางต้องทำทุก ๆ ปี ซึ่งจะเป็นภาระงานที่ผู้บริหารต้องการสร้างขึ้นมาเอง ได้แก่ ตารางการตีระฆังการเข้าเรียน ตารางการปฏิบัติงาน ตารางการใช้ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ ตารางการใช้ห้องสมุด ฯลฯ ตรงข้ามผู้บริหารต้องตรวจสอบแต่ละตารางเหล่านั้นว่าไม่ทำให้บุคลากรแต่ละคนต้องมีตารางมากเกินในแต่ละปี

7. บทบาทในการจ้างครูใหม่ (Role in Hiring New Teachers) เป็นหน้าที่สำคัญของผู้บริหารโรงเรียน ต้องจ้างหรือรับครูและเจ้าหน้าที่เข้ามาใหม่ในการทำงานได้อย่างถูกต้องด้วยกระบวนการสัมภาษณ์หรืออบรมจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง

8. บทบาทในการปกครองและชุมชนสัมพันธ์มีความสัมพันธ์ที่ดีกับพ่อแม่และสมาชิกในชุมชนสามารถเป็นประโยชน์กับคุณในความหลากหลายของพื้นที่ การสร้างความสัมพันธ์กับบุคคล

และธุรกิจในชุมชนสามารถช่วยให้โรงเรียนอย่างมากรวมถึงประโยชน์ที่ได้รับบริจาคเวลาส่วนตัวและการสนับสนุนในเชิงบวกโดยรวม

9. บทบาทในการมอบหมายงาน (Delegating) ผู้นำหลายคนโดยธรรมชาติมีงานหนักอยู่ในมือที่ต้องสั่งการลงไป ผู้บริหารต้องมีการมอบหมายงานบางอย่างซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นโดยมอบหมายให้กับบุคคลที่มีความรู้และไว้วางใจผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพไม่มีเวลามากพอที่จะทาทุกอย่างที่ต้องการทำด้วยตัวเองจึงต้องพึ่งพาคนอื่น ๆ มาช่วยทำ เพื่อให้ผลงานบรรลุผลสำเร็จ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544, หน้า 18) ได้กำหนดการปฏิบัติงานของผู้บริหารตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลโดยมีองค์ประกอบที่สำคัญ 6 ประการดังนี้

1. ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ ภาวะผู้นำ และความคิดริเริ่มที่เน้นการพัฒนาผู้เรียน กล่าวคือ ผู้บริหารมีความสามารถในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลสาระสนเทศต่าง ๆ ในปัจจุบันสู่กรอบการพัฒนาผู้เรียนในอนาคต มีความสามารถในการเป็นผู้นำมีความสามารถในการวิเริ่มวิธีการใหม่ๆ มาปรับปรุง และเผยแพร่ แนะนำให้บุคลากรในสถานศึกษานำไปปรับใช้เพื่อพัฒนาผู้เรียน

2. ผู้บริหารใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมและใช้ข้อมูลผลการประเมินหรือผลการวิจัยเป็นฐานคิดทั้งด้านวิชาการและการจัดการ กล่าวคือ ผู้บริหารใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยเปิดโอกาสให้ครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและหน่วยงานอื่นได้รับรู้และให้ข้อมูลสารสนเทศ ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เสนอและเลือกแนวทางประกอบการตัดสินใจ กำหนดนโยบายในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนดำเนินงาน ติดตามตรวจสอบ ปรับปรุงพัฒนา และใช้ข้อมูลผลการประเมินหรือผลการวิจัยมาใช้ในการบริหารจัดการศึกษา และส่งเสริมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

3. ผู้บริหารสามารถบริหารจัดการการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการ กล่าวคือ ผู้บริหารบริหารจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการโดยให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายร่วมรับผิดชอบดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ มีการนิเทศ การติดตาม กำกับ และประเมินผลการดำเนินงาน และสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน

4. ผู้บริหารส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้พร้อมรับการกระจายอำนาจ กล่าวคือ ผู้บริหารมีแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรม พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจ มีความสามารถและมีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน ของสถานศึกษา ได้แก่ การบริหารงานวิชาการการบริหารงานงบประมาณ งานบริหารบุคคล งานบริหารทั่วไป มีการดำเนินงาน นิเทศติดตาม ประเมินการดำเนินงาน และรายงานประจำปีตามแผนงานโครงการหรือกิจกรรมตามระยะเวลาที่กำหนด มีการนำผลการประเมินไปพัฒนาและปรับปรุงศักยภาพครูและบุคลากรอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ

5. นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน พึงพอใจผลการบริหารการจัดการศึกษา กล่าวคือ ผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน มีสวนร่วมในการประเมินการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ด้านงานบริหารวิชาการ งานงบประมาณ งานบริหารบุคคลงานบริหารทั่วไป และมีความพึงพอใจในผลการบริหารการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

6. ผู้บริหารให้คำแนะนำ คำปรึกษาทางวิชาการและเอาใจใส่การจัดการศึกษาเต็มศักยภาพเต็มเวลา กล่าวคือ ผู้บริหารสามารถให้คำแนะนำ คำปรึกษาทางวิชาการทั้งการพัฒนาและการใช้หลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนรู้ การสร้างการพัฒนา และการเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ และเอาใจใส่การจัดการศึกษาของสถานศึกษาโดยมีการติดตามกำกับประเมินและนำผลการประเมินไปพัฒนาหรือปรับปรุงอย่างต่อเนื่องตามภารกิจอย่างเต็มความสามารถและเต็มเวลาทำการ

ปิยพร บุญใบ (2563, หน้า 43) ได้สรุปว่า ผู้นำมีบทบาทและหน้าที่ดังนี้ คือ

1. ชี้แนะให้คำปรึกษาและคอยดูแลผู้ใต้บังคับบัญชา
2. มีวิสัยทัศน์ในการทำงานและวางแผนงานเสมอ
3. ส่งเสริมบุคลากรให้ได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ
4. ตัดสินใจและมอบหมายงานตามความเหมาะสม

จากบทบาทและหน้าที่ดังกล่าว สรุปได้ว่า บทบาทและหน้าของภาวะผู้นำว่าเป็นการแสดงออกและดูแลในการดำเนินอย่างเป็นระบบ เป็นขั้นตอน มีความคิดสร้างสรรค์ (เก่งคิด) มีความสามารถในการปฏิบัติงาน (เก่งงาน) และมีความสามารถในการใช้คน (เก่งคน)

2.1.3 การเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ

ความสามารถของผู้บริหารหรือผู้นำเป็นสวนสำคัญที่จะทำให่องคกรมีประสิทธิภาพ คุณลักษณะหรือคุณสมบัติรวมถึงพฤติกรรมของผู้นำที่ทำให้ผู้บริหารหรือผู้นำนั้นเป็นผู้นำาทีพึงประสงคปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตามการปฏิบัติงานโดยทั่วไปนั้น ผู้นำอาจประสบความสำเร็จในสถานการณหนึ่ง หรืออาจจลมเหลวในอีกสถานการณหนึ่งก็ได้เพราะแต่ละสถานการณประกอบด้วยปัจจัยหลายประการ เชน บรรยากาศในการทำงาน คุณภาพของบุคคลหรือเพื่อนร่วมงาน องคประกอบและกระบวนการบริหาร เป็นตน

กุลจิรา รักษนคร (2563, หน้า 335) ได้กล่าวว่าคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่มีประสิทธิภาพ ควรมีคุณลักษณะดังนี้

1. ความตระหนักรู้ด้านวัฒนธรรมบรรยากาศและบริบท หมายถึงการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความตระหนัก และความรอบรู้ทางวัฒนธรรมหลากหลาย ในการสร้างบรรยากาศที่แตกต่างและการเปิดเผย มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แบบมีส่วนร่วมในกระบวนการบริหาร

จัดการและลดขั้นตอนการทำงาน การสร้างวัฒนธรรมใหม่ๆหรือกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จ

2. การจัดการความรู้ หมายถึงการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาในกระบวนการที่นำความรู้ฝังลึกในตัวบุคลากร เป็นความรู้ที่เปิดเผย (Explicit knowledge) เพื่อนำมาพัฒนาและทำประโยชน์ต่อองค์กร ได้แก่ กำหนดการจัดลำดับความสำคัญ โดยการแสวงหาความรู้ การสร้างความรู้และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การจัดเก็บรวบรวมความรู้ การนำผลการจัดความรู้ การประเมินผลสำเร็จประมวล กลั่นกรองความรู้ นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์แบ่งปัน และนำนวัตกรรมไปกำหนดเป็นนโยบายแบบมีส่วนร่วม

3. ด้านเทคโนโลยี หมายถึง การแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาในการใช้เทคโนโลยีการพัฒนาเทคโนโลยี ระบบสารสนเทศ ระบบเทคโนโลยีต่าง ๆ เช่น การสื่อสาร เทคโนโลยี เพิ่มพูนความรู้ในองค์กร สนับสนุนบุคลากรทำงานร่วมกันในการจัดเก็บ การสืบค้น ฐานข้อมูล การให้บริการความรู้อย่างเป็นระบบ

4. ทางสติปัญญา หมายถึงการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการบริหารงานเพื่อให้สำเร็จอย่างมีคุณภาพที่ต้องอาศัยความรู้ความสามารถในการมองภาพกว้างๆ และภาพรวมทั้งองค์กร เช่น ความฉลาด สามารถคิดเชิงซ้อนเชิงสร้างสรรค์ เปิดใจกว้างและการแยกแยะข้อเท็จจริง การเน้นเป้าหมายความสำเร็จและการพูดเชิงวิพากษ์มีความยุติธรรม ตลอดการสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นองค์ประกอบคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ด้านการเป็นผู้นำที่พึงประสงค์ มีตัวบ่งชี้ประกอบด้วย ความตระหนักรู้ด้านวัฒนธรรมบรรยากาศและบริบท การจัดการความรู้ ด้านเทคโนโลยี และทางสติปัญญา

อรวรรณ ภัทรดำเนินสุข (2564, หน้า 19) กล่าวว่าภาวะผู้นำถือเป็นสิ่งสำคัญในการนำพาองค์กรไปสู่เป้าหมายหรือความสำเร็จ โดยผู้นำต้องสร้างสัมพันธภาพอันดีระหว่างผู้นำและผู้ตามที่จะร่วมกันทำหน้าที่ในการขับเคลื่อน องค์การไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ผ่านการให้กำลังใจ การจูงใจ การชี้แนะแนวทางและการโน้มน้าวใจ ถือเป็นศิลปะส่วนบุคคล โดยผู้บริหารมีหน้าที่นำพาองค์กรไปสู่ความมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำในตนเอง

สรุปได้ว่า การเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญเพื่อการนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมของโรงเรียนที่มุ่งการเรียนรู้และอยู่เห็นแก่ตัว อย่าด่าลูกน้องและดูถูกลูกน้อง อย่าเป็นผู้นำที่โลเลผัดวันประกันพรุ่ง ทำงานอย่างรอบคอบไม่บุ่มบ่าม รู้จักแก้ปัญหา รอบรู้ มีข้อมูลแน่น ต้องเป็นผู้แสวงหาข้อมูลอยู่เสมอ

2.2 แนวคิดและทฤษฎีภาวะผู้นำทางวิชาการ

2.2.1 ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการ

ภาวะผู้นำทางวิชาการถือเป็นปัจจัยสำคัญและถือเป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้บริหารสถานศึกษาทุกแห่งจำเป็นจะต้องพึงปฏิบัติ และมีนักวิชาการได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการไว้หลายท่าน ดังนี้

จุฑาทิพย์ ชัยบัณฑิต (2560, หน้า 94) ให้ความหมายภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติและพัฒนางานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านวิชาการ การวางแผน การพัฒนาการใช้หลักสูตร การนิเทศการศึกษา การกำหนดเป้าหมาย การสนับสนุนและการส่งเสริมครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การร่วมมือในการปฏิบัติงานจนบรรลุเป้าหมายของโรงเรียน การพัฒนาสภาพการทำงานของครู การสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ให้เป็นที่น่าพอใจ การอำนวยการเตรียมสื่อวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นในกระบวนการเรียนการสอน

กฤษณา วิเชียรวารี (2561, หน้า 81) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารที่ช่วยสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องทางการศึกษาทางการศึกษาให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายในการนำความรู้ทักษะต่าง ๆ มาใช้ในการปฏิบัติงานและหน้าที่ผู้นำร่วมงานให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการจัดการศึกษาครอบคลุมทักษะการวางแผนการพัฒนาการทำให้เกิดผลสำเร็จและการวัดผลที่เหมาะสมเพื่อสนับสนุนคุณภาพการเรียนรู้ภายในสถานศึกษาที่บ่งบอกถึงการพัฒนาหลักสูตรการประเมินนักเรียนการจัดโครงสร้างสำหรับนักเรียนให้มีความต้องการเป็นพิเศษการประเมินการสอนของครูและการพัฒนาครูสู่มาตรฐานวิชาชีพ ซึ่งผู้ร่วมงานสามารถรับรู้ได้อย่างชัดเจน

ไคเซอ (Kaiser, 2000, pp. 215-221) ได้กล่าวเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการว่าเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในทฤษฎีปรัชญาสูตรต่าง ๆ ที่ใช้ในโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจในวิธีการสอนแบบต่าง ๆ สนับสนุนให้ครูใช้นวัตกรรมการสอนเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีในเชิงวิชาการสนับสนุนและส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการของโรงเรียน ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นิเทศและกำกับในการเรียนการสอนเป็นไปตามแผนการสอนที่กำหนดไว้

เบรส (Blase, 2001, p. 50) ได้ศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการและได้ข้อสรุปส่วนหนึ่งของผู้บริหารศึกษาโรงเรียนที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการ เน้นการปฏิบัติที่เห็นได้ชัดแสดงบทบาทผสมผสาน โดยใช้ภาวะผู้นำทางการเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารโรงเรียนที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของครูในห้องเรียน ทำให้เกิดผลอย่างมากต่อครูในทางความรู้ ความรู้สึกและพฤติกรรม เมื่อเปรียบเทียบความรู้ที่ได้จากงานวิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนควรพิจารณารูปแบบภาวะผู้นำทางวิชาการที่เน้นเรื่องดังต่อไปนี้

1. เน้นการเรียนการสอนเป็นอันดับสำคัญที่สุด

2. สร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้การวิเคราะห์และการวิพากษ์

3. มีการตัดสินใจร่วมกันเกี่ยวกับการเรียนการสอน

4. สร้างข้อตกลงของกลุ่มและขององค์กร

รูปแบบที่อยู่บนพื้นฐานกล่าวมานี้ แสดงให้เห็นว่าผู้นำทางวิชาการควรผสมผสานการสะท้อนความคิดเห็นและความก้าวหน้าของครู เพื่อสร้างวัฒนธรรมของโรงเรียนที่มีความร่วมมือที่ใช้ข้อมูลเป็นฐาน ทดสอบในหมู่ผู้เรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนรูปแบบนี้ยังชี้ให้เห็นว่าผู้นำทางการศึกษามีประสิทธิผลจะต้องปฏิบัติในเรื่องต่อไปนี้และสร้างความเชื่อมั่นว่ากระบวนการภายในอันได้แก่นโยบายทำเนียบการปฏิบัติและปฏิบัติการสอนเหล่านี้ล้วนเชื่อมโยงไปสู่การเรียนรู้

ปิยพร บุญใบ (2563, หน้า 44) ได้สรุปว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกถึงความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา ด้านวิชาการในโรงเรียนโดยการกระตุ้น ส่งเสริม พัฒนาการจัดการศึกษา และพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาอันเกิดผลดีต่อการสอนของครูและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนซึ่งเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาและบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ จากที่นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวมาข้างต้นแล้วจึงสามารถสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง การปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อสนับสนุนและการส่งเสริมครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มุ่งเน้นด้านวิชาการ การวางแผน การพัฒนา การใช้หลักสูตร การพัฒนานักเรียน การพัฒนาครู และการส่งเสริมบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมการเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การกำหนดเป้าหมาย การร่วมมือในการปฏิบัติงานจนบรรลุเป้าหมายของโรงเรียน และผู้บริหารสถานมีความสามารถในการทำงานตามเวลาที่กำหนดการจัดบรรยากาศที่ดีของโรงเรียน การมุ่งเน้นด้านวิชาการ การคาดหวังของครูและผลการปฏิบัติงานของครู การทำงานด้านหลักสูตร การเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงการประเมินผลและการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน

2.2.2 องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการ

มีนักวิชาการหลายท่านได้กำหนดเกี่ยวกับองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544) ได้กำหนดองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการไว้ 6 ด้าน คือ

ด้านภูมิหลังและประสบการณ์ที่ดี ประกอบด้วย ภูมิหลังและประสบการณ์ด้านการศึกษา ด้านความรู้และประสบการณ์ ด้านศีลธรรม ด้านสภาพเศรษฐกิจและสังคม ด้านความสามารถในการปฏิบัติงาน

ด้านบุคลิกภาพที่ดี หมายถึง ลักษณะส่วนร่วมของบุคคลที่เป็นลักษณะเฉพาะของบุคคลนั้น ๆ และเป็นพฤติกรรมการกระทำที่แสดงออกของบุคคล องค์ประกอบด้านบุคลิกภาพที่ดี ประกอบด้วย บุคลิกภาพด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ความรู้สึก ด้านสังคม และด้านสติปัญญา

ด้านคุณธรรมจริยธรรม คือ คุณธรรมจริยธรรมที่เป็นเครื่องเกื้อหนุนต่อภาวะผู้นำ ได้แก่ ความรับผิดชอบ ความอดทน อดกลั้น ความมุ่งมั่น ความเพียร ความเสียสละ ความเที่ยงธรรม และการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว

ด้านความรู้ หมายถึง ความรู้ความเข้าใจในหลักการ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของผู้บริหารโรงเรียน ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับปรัชญา อุดมการณ์ หลักการในการจัดการศึกษา จิตวิทยาการศึกษา จิตวิทยาการเรียนรู้ การบริหารโรงเรียน หลักสูตร การพัฒนาระบบนิเทศภายในโรงเรียน การติดต่อสื่อสาร เป็นต้น

ด้านทักษะ หมายถึง ทักษะที่จะทำให้ผู้บริหารโรงเรียนสามารถนำบุคลากรในโรงเรียนให้ปฏิบัติงานตามภารกิจไปสู่จุดหมายปลายทางได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย ทักษะในการจัดการตนเอง (Self-management skill) และทักษะการสร้างปฏิสัมพันธ์ (Interpersonal skills)

ด้านความสามารถ (Abilities) ประกอบด้วย ความสามารถในการรวมน้ำใจบุคลากรในโรงเรียน ความสามารถในการสร้างเครือข่ายการปฏิบัติงาน ความสามารถในการนำความคิด วิธีการนวัตกรรมใหม่ ๆ มาสู่โรงเรียนเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่พึงประสงค์และความสามารถในการนำโรงเรียนให้ทำงานจนบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

แวนและครูเกอร์ (Van and Kruger, 2003, p. 247) กล่าวถึง ภาระงานของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ทำให้เกิดการเป็นผู้ทำที่ดีมีประสิทธิภาพ มีดังนี้

1. กำหนดพันธกิจของโรงเรียน
2. การจัดการหลักสูตรและการมุ่งเน้นด้านวิชาการ
3. การนิเทศการสอนและวัดผลประเมินผลผู้เรียน
4. การติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน รวมถึงการทำงานตรงต่อเวลา
5. การส่งเสริมบรรยากาศภายในโรงเรียน

กฤษณา วิเชียรวารี (2561, หน้า 81) ได้สรุปว่า องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการจะประกอบด้วย ความสามารถในการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนมุ่งเน้นด้านวิชาการให้เหมาะสมกับหลักสูตร การเอาใจใส่ดูแลครู นักเรียน มีการนิเทศการศึกษา มีการวัดและประเมินผลและสนับสนุนการศึกษาหาความรู้ พัฒนาแหล่งเรียนรู้และมีการเปลี่ยนแปลงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและให้ผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น

โจและโจเซฟ บลาเซ่ (Jo and Joseph Blasé, 2004, pp. 118 - 154) ได้นำเสนอเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการไว้ 10 ประการ ดังนี้

1. กำหนดเป้าหมายของโรงเรียน
2. สื่อสารเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย
3. การนิเทศและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน
4. การประสานงานด้านวิชาการ
5. การติดตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน
6. กำหนดกรอบเวลาในการจัดการเรียนการสอน
7. การทำให้วิสัยทัศน์คงอยู่
8. การเตรียมครูให้เข้ากับพันธกิจของโรงเรียน
9. การส่งเสริมให้เป็นครูมืออาชีพ
10. การเตรียมกระบวนการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสม

คลิกแมน (Glickman, 2007, p. 11-19) ได้เสนอองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการที่เป็นรากฐานมาจากการนิเทศการสอน อันเป็นบทบาทโดยตรงของผู้บริหารโรงเรียน ในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนซึ่งประกอบด้วย 3 ด้านใหญ่ ๆ คือ ด้านองค์ความรู้พื้นฐาน ด้านภาระหน้าที่และด้านทักษะที่จำเป็น ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ด้านฐานความรู้ เป็นความรู้ที่จำเป็นสำหรับภาวะผู้นำทางวิชาการ เพื่อเป็นรากฐานในการปฏิบัติภาระหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาจำแนกออกเป็น 6 องค์ประกอบ คือ

1.1 โรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ เป็นความรู้เกี่ยวกับโรงเรียนที่มีประสิทธิผลที่สนับสนุนโดยการวิจัยซึ่งงานวิจัยเป็นงานชิ้นสำคัญ ทุกงานต้องบันทึกลักษณะพิเศษของโรงเรียนที่มีประสิทธิผลว่าคณะครูต่างมีความเห็นในจุดประสงค์เดียวกันและมีความเชื่อมั่นในความสำเร็จการที่ลักษณะดังกล่าวจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อครูในโรงเรียนรับรู้ว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของชิ้นงานที่ยิ่งใหญ่และทำงานเพื่อการจัดการศึกษาให้กับนักเรียนนอกจากนี้โรงเรียนที่มีประสิทธิผลจะต้องประกอบด้วย การมีพันธกิจที่ชัดเจนและเน้นความเป็นเลิศทางวิชาการมีผู้บริหารโรงเรียนที่มีเป็นภาวะผู้นำทางวิชาการที่เข้มแข็งตั้งความคาดหวังเกี่ยวกับครูและนักเรียนไว้สูงมีการติดตามความก้าวหน้าของนักเรียนอยู่เสมอมีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้มีความสัมพันธ์กับผู้ปกครองชุมชนและเน้นให้มีความสำคัญกับการบรรลุทักษะเบื้องต้นของผู้เรียน

1.2 การสอนที่มีประสิทธิ เพื่อสนับสนุนโดยการวิจัยเป็นความรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้นำทางวิชาการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนที่มีประสิทธิผลจะบอกให้ผู้บริหารโรงเรียนทราบถึงวิธีการที่จะทำให้การสอนบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายถึงแม้ว่างานวิจัยดังกล่าวจะไม่ได้บ่งบอกถึงวิธีการที่ดีที่สุดเนื่องจากขึ้นอยู่กับเป้าหมายของโรงเรียนในแต่ละแห่งที่จะเลือกวิธีที่ดีที่สุดสำหรับนักเรียนของตนเอง

เช่น การตั้งเป้าหมายให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางคณิตศาสตร์ที่สูง ผู้นำทางวิชาการจะต้องมีตัวอย่างงานวิจัยในการสอนที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้กับเป้าหมายดังกล่าว ดังนั้นงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนมีประสิทธิผลจึงเป็นหนทางที่เหมาะสมชัดเจนเป็นรูปแบบโดยตรงกับการสอนและเป็นสิ่งที่สมเหตุสมผลสำหรับการนำไปใช้ในทางการเรียนการสอนซึ่งเป็นความรู้จำเป็นสำหรับผู้บริหารโรงเรียน

1.3 ปรัชญาและความเชื่อในการจัดการศึกษา หมายถึง ปรัชญาและความเชื่อในการจัดการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนที่เกิดจากการนำองค์ประกอบด้านความรู้เกี่ยวกับโรงเรียนที่มีประสิทธิผลและการสอนที่มีประสิทธิผล บรรจุลงในปรัชญาและความเชื่อมั่นในการจัดการศึกษา ซึ่งแบ่งออก เป็น 3 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ ปรัชญาเศรษฐกิจนิยม ปรัชญาประสบการณ์นิยมและปรัชญาอัตถนิยม ปรัชญาและความเชื่อในการจัดการศึกษาจะมีความสัมพันธ์กับวิธีการที่ผู้บริหารสถานศึกษาใช้ในการนิเทศการสอนของครูคือจะควบคุมความเชื่อของผู้บริหารสถานศึกษาที่ใช้ในการนิเทศ

1.4 การพัฒนาทางการบริหาร หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาทางการบริหารสถานศึกษาในด้านพฤติกรรมบริหารนโยบายการปฏิบัติที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนการจัดให้มีความสมดุลระหว่างการจัดการและทักษะทางวิชาการการพัฒนา และการดำเนินงานตามแผน ความรู้ดังกล่าวสอดคล้องกับนักวิจัยส่วนใหญ่ที่ยอมรับว่าผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้กำหนดประสิทธิผลของโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำทางวิชาการเป็นผู้ที่มีบทบาทในการริเริ่มกิจกรรมต่าง ๆ และเป็นผู้ที่ช่วยเหลือหรืออำนวยความสะดวกเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ ซึ่งระดับของบทบาทเหล่านี้เป็นตัวกำหนดความสำเร็จของโรงเรียน บทบาททางการบริหารที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนได้แก่ พฤติกรรมของผู้บริหารการบริหารงานนโยบายการปฏิบัติที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนการจัดให้มีความสมดุลระหว่างการจัดการและทักษะทางวิชาการการพัฒนาและการดำเนินงานตามแผน

1.5 ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลง หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับสภาพการเปลี่ยนแปลงเนื่องจากในขณะที่บุคคลทั่วไปไม่ต้องการการเปลี่ยนแปลงแต่ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการต้องมุ่งมั่นในการปรับปรุงการเรียนการสอนของนักเรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตลอดจนความเชื่อ ความเข้าใจในการเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพการณ์ เปลี่ยนแปลงรูปแบบการเปลี่ยนแปลงประกอบด้วย 1 ขั้นตอน คือ ความพอใจ ความยุ่งเหยิง ความสับสนและการริเริ่มใหม่ ซึ่ง ความพอใจ คือ ความรู้สึกจากการการมีการเปลี่ยนแปลง ความยุ่งเหยิง คือ ความรู้สึกขนาดที่เริ่มมีคำถามเข้ามา ความสับสน คือความรู้สึกเมื่อมีคำตอบเข้ามา การริเริ่มใหม่ คือความรู้สึกเมื่อได้รับคำตอบเรียบร้อยแล้วถ้าแม้ว่าขั้นตอนทั้งสี่ของสถานการณ์ของการเปลี่ยนแปลงสามารถควบคุมได้โดยผู้บริหารสถานศึกษาแต่สำหรับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องอาศัยวิธีการและขั้นตอนในการกำหนดทิศทางที่

เหมาะสมต่อสภาพการเปลี่ยนแปลงคือ การสร้างความสัมพันธ์เป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างตัวแบบของการเปลี่ยนแปลงกับลูกน้องหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลง การวิเคราะห์ปัญหาการเรียนรู้จากแหล่งข้อมูลที่ตรงประเด็นการรักษามาตรฐานการริเริ่มใหม่

2. ด้านภาระหน้าที่ หมายถึงภาระหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความสำคัญกับความรู้ข้างต้นประกอบด้วยองค์ประกอบดังต่อไปนี้

2.1 การนิเทศและประเมินผลการสอน หมายถึง การนิเทศในห้องเรียนเพื่อช่วยเหลือครูในการปรับปรุงการเรียนการสอนซึ่งหนทางที่สามารถช่วยเหลือครูปรับปรุงการเรียนการสอนได้ดีคือรูปแบบการนิเทศแบบคลินิกโดยผู้บริหารสถานศึกษาควรนิเทศแบบคลินิกอย่างน้อยที่สุดปีละ 2 ครั้ง ขั้นตอนการนิเทศแบบคลินิกประกอบด้วยขั้นตอนของการประชุมครู ก่อนการสังเกตการสอน ขั้นการสังเกตการสอนในห้องเรียน ขั้นการอธิบายผลการสังเกต ขั้นการประชุมนิเทศและการวิจารณ์การสอน ซึ่งการนิเทศและประเมินผลการสอนเป็นภาระหน้าที่ที่ปฏิบัติโดยผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่จริงใจให้กับครูและปฏิบัติตนเป็นที่ไว้วางใจ

2.2 การพัฒนาทีมงานเป็นภาระหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาในการปรับปรุงการสอนของครูในโรงเรียนให้ประสบผลสำเร็จอย่างมีความหมายเนื่องจากการศึกษาเป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิต ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีหน้าที่หาแนวทางในการจัดการศึกษาไปพร้อมกับการได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่องของครูด้วย ซึ่งแนวทางดังกล่าวสามารถทำได้โดยการจัดการบริหารการศึกษาในโรงเรียน การประชุมเชิงปฏิบัติการการประชุมพบปะทีมงาน การตรวจเยี่ยมบ้านของโรงเรียน การจัดกิจกรรมการอ่านเกี่ยวกับวิชาชีพ เป็นต้น ในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทีมงานให้มีประสิทธิผลควรมีกิจกรรมเพื่อติดตามความช่วยเหลือครูเป็นกิจกรรมที่มีความชัดเจนต่อประเด็นและส่งผลต่อการสอนเป็นกิจกรรม เพื่อการติดตามช่วยเหลือครูเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการสังเกตระหว่างเพื่อนครูด้วยกัน ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้วย ควรมีการประชุมวิเคราะห์ทักษะที่ใช้ในการประชุมเชิงปฏิบัติการเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวกับประสบการณ์ในชั้นเรียนและปรับปรุงทักษะต่าง ๆ ที่ประสบผลสำเร็จเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวกับการส่งเสริมครูให้เป็นผู้นำและเป็นกิจกรรมที่ครูมีส่วนร่วมในการวางแผน

2.3 การพัฒนาหลักสูตร จากสภาพการจัดการศึกษาที่มีการเปลี่ยนแปลงไปทำให้บทบาทของ ผู้นำทางวิชาการกลายเป็นบทบาทที่สำคัญมากขึ้นเนื่องจากประสิทธิผลของการศึกษาเป็นประเด็นที่ซับซ้อนผู้นำทางวิชาการจึงต้องเป็นผู้ที่ทำงานร่วมกับครู เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงของชั้นเรียน ดังนั้นผู้นำทางวิชาการจึงต้องมีภาระหน้าที่ในการพัฒนาหลักสูตรโดยการทำงานร่วมกันกับครูเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในชั้นเรียนที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.4 การพัฒนากลุ่ม เป็นภาระหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาที่สำคัญในการนำไปสู่ภาวะผู้นำทางวิชาการ การเรียนรู้ทักษะของการทำงานร่วมกันกับกลุ่มเพื่อแก้ปัญหาการเรียนการสอน

เป็นสิ่งสำคัญของผู้นำทางวิชาการที่มีประสิทธิผล ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องนำความรู้ที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลของกลุ่มรูปแบบของผู้นำกลุ่มความรับผิดชอบของการปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่มและการแก้ปัญหาความขัดแย้งไปใช้ในการพัฒนากลุ่ม

2.5 การวิจัยเชิงปฏิบัติการ การวิจัยเชิงปฏิบัติการหรือการวิจัยเหล่านั้น ไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนของตนเอง ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษามีภาระหน้าที่ในการช่วยเหลือและสนับสนุนเพื่อให้สามารถวิจัยในชั้นเรียนเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของตนเองได้

2.6 การสร้างบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้ การสร้างบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้เป็นภาระหน้าที่ที่สำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำทางวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลที่สำคัญในการส่งเสริมสภาพแวดล้อมในโรงเรียนอันจะนำไปสู่การเรียนรู้ของนักเรียน สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้จะส่งผลต่อขวัญกำลังใจที่ดีของครูและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่สูงขึ้น การสร้างบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้ต้องอาศัยความร่วมมือทั้งจากผู้บริหารสถานศึกษาและทีมงานในโรงเรียน เพื่อแยกแยะระหว่างปัจจัยที่สร้างสรรค์บรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้จะเป็นปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องหากลยุทธ์เพื่อใช้ในการส่งเสริมสนับสนุนปัจจัยที่สร้างบรรยากาศในการเรียนรู้และพิชิตปัจจัยที่เป็นอุปสรรค ขัดขวางบรรยากาศในการเรียนรู้โดยอาศัยความร่วมมือระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียน

2.7 การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนโรงเรียนเป็นหัวใจของชุมชน ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเป็นความสัมพันธ์ที่มีประโยชน์เกื้อกูลซึ่งกันและกัน หากผู้บริหารสถานศึกษาสามารถมีบทบาทในการนำชุมชนชุมชนสามารถเป็นผู้สนับสนุนบรรยากาศการเรียนรู้ในโรงเรียนได้หลายด้าน เช่น เป็นอาสาสมัครช่วยงานภายในโรงเรียน เป็นวิทยากรในการเรียนการสอนเป็นที่ปรึกษาในโรงเรียน เป็นต้น การที่ผู้ปกครองสนใจการศึกษาของนักเรียนเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยการเปิดให้โรงเรียนสู่ชุมชนให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การกระทำของโรงเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนตลอดจนให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำ โรงเรียนสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมกับชุมชน โดยการใช้เอกสารการเยี่ยมบ้าน การจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน

3. ด้านทักษะที่จำเป็น ในการนำความรู้ไปสู่การพัฒนาพฤติกรรมการปฏิบัติงานที่สมรรถภาพผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีทักษะภาวะผู้นำและทักษะทางเทคนิคทักษะภาวะผู้นำประกอบด้วย ทักษะการติดต่อสื่อสาร ทักษะด้านบุคลากร ทักษะด้านนิเทศและทักษะการแนะแนวทางการตัดสินใจของกลุ่ม ส่วนทักษะทางเทคนิคจะประกอบด้วย ทักษะการตั้งเป้าหมาย ทักษะการประเมินผลและการวางแผน ทักษะการสังเกต และทักษะด้านการวิจัยและประเมินผล

3.1 ทักษะการติดต่อสื่อสารเป็นทักษะของผู้นำทางวิชาการที่มีความสำคัญในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาใช้เวลาประมาณ 70-80 เปอร์เซ็นต์ของเวลาทำงานในการติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น เวลาดังกล่าวจะใช้เวลาในการพูด การฟัง การเขียนและการอ่านซึ่งตามปกติในการฟังผู้ฟังมักจะไม่เข้าใจสิ่งที่ผู้พูดพูดทั้งหมดและจะได้รับความรู้ได้ประมาณ 1 ใน 4 ส่วน ดังนั้นการฟังที่มีประสิทธิภาพจึงเป็นการฟังอย่างเอาใจใส่ต่อสิ่งที่ผู้พูด ๆ พูดอย่างมีจุดประสงค์โดยการแลกเปลี่ยนข้อความหรือฟังโดยใช้ความจำเป็นช่วยระลึกถึงสิ่งที่ได้ฟัง ดังนั้นการติดต่อสื่อสารจึงจำเป็นต่อการแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน ซึ่งผลลัพธ์ก็คือความเข้าใจ ความเข้าใจจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อมีการแลกเปลี่ยนทางความคิดของทั้งสองฝ่ายจะต้องเห็นพ้องร่วมกันในการแลกเปลี่ยนความคิด

3.2 ทักษะด้านบุคคล เป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้นำทางวิชาการและเป็นทักษะที่ชี้ขาดความสำเร็จของตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา ทีมงาน นักเรียนเป็นต้นตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำเป็นผู้กำหนดทิศทางของโรงเรียนในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่นจะต้องประกอบด้วย 4 องค์ประกอบที่จำเป็นคือ ความเชื่อถือหรือความไว้วางใจ การจูงใจ การกระจายอำนาจและการเป็นมืออาชีพ เป็นการส่งเสริมแลกเปลี่ยนความคิด การเป็นผู้ช่วยในการพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาชีพจะส่งผลต่อผู้เรียน

3.3 ทักษะการนิเทศ หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการเลือกวิธีการนิเทศในแต่ละสถานศึกษาให้เหมาะสมที่สุดซึ่งในการทำงานร่วมกับครูแต่ละบุคคลหรือแต่ละกลุ่ม ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องกำหนดวิธีการที่ดีที่สุดและวิธีการดังกล่าวมีทั้งการนิเทศทางอ้อมการนิเทศแบบร่วมมือไปจนถึงการนิเทศแบบเป็นทางการ

3.4 ทักษะการตัดสินใจร่วมกัน เป็นทักษะพื้นฐานที่ใช้อธิบายว่าทำอย่างไรจึงจะเกิดการตัดสินใจร่วมกันเกิดขึ้นในการตัดสินใจร่วมกันนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องใช้วิธีกา รเพื่อที่จะให้แนวคิดนโยบายเป้าหมายในการทำงานเกิดขึ้น จากการตัดสินใจของกลุ่มผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้สมาชิกในกลุ่มตัดสินใจวิธีการดำเนินงานร่วมกันตัดสินใจร่วมกันจะนำไปสู่ความรับผิดชอบร่วมกัน การตัดสินใจประกอบด้วยการตัดสินใจครั้งเดียวและการตัดสินใจที่มีการปรึกษาหารือซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาต้องเลือกใช้แนวทางการจัดสินใจที่เหมาะสม

3.5 ทักษะการกำหนดเป้าหมาย เป็นทักษะที่กำหนดวิสัยทัศน์ เป็นสมรรถภาพในการสร้างทัศนคติและการถ่ายทอดความต้องการให้เกิดมโนคติอย่างเหมาะสมโดยการใช้จูงใจให้บุคคลอื่นพิจารณาเป้าหมายและกิจกรรมด้วยความกระตือรือร้นจนทำให้วิสัยทัศน์และเป้าหมายนั้นถูกกำหนดและควบคุมจนกลายเป็นการตั้งมั่น การพิจารณากำหนดวิสัยทัศน์สามารถพิจารณาได้ตามกระบวนการดังต่อไปนี้ คือ การกำหนดมโนทัศน์เป็นรูปธรรม การวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรค

การกำหนดกลยุทธ์สำหรับการเอาชนะอุปสรรคและการวิเคราะห์การทำงานเพื่อให้เป้าหมายหรือวิสัยทัศน์เป็นผลสำเร็จ

3.6 ทักษะการวัดและการวางแผน ทักษะการประเมินผลและการวางแผนเป็นทักษะที่ใช้ในการประเมินผลและการวางแผน การประเมินเพื่อนำมาใช้ซึ่งการเปลี่ยนแปลงวิสัยทัศน์ของโรงเรียนให้ไปสู่ความสำเร็จได้แก่การใช้เวลาสำหรับการวางแผนการประเมินเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับการเปลี่ยนแปลงในองค์การโครงสร้างขององค์การจุดอ่อนกิจกรรมที่จะปฏิบัติ เป็นต้น ในการเปลี่ยนแปลงวิสัยทัศน์ของโรงเรียนให้ไปสู่ความสำเร็จเป็นต้องอาศัยความถูกต้องแม่นยำของข้อมูลข่าวสารซึ่งข้อมูล ข่าวสารจะจำเป็นสำหรับโรงเรียนนั้นสามารถเข้าถึงได้มากมายหลายช่องทาง เช่น สอบถามผู้ที่เกี่ยวข้องอ่านจากบันทึกของโรงเรียนการสำรวจแบบ open - end

3.7 ทักษะการสังเกต เนื่องจากครูเป็นผู้มีส่วนร่วมที่มีสมรรถภาพในองค์การผู้บริหารสถานศึกษาสามารถอำนวยความสะดวกต่อการเปลี่ยนแปลงโดยผู้จัดเตรียมให้ผลสะท้อนกลับต่อครูโดยวิธีการสังเกตให้ผลประโยชน์การสังเกตเป็นกิจกรรมที่ผู้บริหารสถานศึกษาทำการสังเกตการสังเกตเป็นกิจกรรมที่ผู้บริหารสถานศึกษาทำการสังเกตสถานการณ์การสอนอย่างเป็นระบบมีวิธีการสังเกตได้หลายวิธีขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ที่จะตั้งไว้ เช่น การสังเกตเพื่อแนะนำการสอนการสังเกตเพื่อช่วยเหลือให้ครูทราบถึงการสะท้อนกลับของการเรียนการสอนเพื่อนำมาปรับปรุงเป็นต้น

3.8 ทักษะการวิจัยและการประเมินผลในการวิจัย และการประเมินผลที่ดีควรมีความชัดเจนผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีความต้องการวิเคราะห์ความสำเร็จของโปรแกรมการสอนและกำหนดการเปลี่ยนแปลงที่จำเป็นสำหรับการใช้โปรแกรมการสอนเป็นผลสำเร็จในการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงในโปรแกรมการสอนจะทำให้เป็นพื้นฐานของข้อมูลที่กว้างขวางและครอบคลุมและเชื่อถือได้

เฉียน วอล์คเกอร์ และหลี่ (Qian, Walker and Li, 2017, pp. 186-206) ได้ศึกษาเกี่ยวกับโมเดลภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในประเทศจีน ด้วยเหตุผลว่า โมเดลภาวะผู้นำทางวิชาการของครูส่วนใหญ่เป็นการศึกษาวิจัยมาจากองค์ความรู้ทางสังคมตะวันตก อาทิสหรัฐอเมริกา อังกฤษและนิวซีแลนด์โมเดลภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในประเทศจีนประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 มิติ ได้แก่

1. มิติการกำหนดเป้าประสงค์และทิศทางการพัฒนา ครูต้องแสวงหาจุดแข็งและขยายจุดแข็งอาจจะเป็นเรื่อง หลักสูตรและการเรียนการสอน มุ่งเน้นด้านวิชาการ กิจกรรมนอกหลักสูตรเหล่านี้ไปใช้พัฒนาตามลำดับความสำคัญในการพัฒนาการเรียนการสอน

2. มิติการประเมินและกำกับติดตามการเรียนการสอน แนะนำและนิเทศเพื่อให้การสอนมีประสิทธิภาพ

3. มิติการส่งเสริมความสัมพันธ์เชิงบวกและความร่วมมือระหว่างคณะครูโดยอาศัยการมีส่วนร่วมเพื่อให้มั่นใจว่าสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ร่วมกันนั้นมีความปลอดภัยและเป็นเชิงสร้างสรรค์ เช่น กิจกรรมการสร้างแรงจูงใจให้กับครูและกิจกรรมการทำวิจัยแบบร่วมมือเกี่ยวกับการสอน เป็นต้น

4. มิติการยกระดับการพัฒนาวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถของครูเปิดโอกาสให้ครูได้พัฒนาวิชาชีพทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน กิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้การวิจัยเป็นฐานและแสวงหาแหล่งข้อมูลภายนอกเพื่อพัฒนาวิชาชีพครู

5. มิติการส่งเสริมการสื่อสารภายนอกเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้สำรวจและสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนเพื่อสนับสนุนสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ซึ่งจะเป็นการช่วยให้ครูผู้สอนมีกลยุทธ์การสอนใหม่และทันสมัย

เสาวภาพันธ์ ศรีประเสริฐ (2560, หน้า 7 - 8) กล่าวถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในการบริหารงานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุง พัฒนาและส่งเสริมงานวิชาการให้ประสบความสำเร็จ มี 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการกำหนดพันธกิจ หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารเกี่ยวกับการเสนอแนวคิดใหม่ในการจัดทำ กรอบเป้าหมาย จุดประสงค์ และพันธกิจของโรงเรียนที่ชัดเจน มีกรอบเวลามีการวางแผนเพื่อสร้างแนวทางในการดำเนินงานที่ชัดเจน โดยมีเป้าหมาย และจุดเน้นที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อันจะเกิดกับนักเรียน ชุมชน รู้จักการวางแผนงานอย่างเป็นระบบในองค์กร เป็นคนที่มีความสนใจที่จะศึกษาเพิ่มเติมอยู่เสมอ

2. ด้านการบริหารหลักสูตรและการสอน หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับการประสานการใช้หลักสูตร การดำเนินการให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องจุดหมาย โครงสร้างของหลักสูตรการจัดทำเอกสาร สื่อการเรียนการสอนประกอบหลักสูตร การประเมินหลักสูตรการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้เพื่อการจัดการเรียนการสอนในระดับห้องเรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและการวัดประเมินผลนักเรียน โรงเรียนสามารถให้ข้อมูลสารสนเทศทิศทางแก่ครูเกี่ยวกับวิธีสอน

3. ด้านการนิเทศการสอน หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการนิเทศ การสอน การดำเนินการวางแผนการนิเทศ และการประเมินการสอนของครูอย่างเป็นระบบให้โอกาสครูได้พัฒนาวิชาชีพทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน ด้วยเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพในตัวของครูแต่ละคน ซึ่งจะช่วยเพิ่มผลการเรียนรู้ของนักเรียนได้ สนับสนุน ปรับปรุง และประเมินผลการสอนของครู โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน อันจะส่งผลอันพึงประสงค์ที่ต้องการให้เกิดกับตัวนักเรียนตามเป้าหมายของโรงเรียน

4. ด้านการกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้บริหารดำเนินการตรวจสอบคุณภาพการเตรียมนักเรียน ภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีประสิทธิผล การตรวจสอบ

ความก้าวหน้าของนักเรียน โดยพิจารณาผลทดสอบและพิจารณาแบบรายงานพัฒนาการ คุณลักษณะนักเรียน เพื่อนำไปใช้ในการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน เพื่อหาแนวทางในการพัฒนานักเรียนและสื่อสารผลการตรวจสอบให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายทราบว่า การพัฒนากลยุทธ์เพื่อปรับปรุงผลการเรียนการสอนผู้บริหารสถานศึกษามีความชัดเจน และสนองตอบความคาดหวังของโรงเรียน

5. ด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอน หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับการจัดบรรยากาศของโรงเรียน เป็นบรรยากาศที่แสดงว่าเห็นคุณค่าของการเรียนรู้และเป็นบรรยากาศที่ส่งเสริมให้บรรลุผลสำเร็จ มีการสร้างบรรยากาศการศึกษาทุกระดับและเป็นบรรยากาศที่จะช่วยดึงพลังงานของนักเรียนและครูออกมา และมีการจัดสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยและเป็นระเบียบ การจัดกิจกรรมที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ และมีการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู

มานะจิต วรสุขและคณะ (2563, หน้า 78) กล่าวว่าองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการประกอบด้วย 1. การกำหนวิสัยทัศน์และเป้าหมาย 2. การวัดและประเมินผลนักเรียนและครู 3. มนุษยสัมพันธ์ที่ดีและทีมงาน ทำงานตามเวลาที่กำหนด 4. การพัฒนาหลักสูตร และมุ่งเน้นด้านวิชาการ 5. การพัฒนาบุคลากร 6. การนิเทศการศึกษา 7. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 8. การส่งเสริมบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กร

ปิยพร บุญใบ (2563, หน้า 44) ได้สรุปองค์ประกอบของผู้นำวิชาการได้ 7 ด้าน ดังนี้ 1. ด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียน 2. ด้านการจัดการเรียนการสอน 3. ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร 4. ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 5. ด้านการนิเทศการศึกษา 6. ด้านการวัดและประเมินผล 7. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

สรรเพชญ ไตรยงค์ (2564, หน้า 34) ได้สรุป ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ดังนี้ 1. การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน 2. การพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมด้านวิชาการรวมถึงการวัดผลและประเมินผลของผู้เรียน 3. การจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ 4. การนิเทศ ติดตาม และการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

ธนิต รัตนศักดิ์ดา (2565, หน้า 32) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบของผู้นำวิชาการได้ 5 ด้าน คือ 1. การพัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้ 2. การจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นด้านวิชาการ 3. การนิเทศการสอน 4. การประเมินผลและตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน 5. การส่งเสริมพัฒนาการเรียนการสอน

ตารางที่ 2.1 สังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จากแนวคิดของนักวิชาการ

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ	Van and Kruger (2003)	สรเพชญ ไตรยงค์ (2564)	Jo and Joseph Blasé (2004)	ธนิต รัตนศักดิ์ดา (2565)	Qian, Walker and Li (2017)	เสาวภาพันธ์ ศรีประเสริฐ (2560)	กฤษณา วิเชียรวารี (2561)	มานะจิต วรสุขและคณะ (2563)	Glickman (2007)	ปิยพร บุญใบ (2563)	รวม (ความถี่)
1.การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน	☐		☐	☐		☐	☐	☐	☐	☐	☐	9*
2.การมุ่งเน้นด้านวิชาการ	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	11*
3.การทำงานด้านหลักสูตร	☐	☐	☐			☐		☐	☐	☐	☐	8*
4.การเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ	☐	☐								☐		3
5.การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	☐				☐	☐		☐			☐	5
6.การวัดผลและประเมินผลผู้เรียน		☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐		☐	8*
7.การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา	☐									☐	☐	3
8.การพัฒนาส่งเสริมแหล่งเรียนรู้	☐		☐	☐		☐	☐	☐	☐	☐	☐	9*
9.การนิเทศและประเมินผลการศึกษา			☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	9*
10.ความคาดหวังต่อครูและผลการปฏิบัติงานของครู		☐										1
11.ส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ				☐	☐	☐		☐	☐	☐		6
12.การพัฒนาระบบคุณภาพภายในสถานศึกษา										☐		1

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ	Van and Kruger (2003)	สรเพชญ ไตรยงค์ (2564)	Jo and Joseph Blasé (2004)	ธนิต รัตนศักดิ์ดา (2565)	Qian, Walker and Li (2017)	เพ็ญพักตร์ พุ่คลป์ (2558)	กฤษณา วิเชียรวารี (2561)	Hallinger and Murphy (1985)	Glickman (2007)	ปิยพร บุญใบ (2563)	รวม (ความถี่)
13.ทำงานตามเวลาที่กำหนด		☐							☐			2
14.จัดบรรยากาศที่ดีภายในโรงเรียน	☐	☐	☐	☐		☐	☐		☐	☐		8*
15.ความสัมพันธ์ระหว่างครู นักเรียน						☐			☐	☐		3
รวม	8	7	7	7	5	10	5	8	10	11	8	86

จากตาราง 2.1 ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาจากนักวิชา การต่าง ๆ จะเห็นได้ว่าขอบข่ายของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีที่ได้จากการสังเคราะห์มีจำนวนทั้งหมด 15 ขอบข่าย แต่สำหรับการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์พิจารณาจากขอบข่ายที่มีความถี่สูง (ในที่นี่คือความถี่ตั้งแต่ 8 ขึ้นไป) เมื่อพิจารณาสามารถเลือกได้ 7 ด้าน คือ 1.การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน 2.การมุ่งเน้นด้านวิชาการ 3.การทำงานด้านหลักสูตร 4.การวัดผลและประเมินผลผู้เรียน 5.การพัฒนาส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 6.การนิเทศและประเมินผลการศึกษา 7.จัดบรรยากาศที่ดีภายในโรงเรียน

ดังนั้น ในการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ซึ่งผู้วิจัยได้นำมากำหนดเป็นแนวทางของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 1.การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน 2.การมุ่งเน้นด้านวิชาการ 3.การทำงานด้านหลักสูตร 4.การวัดผลและประเมินผลผู้เรียน 5.การพัฒนาส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ 6.การนิเทศและประเมินผลการศึกษา และ7.การจัดบรรยากาศที่ดีภายในโรงเรียน โดยมีรายละเอียดเนื้อหาดังนี้

1.การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน

ปิยธิดา ทาปลัด (2561, หน้า 35-36) กล่าวว่า การวางแผนงานวิชาการ หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องแสดงบทบาทการเป็นผู้นำการบริหาร จัดการในสถานศึกษา กำหนดแนวทางวิธีการปฏิบัติงานไว้ล่วงหน้า เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน จัดทำเป้าหมายและแผนการดำเนินงานต่าง ๆ ให้ชัดแจ้ง รวมถึงการจัดสรรบุคลากรเข้าทำงานตามความถนัดการสั่งการและการควบคุมให้เป็นไปอย่างดีขึ้นจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษานั้นให้มีประสิทธิภาพ

มนัส ทวีกัน (2561, หน้า 13) กล่าวว่า การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายและพันธกิจ หมายถึงการร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายและพันธกิจ การเรียนรู้และการให้ความสำคัญสูงสุดต่อการเรียนรู้เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนการสอนกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติของนักเรียน และของครูเพื่อสร้างเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการ

พิพัฒนพงษ์ วิเศษ (2561, หน้า 12) ได้กล่าวว่า การกำหนดวิสัยทัศน์เป้าหมายและพันธกิจ หมายถึง การดำเนินการเพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน การสอนกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติของการเรียนของครูสร้างเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการของโรงเรียน

เสาวภาพันธ์ ศรีประเสริฐ (2560, หน้า 66) กล่าวว่า ด้านการกำหนดพันธกิจ หมายถึงความสามารถของผู้บริหารเกี่ยวกับการเสนอแนวคิดใหม่ในการจัดทำกรอบเป้าหมายจุดประสงค์และพันธกิจของโรงเรียนที่ชัดเจนมีกรอบเวลา มีการวางแผนเพื่อสร้างแนวทางในการดำเนินงานที่ชัดเจนโดยมีเป้าหมาย และจุดเน้นที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อันจะเกิดกับผู้เรียนชุมชน รู้จักการวางแผนงานอย่างเป็นระบบในองค์การเป็นคนที่มีความสนใจที่จะศึกษาเพิ่มเติมอยู่เสมอ

ปิยพร บุญใบ (2563, หน้า 46) ได้กล่าวว่า การกำหนดวิสัยทัศน์ภารกิจของโรงเรียน หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการนำวิธีการต่าง ๆ มาใช้ในการบริหารจัดการโรงเรียน โดยมีการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ ภารกิจของโรงเรียน สร้างความรู้ความเข้าใจแก่คณะครูและบุคลากรมีการกำหนดเป้าหมายทางด้านวิชาการของโรงเรียน โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรกำหนดเป้าหมายการปฏิบัติงานของครู กำหนดเป้าหมายผลสัมฤทธิ์และพฤติกรรมทางการเรียนรู้ของนักเรียน กำหนดพฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูมีการสร้างเกณฑ์มาตรฐานวิชาการ และดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายสู่การเชื่อมโยงภารกิจสู่การปฏิบัติอย่างเป็นระบบ

อาราดา ปรักมานนท์ (2563, หน้า 27) ได้กล่าวว่า การกำหนดวิสัยทัศน์ภารกิจ หมายถึงการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่าง ๆ ที่กำหนดให้มีในหลักสูตรสถานศึกษา ที่สอดคล้องกับ

วิสัยทัศน์ เป้าหมาย และคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยพยายามบูรณาการเนื้อหาสาระ ทั้งในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกัน และระหว่างกลุ่มสาระ การเรียนรู้ตามความเหมาะสม

แมคนิฟฟ์ & ไวท์เฮด (McNiff & Whitehead, 2002, p. 15) ได้เสนอองค์ประกอบของผู้นำทางวิชาการเกี่ยวกับการกำหนด ภารกิจของโรงเรียน คือการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียนต้องชัดเจน เน้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนงานมีส่วนในการกำหนดเป้าหมายและร่วมรับผิดชอบเป้าหมายที่แสดงออพฤติกรรมที่สามารถวัดได้ง่ายต่อการนำไปสอนและมีการสื่อสาร เป้าหมายให้ครูผู้ปกครองผู้เรียนรับทราบโดยทั่วกันทั้งในรูปที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ และการพัฒนาและสร้างเกณฑ์มาตรฐานด้านวิชาการที่สูงมีความชัดเจนจะเป็นสิ่งจูงใจให้เกิดความคาดหวังสูงซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นต่อการปรับปรุงการเรียนของผู้เรียน และจำนวนผู้เรียนที่เพิ่มขึ้นในโรงเรียนต่อไป

สรุป การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน หมายถึงเป็นการกำหนดขอบเขตของงานที่โรงเรียนต้องรับผิดชอบในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการและสร้างความเข้าใจในภารกิจ การวางแผนเพื่อสร้างแนวทางในการดำเนินงานที่ชัดเจน โดยมีเป้าหมาย และจุดเน้นที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีคุณลกษณะอันพึงประสงค์อันจะเกิดกับผู้เรียน ชุมชน รู้จักการวางแผนงานอย่างเป็นระบบในองค์การเป็นคนที่มีความสนใจที่จะศึกษาเพิ่มเติมอยู่เสมอ และภารกิจนั้นจะต้องไม่ประมาณการสูงเกินไปจุดประสงค์ที่ระบุชัดเจนต้องเป็นไปตามสภาพการณ์ในช่วงเวลาหรือช่วงวิกฤติด้วย

2.การมุ่งเน้นด้านวิชาการ

การมุ่งเน้นด้านวิชาการถือเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการมุ่งเน้นด้านวิชาการดังนี้

ภาคภูมิ ทองลาด (2561, หน้า 28) ได้สรุปความสำคัญของการบริหารงานวิชาการว่าเป็นงานหลักของสถานศึกษาที่บอกถึงมาตรฐานและคุณภาพการศึกษาเป็นเครื่องบ่งชี้ความเจริญก้าวหน้าของสถานศึกษาซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกฝ่ายทุกระดับต้องร่วมมือกันดำเนินการและพัฒนาอย่างต่อเนื่องทางวิชาการที่จะทำให้นักเรียนมีประสิทธิผลตามที่ต้องการ

เนติ์ มโนปัญญา (2565, หน้า 58-59) กล่าวว่างานวิชาการเป็นงานมีขอบข่ายครอบคลุมหลายด้านอันจะก่อให้เกิดประโยชน์ ส่งเสริมให้เกิดประสิทธิภาพแก่ผู้เรียนทุกด้าน ซึ่งสามารถสรุปขอบเขตของงานวิชาการทั้งหมดคือ การพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น การวางแผนงานวิชาการ การจัดกาวเรียนการสอนในสถานศึกษาการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาการพัฒนาส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนว การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การส่งเสริมชุมนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา และองค์กรอื่น การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว

องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา

สรุปได้ว่า การมุ่งเน้นด้านวิชาการ หมายถึงการให้ความสำคัญและตระหนักถึง ทักษะ ความรู้ ความสามารถของนักเรียน และการให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียนทั้งด้านตัวครู นักเรียน และการเรียนการสอนรวมทั้งมาตรฐานวิชาการของโรงเรียน โดยจะจำแนกบทบาทในการมุ่งเน้นด้านวิชาการของโรงเรียน เป็น 6 องค์ประกอบ ดังนี้ คือการควบคุมการใช้เวลาในการสอน การดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด การจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ การพัฒนาและสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ และการจัดให้มีสิ่งที่ส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ องค์ประกอบเหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และสามารถพัฒนาศักยภาพทางการเรียนรู้ของนักเรียนให้สูงขึ้นต่อไป

3.การทำงานด้านหลักสูตร

การทำงานด้านหลักสูตรถือเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ เพราะหลักสูตรเป็นแนวทางหรือหนทางที่เป็นตัวกำหนดการจัดการคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนให้เป็นไปในทางที่มีศักยภาพ ซึ่งมีนักวิชาการได้กล่าวความหมายและความสำคัญของการทำงานด้านหลักสูตรไว้ ดังนี้

กาญจนา สุระคำ (2562, หน้า 20) สรุปได้ว่าด้านมุมมองและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงด้านหลักสูตร เป็นบทบาทหน้าที่ในการเป็นผู้นำริเริ่มสร้างสรรค์ในการสร้างหลักสูตรของสถานศึกษา และกำหนดหลักสูตรภายใต้กรอบแนวคิดของกฎหมายและนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการโดยประชุมชี้แจงให้ความรู้กับคณะครูและสนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาโดยคำนึงถึงธรรมชาติของนักเรียน

ปิยพร บุญใบ (2563, หน้า 52) ได้กล่าวว่า ด้านบริหารจัดการหลักสูตร หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินการจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษา มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรที่นำมาใช้ในสถานศึกษา การร่วมกันกำหนดระบบบริหารหลักสูตรตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาการ การติดตามผลการใช้หลักสูตร ดูแลคุณภาพการจัดทำหลักสูตรให้ทันสมัยอยู่เสมอ การพิจารณาปรับปรุงหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพอย่างสม่ำเสมอ การประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรและการประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรกับผู้ปกครอง และคณะกรรมการศึกษาชุมชน เกี่ยวกับจุดหมาย หลักการโครงสร้าง และการจัดประสบการณ์การเรียน

อิสระ ชอนบุรี (2563, หน้า 11) ได้กล่าวว่า การจัดทำหลักสูตรและปรับปรุงหลักสูตรอย่างเป็นระบบ มีองค์ประกอบที่สมบูรณ์ เพื่อให้มีความเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา และเหมาะสม

กับศักยภาพของผู้เรียน สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานของกระทรวงศึกษาธิการ

แจ๊สซาร์และอัลกอซซีน (Jazzar and Algozzine 2007, p. 65) ได้ศึกษาเกี่ยวกับกุญแจสำคัญในการเป็นผู้นำทางการศึกษาที่ประสบความสำเร็จในศตวรรษที่ 21 พบว่า การบริหารจัดการหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย

1. การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
2. การวางแผน ดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา
3. การใช้หลักสูตรสถานศึกษา
4. ความเข้าใจหลักสูตร กับปัจจัยที่เกี่ยวข้อง
5. การให้ข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับการเรียนการสอน
6. การจัดระบบ การเรียนรู้

สรุปได้ว่า การทำงานด้านหลักสูตร หมายถึงสภาพของการจัดการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้บทบาทของผู้นำทางวิชาการ และการดำเนินการเพื่อพัฒนาหลักสูตรให้หมาะสมกับสภาพทางสังคมที่เปลี่ยนแปลง และความต้องการของท้องถิ่น และการแสดงบทบาท หน้าที่ในการเป็นผู้นำเพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การกำหนดนโยบายการพัฒนาหลักสูตรตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สนับสนุนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการสร้างหลักสูตรท้องถิ่น อีกทั้งสนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย และจัดทำกำหนดการในการนิเทศ ติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

4.การวัดผลและประเมินผลผู้เรียน

การประเมินผลและการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน ถือเป็นบทบาทสำคัญที่ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนจำเป็นจะต้องให้ความสำคัญและดำเนินการ เนื่องจากเป็นปัจจัยที่ช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาการเรียนรู้ได้อย่างมีศักยภาพ และได้มีนักวิชาการกล่าวดังกล่าวไว้ดังนี้

วาสนา คำห้วยหาญ และคณะ (2561, หน้า 80) ได้สรุปว่า แนวทางในการประเมินเป็นไปตามกฎกระทรวง ว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา 2553 หมวด 2 ข้อ 14 ให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยดำเนินการดังต่อไปนี้ 1. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2. จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 3. จัดระบบบริหารและสารสนเทศ 4. ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 5. จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 6. จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 7. จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน และ 8. จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ธีระยุทธ แสงไชย (2564, หน้า 71) กล่าวว่า การวัดผลและประเมินผล หมายถึงการร่วมกำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลของสถานศึกษาและ ประเมินผลแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา สาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมเรียนรู้ โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง

สรุปได้ว่า การประเมินผลและการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน หมายถึงการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอย่างใกล้ชิดจะต้องประเมินให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐข้อกำหนดในหลักสูตรวิธีการประเมินผลงานนักเรียนมีหลายรูปแบบซึ่งขึ้นอยู่กับบุคลิกลักษณะของนักเรียนและความสนใจส่วนบุคคลการประเมินผลนักเรียน และจะต้องมีวิธีการหลากหลายในการประเมินความก้าวหน้าของนักเรียนและต้องทำการประเมินเป็นประจำ เพื่อนำผลการเรียน และนำผลการประเมินไปใช้ในการแก้ปัญหาข้อบกพร่อง ทั้งของผู้เรียนและผู้สอนควบคู่กันไปและรายงานผลการประเมินต่อบุคคล หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและต่อสาธารณช

5.การพัฒนาส่งเสริมแหล่งเรียนรู้

การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ เพื่อรองรับนโยบายของรัฐบาลด้านการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ เพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาทุกระดับ/ประเภทให้สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพและพัฒนาแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ สำหรับการศึกษา มีนักวิชาการต่าง ๆ กล่าวไว้ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2550, หน้า 48) ได้กล่าวว่า พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หมวด 4 มาตรา 25 ได้กำหนดไว้ว่า รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การกีฬาและนันทนาการ แหล่งข้อมูลและแหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ อย่างเพียงพอ และมีประสิทธิภาพ ดังนั้นโรงเรียนทุกแห่งซึ่งมีหน้าที่ดำเนินงานให้สนองนโยบายของพระราชบัญญัติการศึกษาดังกล่าว จึงจำเป็นต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักและใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ และดำเนินการเพื่อให้เกิดแหล่งเรียนรูขึ้นในโรงเรียนและแหล่งเรียนรู้ที่โรงเรียนสามารถจัดและดำเนินการได้หลายประเภท ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกำลังความสามารถ ของโรงเรียนแต่ละแห่ง เช่น โรงเรียนที่มีบริเวณพื้นที่กว้างขวางอาจจัดแหล่งการเรียนรู้ในลักษณะของสวนพฤกษศาสตร์หรืออุทยานการศึกษานอกเหนือจากการจัดห้องสมุดโรงเรียน และจัดมุมต่าง ๆ ในบริเวณโรงเรียนให้เป็นที่อ่านหนังสือ รวมทั้งการนำผู้เรียนไปศึกษา ค้นคว้าจากแหล่งขอมูลนอกโรงเรียน เช่น พิพิธภัณฑ์วัด หอสมุดแห่งชาติ ห้องสมุดประชาชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนและได้ให้ความหมายว่า แหล่งเรียนรู้ หมายถึง แหล่งข้อมูล ข่าวสาร สารสนเทศ แหล่งความรู้ทางวิทยาการและประสบการณ์ที่สนับสนุนส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นบุคลแห่งการเรียนรู้ แสวงหาความรู้ตามความต้องการ ความจำเป็นของแหล่งเรียนรู้ช่วยเสริมให้ผู้เรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้แหล่งเรียนรู้มีความสำคัญต่อการเรียนรู้ คือ เป็นแหล่งศึกษาตามอัธยาศัย เป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิต

เป็นแหล่งปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน การศึกษาค้นคว้า การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เป็นแหล่งสร้างเสริมประสบการณ์ในภาคปฏิบัติเป็นแหล่งสร้างเสริมความรู้ความคิดวิทยาการและประสบการณ์แก่ผู้เรียนประโยชน์ของการเรียนรู้จากแหล่งเรียน

วิภาภรณ์ สร้อยคำ (2560, หน้า 67) ได้กล่าวว่า การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ หมายถึง การจัดแหล่งเรียนรู้อย่างหลากหลายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาให้พอเพียง เพื่อสนับสนุนการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ ทั้งจัดระบบแหล่งการเรียนรูภายในโรงเรียนให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน นอกจากนี้จัดระบบข้อมูลแหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่นให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนของสถานศึกษาของตนเอง และส่งเสริมให้ครูและผู้เรียนได้ใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ นิเทศกำกับติดตาม ประเมินและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

พระจรัสชัย ปญฺวชิโร (2563, หน้า 16) ได้กล่าวว่าการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ หมายถึง การจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ให้เพียงพอและสนับสนุนการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของผู้เรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีต ประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับ ชุมชน ตลอดจนประสานงานกับองค์กรอื่น ภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน และมีส่วนในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น ให้บริการด้านวิชาการที่สามารถเชื่อมโยงหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับแหล่งวิชาการในที่อื่น ๆ จัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับศิษย์เก่า การประชุมผู้ปกครองผู้เรียน การปฏิบัติงานร่วมกับชุมชน การร่วมกิจกรรมกับสถาบันการศึกษาอื่น ๆ เป็นต้น

พรสวรรค์ เหลาเวียง (2564, หน้า 56) ได้สรุปการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งการเรียนรู้ หมายถึง การจัดให้มีสถานที่ในการเรียนรู้อย่างหลากหลาย ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้และการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองและมีการจัดระบบแหล่งการเรียนรู้ภายในโรงเรียนให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน

สรุปได้ว่า การพัฒนาแหล่งเรียนรู้เป็นงานที่โรงเรียนส่วนใหญ่ดำเนินการอยู่แล้วภาพความสำเร็จที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียนก็คือ การเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ สามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง จากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ซึ่งมีหลายช่องทางเพียงแต่การดำเนินการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ยังเป็นไปโดยไม่เป็นระบบ และกระบวนการที่ชัดเจนแหล่งเรียนรู้บางแห่งจึงไม่ได้ถูกใช้และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

6.การนิเทศและประเมินผลการศึกษา

ผู้บริหารให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนครูในด้านการจัดการเรียนการสอนด้านหลักสูตรและการสอน ผลงานของผู้บริหารจะต้องมั่นใจได้ว่าเป้าหมายของโรงเรียนได้ถูกถ่ายทอดไปสู่การปฏิบัติในห้องเรียน ซึ่งรวมถึงการประสานเป้าหมายของโรงเรียนกับจุดประสงค์ของการเรียนในห้องเรียน สนับสนุนครูด้านการสอนให้ตรงวัตถุประสงค์ควบคุมการสอนในห้องเรียนโดยการ เยี่ยมอย่างไม่เป็นทางการ การให้ข้อมูลย้อนกลับกับครูทางด้านการนิเทศและการประเมินผล โดยมีจุดประสงค์ที่จะทำให้เป็นรูปธรรม และให้ครูเป็นผู้นำวิธีสอนที่เฉพาะเจาะจงไปสู่การปฏิบัติ

กรองกาญจน์ นาแพร่ (2560, หน้า 36) การนิเทศการศึกษา หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษาคอยช่วยเหลือ สนับสนุน แนะนำ และกระตุ้นการจัดการเรียนการสอนของครูให้ใฝ่หาความรู้และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ พัฒนาระบบการนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การจัดการเรียนการสอนร่วมกันกับครูและสร้างเครื่องมือนิเทศการศึกษาที่ชัดเจน

วิภาภรณ์ สร้อยคำ (2560, หน้า 61) การนิเทศการศึกษา หมายถึงการทำความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศภายในที่มีหลักการให้บุคลากรทุกคนร่วมกันรับผิดชอบเพื่อการนำสถานศึกษาไปสู่มาตรฐานการศึกษาร่วมกัน การกำหนดวิธีการและระยะเวลาการนิเทศภายใน การควบคุมและส่งเสริมให้มีการดำเนินการนิเทศภายในอย่างสม่ำเสมอ การร่วมกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากกระบวนการจัดการเรียนการสอน

เสาวภาพันธ์ ศรีประเสริฐ (2560, หน้า 48) ด้านการนิเทศการสอน หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทในการนิเทศการสอนการดำเนินการวางแผนการนิเทศและการประเมินการสอนของครูอย่างเป็นระบบ ให้โอกาสครูได้พัฒนาวิชาชีพทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน ด้วยเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพในตัวของครูแต่ละคน ซึ่งจะช่วยเพิ่มผลการเรียนรู้ของนักเรียนได้ สนับสนุน ปรับปรุงและประเมินผลการสอนของครูโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนอันจะส่งผลอันพึงประสงค์ที่ต้องการให้เกิดกับตัวผู้เรียนตามเป้าหมายของโรงเรียน

ปิยพร บุญใบ (2563, หน้า 57) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการให้คำชี้แนะให้ความช่วยเหลือจากผู้นิเทศ ที่กระทำต่อครูซึ่งจะส่งผลต่อผู้เรียน เพื่อช่วยเหลือปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน หรือพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนเพื่อร่วมมือในด้านการนิเทศภายใน มีการนิเทศติดตาม ดูแล ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของผู้สอนอย่างใกล้ชิด ส่งเสริมขวัญและกำลังใจในการทำงานแก่คณะครู สามารถให้คำปรึกษา แนะนำ ชี้แจง ชี้แหล่งวิทยาการที่เหมาะสมให้แก่ครูผู้สอน มีการจัดประชุม อบรมในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้ครูมีโอกาสพัฒนางานการเรียนการสอน

ฐิตาพร ตันเจริญรัตน (2563, หน้า 35) กล่าวว่า การประเมินผลการจัดการเรียนการสอนเป็นสิ่งสำคัญในการกระบวนการเรียนการสอนเพื่อทำให้ครูผู้สอนทราบผลการเรียนของนักเรียน ผู้บริหารหรือผู้นิเทศมีหน้าที่ให้ความช่วยเหลือแนะนำและให้ความร่วมมือกับผู้รับการนิเทศในการพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

สรุปการนิเทศและประเมินผลการศึกษา หมายถึง กระบวนการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยความร่วมมือระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ตามแนวทางของประชาธิปไตยที่เน้นการให้ความช่วยเหลือ แนะนำ และผู้รับการนิเทศยอมรับเพื่อประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา

7.การจัดบรรยากาศที่ดีภายในโรงเรียน

การจัดบรรยากาศที่ดีของโรงเรียนมีความสำคัญที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องบริหารจัดการในสถานศึกษาและมีผลต่อคุณภาพของผู้เรียน ซึ่งมีนักวิชาการกล่าวถึงการจัดบรรยากาศที่ดีของโรงเรียน ไว้ดังนี้

ไชยา ภาวะบุตร (2560, หน้า 174-176) กล่าวไว้ว่าการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ในสถานศึกษา คือการสร้างบรรยากาศทางการเรียนรู้ของสถานศึกษา เป็นสิ่งแวดล้อมสำคัญในการปฏิบัติงาน และเกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนระหว่างบุคคลต่อบุคคลในโรงเรียน และส่งผลไปถึงความรู้สึกของบุคคลในโรงเรียน บรรยากาศทางการเรียนรู้ของโรงเรียนเป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อบุคลากรในโรงเรียน โรงเรียนที่มีบรรยากาศที่ดีจะทำให้การทำงานของบุคลากรบรรลุจุดหมายสำคัญที่ต้องการ สิ่งสำคัญที่สุดที่ส่งผลให้เกิดบรรยากาศที่ดีของโรงเรียนคือการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียน การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้นั้น ประกอบด้วย

1. การส่งเสริมบรรยากาศและวัฒนธรรมการเรียนรู้การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอน เมื่อบรรยากาศของสถานศึกษาเป็นบรรยากาศที่แสดงว่าเห็นคุณค่าของการเรียนรู้และเป็นบรรยากาศที่ส่งเสริมให้บรรลุผลสำเร็จได้ จึงเป็นการยากที่จะไม่เรียนรู้ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นผู้ที่รับผิดชอบการสร้างบรรยากาศการจัดการศึกษาทุกระดับ เป็นบรรยากาศที่ช่วยดึงพลังงานของนักเรียนและครูออกมามีหลายวิธีการที่จะทำให้เกิดผลได้ เช่น การจัดสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยและเป็นระบบการจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2. สะท้อนผลงาน วิเคราะห์และวิพากษ์ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แต่ละเรื่องกับครู ควรติดตามการทำงานของครู โดยการถามไถ่เยี่ยมห้องเรียน และทบทวนข้อมูลตามลำดับเพื่อยืนยันว่า มีการเปลี่ยนแปลงการสอนเกิดขึ้นและกำลังมีความก้าวหน้า

3. สร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้บริหารสถานศึกษาและครู นักเรียนผู้ปกครอง และชุมชน โดยการมีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดีเป็นลักษณะที่สำคัญของผู้นำทางวิชาการซึ่งการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีของผู้บริหารสถานศึกษาจะทำให้ครูเปลี่ยนแปลงปฏิบัติการสอนได้

สาวิตรี มาตขาว (2560, หน้า 36) กล่าวไว้ว่า การสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา เป็นเรื่องที่สำคัญ และเป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและคุณลักษณะของผู้เรียนเป็นอย่างดี การจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาให้เหมาะสมเป็นสิ่งจำเป็นในการจัดการศึกษาเพราะจะทำให้สถานศึกษานำไปเรียนและทำงานนำมาซึ่งความรู้ประสบการณ์ต่าง ๆ การจัดสภาพแวดล้อมเป็นหน้าที่โดยตรงของสถานศึกษาที่ต้องกำหนดให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ถ้าบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาไม่ดี ย่อมส่งผลต่อสุขภาพกายสุขภาพจิตของผู้เรียนรวมทั้งมีอิทธิพลต่อการจัดจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูผู้สอน

อาราดา ปรักมานนท์ (2563, หน้า 35) ได้กล่าวว่า การเสริมสร้างบรรยากาศที่ดีของโรงเรียน เป็นองค์ประกอบหนึ่งของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน การที่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องแสดงบทบาทในการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการ เพื่อสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องแสดงบทบาทในฐานะผู้นำในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียนที่เอื้อต่อการทำงานครู อาจารย์ ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณภาพที่ดีขึ้น การสร้างบรรยากาศต่อการเรียนรู้เป็นภาระหน้าที่ที่สำคัญของผู้บริหารโรงเรียนในฐานะผู้นำทางวิชาการ ผู้บริหารโรงเรียนเป็นบุคคลสำคัญในการส่งเสริมสภาพแวดล้อมในโรงเรียนอันจะไปสู่การเรียนรู้ของนักเรียน สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้มีผลต่อขวัญกำลังใจที่ดีของครู และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่สูงขึ้น

สรุปได้ว่า การจัดบรรยากาศที่ดีของโรงเรียน หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้มีสภาพที่เอื้อต่อการเรียนรู้ต่อผู้เรียน และการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ บรรยากาศ สวยงาม สะอาด จัดสภาพแวดล้อมทางวิชาการที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และการจัดสภาพแวดล้อมทางการบริหารการร่วมมือร่วมใจของบุคลากรในการปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จ

2.2.3 หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ

ภาวะผู้นำทางวิชาการตามแนวคิดของ Hoy and Hoy (2003, p. 115) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนว่า บทบาทที่สำคัญที่สุดของผู้บริหารโรงเรียนคือเป็นผู้นำทางวิชาการ (instructional leader) ดังนี้

1. ความเป็นเลิศทางวิชาการควรถือว่าเป็นแรงจูงใจที่สำคัญมากในโรงเรียนมีงานวิจัยจำนวนมากขึ้นที่ยืนยันว่า การที่โรงเรียนเน้นงานด้านวิชาการเป็นเรื่องสำคัญที่สุดต่อผลสำเร็จของ

นักเรียน ผู้นำทางวิชาการควรสร้างความมั่นใจที่จะให้มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่เป็นระเบียบจริงจังและเน้นเป้าหมายทางวิชาการที่สูงแต่สามารถบรรลุผลได้ ผู้บริหารโรงเรียนต้องแสดงให้เห็นถึงความเชื่อซึ่งทำได้ทั้งด้วยวาจาและการกระทำว่านักเรียนทุกคนสามารถบรรลุถึงผลสำเร็จได้ โดยการพัฒนาบรรยากาศของโรงเรียนที่ทำให้ทั้งครูและนักเรียนมีความเอาใจใส่ต่อการทำงานหนักและต่อความสำเร็จทางวิชาการ

2. ความเป็นเลิศทางวิชาการและการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องเป็นกิจกรรมที่ทั้งครูและผู้นำทางวิชาการต้องร่วมมือและช่วยกันดำเนินต่อไปเรื่อย ๆ กิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับความก้าวหน้าและผลสำเร็จของนักเรียน บรรยากาศของโรงเรียน การสร้างแรงจูงใจให้กับครูและนักเรียน และขวัญกำลังใจของครูควรได้รับการกำกับติดตามและประเมินเป็นประจำโดยมีเป้าหมายเพื่อการปรับปรุง

3. ครูเป็นศูนย์กลางของการปรับปรุงงานการเรียนการสอนในตอนท้าย ครูนั่นเองที่จะสามารถเปลี่ยนและปรับปรุงการปฏิบัติการสอนของตนในห้องเรียน ดังนั้นแรงจูงใจของครูและความมีวินัยในตนเองของครูจึงเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนา ครูต้องตัดสินใจว่าต้องการที่จะพัฒนา

4. ผู้บริหารโรงเรียนต้องให้การสนับสนุนและจัดหาทรัพยากรและสิ่งของจำเป็นเพื่อให้ครูประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติงานในห้องเรียน ความจริงแล้ว การจัดหาทรัพยากรให้แก่ครูเป็นบทบาทพื้นฐานของผู้บริหารโรงเรียนอยู่แล้ว

5. ผู้บริหารโรงเรียนควรเป็นผู้นำที่มีสติปัญญาดีที่ทันต่อการพัฒนาล่าสุดเกี่ยวกับการสอน การเรียน การสร้างแรงจูงใจ การบริหารจัดการห้องเรียนและการประเมินผลและแลกเปลี่ยนเรียนรู้แต่ละเรื่องกับครู

6. ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องนำในการรับรู้และแสดงความยินดีเมื่อมีความเป็นเลิศทางวิชาการร่วมกับนักเรียนและครู เพราะว่ากิจกรรมเช่นนั้นช่วยเสริมให้วิสัยทัศน์และวัฒนธรรมความเป็นเลิศทางวิชาการมีความเข้มแข็งยิ่งขึ้น

ภาวะผู้นำทางวิชาการตามแนวคิดของ Mac Neill, Cavanagh and Silcox (2003, pp. 14 - 17) ได้ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยต่าง ๆ และได้สรุปกุญแจสู่การมีภาวะผู้นำทางวิชาการไว้ 11 ประการ ดังนี้

1. การนึกถึงสิ่งที่สังคมคาดหวังในด้านคุณธรรม จริยธรรมจากโรงเรียน
2. มีวิสัยทัศน์ร่วมกัน และให้มีการรับรู้ถึงพันธกิจด้านการเรียนรู้ของนักเรียน
3. สร้างข้อตกลงร่วมกันระหว่างครูกับนักเรียนที่มีต่อพันธกิจ
4. นำความรู้ความชำนาญมาใช้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน
5. พัฒนาการสอนของครู
6. เน้นความผูกพันและการมีส่วนร่วมของบุคลากร
7. ใช้ภาวะผู้นำหลายรูปแบบ

8. เป็นผู้นำที่เน้นการจัดการเรียนการสอนมากกว่าการบริหาร

9. ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ทั่วทั้งองค์กรและให้เกิดความสร้างสรรค์

10. พัฒนาความสัมพันธ์กับชุมชน

11. ปรับปรุงวัฒนธรรมองค์กรให้มีการพัฒนา

ภาวะผู้นำทางวิชาการตามแนวคิดของ Jo and Joseph Blasé (2004, pp. 118 - 154) ได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการไว้ 10 ประการ ดังนี้

1. กำหนดเป้าหมายของโรงเรียน

2. สื่อสารเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

3. การนิเทศและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน

4. การประสานงานหลักสูตร

5. การติดตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

6. กำหนดกรอบเวลาในการจัดการเรียนการสอน

7. การทำให้วิสัยทัศน์คงอยู่

8. การเตรียมครูให้เข้ากับพันธกิจของโรงเรียน

9. การส่งเสริมให้เป็นครูมืออาชีพ

10. การเตรียมกระบวนการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสม

ภาวะผู้นำทางวิชาการตามแนวคิดของ Alig Mielcarek and Hoy (2005, p. 115) ได้ศึกษาวิจัย และวิเคราะห์เกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ ในเรื่องความหมายอิทธิพล ทฤษฎี และปรากฏการทางธรรมชาติที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำทางวิชาการ โดยได้ปรับจากแนวคิดของ Hallinger ได้เป็นรูปแบบภาวะผู้นำทางวิชาการที่ประกอบไปด้วย 3 ประเด็นหลัก ดังต่อไปนี้

1. การพัฒนาวิชาชีพครูทั้งโรงเรียน โดย สนับสนุนครูให้พัฒนาวิชาชีพครูตามเป้าหมายของโรงเรียน จัดกิจกรรมพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูวางแผนการพัฒนาวิชาชีพที่จำเป็นต่อครูและตามที่ครูต้องการส่งเสริมการจัดทำแผนพัฒนาวิชาชีพครูรายบุคคล วางแผนร่วมกับครูในการจัดการฝึก อบรมวิชาชีพในโรงเรียน จัดหาวัสดุอุปกรณ์สื่อต่าง ๆ และแหล่งความรู้ทางวิชาชีพ จัดตารางฝึกอบรมภายในเพื่อให้เกิดความร่วมมือในหมู่ครู

2. กำหนดเป้าหมายร่วมกันและสร้างความเข้าใจในเป้าหมาย โดยใช้ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นแนวทางการอภิปรายของคณะครูเกี่ยวกับโครงการต่าง ๆ ให้ครูใช้การวิเคราะห์ข้อมูลความก้าวหน้าทางวิชาการของนักเรียนร่วมกันสร้างเป้าหมายทางวิชาการกับครู โดยใช้ข้อมูลเป็นตัวกำหนด ทำความเข้าใจกับครูถึงเป้าหมายทางวิชาการของโรงเรียน ร่วมกับครูตีความผลการประเมินเพื่อนำไปใช้ในการสอนใช้เป้าหมายโรงเรียนในการตัดสินใจงานวิชาการ สร้างเป้าหมายที่

สนับสนุนให้มีมาตรฐานที่สูงและการคาดหวังสูงเพื่อนักเรียน และตั้งมาตรฐานที่สูงและสามารถบรรลุผลได้

3. กำกับติดตามและจัดให้มีการสะท้อนผล การจัดการเรียนการสอนโดย เข้าเยี่ยมชั้นเรียนเพื่อตรวจสอบว่าตรงตามเป้าหมายโรงเรียน กำกับติดตามการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ตรงตามเป้าหมายโรงเรียน ทำงานด้านวิชาการร่วมกับนักเรียนอยู่ในโรงเรียนตลอดเวลา สังเกตการณ์ครูเพื่อพัฒนาวิชาชีพ ไม่ใช่ประเมิน ประเมินครูเพื่อปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน สะท้อนผลเฉพาะบุคคลแก่ครูและสะท้อนผลเฉพาะบุคคลแก่นักเรียน

ภาวะผู้นำทางวิชาการตามแนวคิดของ La Porte (2007, pp. 49 - 50) ผู้บริหารโรงเรียนมีภาระหน้าที่ตามที่เขตพื้นที่การศึกษา (School districts) แต่ละแห่งกำหนด ซึ่งมีไว้ในสัญญาจ้าง เป็นกฎเกณฑ์การประเมินความมีคุณภาพ ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของภาวะผู้นำทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาในสหรัฐอเมริกาได้ให้ความสำคัญต่อภาวะผู้นำวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างมากโดยกำหนดไว้เป็นคุณสมบัติของผู้ดำรงตำแหน่งหรือผู้สมัครจะดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

1. ใช้แผนยุทธศาสตร์ร่วมกันเพื่อระบุและทำให้พันธกิจ เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของโรงเรียนประสบผลสำเร็จ

2. อาศัยความช่วยเหลือจากคณะกรรมการการตัดสินใจของโรงเรียนในการจัดทำวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติงานประจำปีของแต่ละตัวบ่งชี้เกี่ยวกับความเป็นเลิศทางวิชาการ (Academic Excellence Indicators) สร้างรักษา และใช้ระบบสารสนเทศและบันทึกที่เหมาะสมและจำเป็นเพื่อให้ได้มาซึ่งวัตถุประสงค์การปฏิบัติงานของโรงเรียนในแต่ละตัวบ่งชี้ความเป็นเลิศทางวิชาการ

3. แสดงให้เห็นว่ามีทักษะทางสติปัญญาที่จะเก็บ วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลข่าวสารเพื่อเดินสู่เป้าหมาย

4. สร้างและรักษามาตรฐานที่สูงของนักเรียน และสร้างวินัยให้เกิดขึ้นโดยคำนึงถึงสิทธิของนักเรียน

5. ทำความเข้าใจและส่งเสริมให้เกิดความคาดหวังจากการปฏิบัติงานระดับสูงจากครูและนักเรียน

6. กำกับและติดตามโครงการสอนอ่านให้เกิดประสิทธิผลทุกระดับชั้น

7. กำกับและติดตามการสอนวิชาคณิตศาสตร์ให้เต็มศักยภาพของผู้เรียน

8. วิเคราะห์ข้อมูลทางการศึกษาเพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน

9. ให้คำแนะนำและรักษาการจัดทำบันทึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับความก้าวหน้าและการเข้าเรียนของนักเรียน

10. เป็นผู้นำในการพัฒนา การกำหนดความเหมาะสม และกำกับดูแลการเรียนการสอน

11. มีความรู้ด้านหลักสูตรและการสอน ช่วยพัฒนา ทบทวน และประเมินหลักสูตร

12. มีความสามารถในการประเมินโครงการสอนและประสิทธิผลของการสอน

13. กำกับติดตามกระบวนการการเรียนการสอนและกระบวนการจัดการ เพื่อให้มั่นใจว่ากิจกรรมต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กับผลลัพธ์ที่ออกมา และใช้ข้อค้นพบเหล่านี้เพื่อการปฏิบัติและการพัฒนาที่ถูกต้อง ทั้งยังทำให้ความสำเร็จนั้นเป็นที่ทราบโดยทั่วกัน

14. ร่วมทำงานกับครูในการวางแผนในการใช้ และประเมินหลักสูตรอย่างเป็นระบบให้มีผู้แทนจากนักเรียนและจากชุมชนด้วยเมื่อมีโอกาสเหมาะสม

15. พัฒนาคงไว้ และใช้ระบบข้อมูลที่จำเป็นเพื่อแสดงให้เห็นว่าได้รวมเอาตัวบ่งชี้ความเป็นเลิศทางวิชาการทั้งหมดไว้ในจุดประสงค์การปฏิบัติงานของโรงเรียน

16. ส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู และการพัฒนาตนเอง

17. ผู้บริหารโรงเรียนสร้างโอกาสในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยใช้การสอนงาน (Coaching) ที่มีประสิทธิผล และใช้ประโยชน์จากการพัฒนาบุคลากรเพื่อส่งเสริมความก้าวหน้าเป็นรายบุคคล จัดให้มีการสะท้อนความคิดเห็นเฉพาะเรื่องให้ทันเวลา เสริมแรงการเติบโตและการพัฒนา

18. ผู้บริหารโรงเรียนต้องแสดงออกให้เห็นว่ามีความรู้เรื่องการให้คำปรึกษาเพื่อพัฒนาการสอน ใช้กระบวนการการประเมินเพื่อพัฒนาการสอนได้อย่างมีประสิทธิผล

19. ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ของวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยในการฝึกอบรมครู

20. นิเทศงานและประเมินผลการปฏิบัติงานของครู

21. สังเกตการปฏิบัติงาน บันทึกการสังเกตการณ์ และจัดประชุมการประเมินกับบุคลากรทั้งหมด

22. จัดวัสดุอุปกรณ์และแหล่งข้อมูลทางวิชาการเพื่อส่งเสริมให้ครูผู้สอนประสบผลสำเร็จถึงเป้าหมายการสอน

23. ใช้ข่าวสารและความรู้ที่ได้จากเครื่องมือการประเมิน จากกระบวนการประเมินของเขตพื้นที่การศึกษาจากการสะท้อนผลการประเมินของศึกษานิเทศก์ และจากโครงการพัฒนาวิชาชีพเพื่อนำมาพัฒนาตนเอง

24. มีความสามารถด้านการสื่อสาร การประชาสัมพันธ์ และมีทักษะมนุษย์

25. อธิบายและทำความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการสอนให้แก่นักเรียนครู และผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษาและชุมชน

26. สร้างและรักษาสัมพันธภาพที่น่าพอใจกับกลุ่มคนในชุมชนและรายบุคคล เพื่อเป็นการส่งเสริมความเข้าใจและเป็นการเชื้อเชิญให้สนับสนุนโรงเรียนในการจัดโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อตีความนโยบายและทิศทางการบริหาร และเพื่ออภิปรายและแก้ปัญหาของนักเรียนเป็นรายบุคคล

27. ยอมรับ รับรองและประกาศความเป็นเลิศและความสำเร็จจากการปฏิบัติงานนั้น

28. เป็นตัวอย่างที่ยอดเยี่ยมในความเป็นนักการศึกษามืออาชีพให้แก่นักเรียนและครู

29. สร้างและรักษาบรรยากาศการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผลในโรงเรียนเสริมสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการพัฒนาของนักเรียน

ภาวะผู้นำทางวิชาการตามแนวคิดของ Tech Many (2014, pp. 114 -117) พบว่า

1. ผู้บริหารจะต้องส่งเสริมและสนับสนุนครู บุคลากร ให้มีส่วนร่วมในการรักษากฎระเบียบข้อบังคับหรือแนวปฏิบัติต่าง ๆ ของสถานศึกษา

2. ผู้บริหารเข้าใจปัญหาต่าง ๆ ของบุคลากร และพร้อมให้ความช่วยเหลือตามความเหมาะสม

3. ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานของบุคลากร

4. ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรทำงานเป็นหมู่คณะ

5. ผู้บริหารมีการกำกับ ดูแล นิเทศ ติดตามบุคลากรอย่างเป็นระบบ

6. ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรพัฒนาตนเองอยู่เสมอ

สรุปหลักการและแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการคือการบริหารงานให้ประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพได้นั้น ขึ้นอยู่กับผู้นำเป็นสำคัญ เพราะผู้นำนั้นถือได้ว่าเป็นหลักของหน่วยงาน ผู้ที่จะเป็นหัวหน้าขององค์การและบุคคลภายในองค์การได้ จะต้องมีความสามารถในการเปลี่ยนแปลง และริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งแปลกใหม่ให้เกิดขึ้น และสามารถเผชิญหน้ากับความจริงของโลกยุคสมัยใหม่ที่มักจะเกิดเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จากปัจจัยสิ่งแวดล้อมทั้งจากภายในและภายนอกองค์การ อีกทั้งในยุคปฏิรูปการศึกษาผู้บริหารต้องเป็นผู้ที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นผู้นำในการบริหารจัดการหลักสูตรซึ่งถือเป็นหัวใจของการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นผู้นำในการสร้างพลังเครือข่ายความร่วมมือเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้และเป็นผู้นำสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา

2.3 สมรรถนะในการปฏิบัติงานของครูในศตวรรษที่ 21

2.3.1 แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะ

แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะหรือขีดความสามารถในการทำงาน (Competency) โดยนักวิชาการชื่อแมคเคลแลนด์ (McClelland) นักจิตวิทยาของมหาวิทยาลัยฮาร์วาด (Harvard) อธิบายไว้ว่า “สมรรถนะเป็นคุณลักษณะของบุคคลเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงาน ประกอบด้วยความรู้ (knowledge) ทักษะ (skills) ความสามารถ (ability) และคุณลักษณะอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน (other characteristics) และเป็นคุณลักษณะเชิงพฤติกรรม ที่ทำให้บุคลากรในองค์กรปฏิบัติงานได้ผลงานที่โดดเด่นกว่าคนอื่น ๆ ในสถานการณ์ที่หลากหลายซึ่งเกิดจากแรงผลักดันเบื้องลึก (motives) อุปนิสัย (traits) ภาพลักษณ์ภายใน (self-image) และบทบาทที่แสดงออกต่อ

สังคม (social role) ที่แตกต่างกันทำให้แสดงพฤติกรรมการทำงานที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาสมรรถนะการบริหารทรัพยากรบุคคลแนวใหม่ภาครัฐของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน โดยส่งเสริมสนับสนุนให้ส่วนราชการบริหารทรัพยากรบุคคลตามกรอบมาตรฐานความสำเร็จด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล (standard for success) เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อความสำเร็จของส่วนราชการ

ณัฏฐ์นรินทร์ สุขลิ้ม (2562, หน้า 8-9) กล่าวว่า แนวคิดเรื่องสมรรถนะได้มีการอธิบายด้วยโมเดลภูเขาน้ำแข็งซึ่งอธิบายถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลเปรียบเทียบกับภูเขาน้ำแข็ง โดยส่วนที่เห็นได้ง่ายและพัฒนาได้ง่ายคือ ส่วนที่ลอยอยู่เหนือน้ำ นั่นคือองค์ความรู้และทักษะต่าง ๆ ที่บุคคลมีอยู่และส่วนใหญ่ที่มองเห็นได้ยากอยู่ใต้ผิวน้ำ ได้แก่ แรงจูงใจ อุปนิสัย ภาพลักษณ์ภายในและบทบาทที่แสดงออกต่อสังคมส่วนที่อยู่ใต้น้ำมีผลต่อพฤติกรรมในการทำงานของบุคคลอย่างมากและเป็นส่วนที่พัฒนาได้ยาก

ภาพที่ 2.1 แบบจำลองภูเขาน้ำแข็ง (The Iceberg Model)
ที่มา: ณัฏฐ์นรินทร์ สุขลิ้ม (2562, หน้า 8 - 9)

จากภาพที่ 2.1 ได้อธิบายถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งเปรียบเทียบได้กับภูเขาน้ำแข็ง การที่บุคคลจะมีพฤติกรรมในการทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งขึ้นอยู่กับคุณลักษณะที่บุคคลมีอยู่ในตัวเอง โดยอธิบายในรูปตัวแบบภูเขาน้ำแข็งได้ว่าส่วนเล็ก ๆ ของภูเขาน้ำแข็งที่ลอยอยู่เหนือน้ำนั้นจะสังเกตเห็นได้และสามารถที่จะวัดได้ นำมาพัฒนาได้เปรียบเสมือนกับส่วนขององค์ความรู้และทักษะต่าง ๆ ที่บุคคลมีอยู่ภายนอก ซึ่งจะง่ายต่อการพัฒนาแต่ส่วนของภูเขาน้ำแข็งที่อยู่ใต้น้ำที่เป็นส่วนใหญ่เห็นได้ยาก สังเกตได้ยากและวัดได้ยากกว่า แต่เป็นส่วนที่มีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพของบุคคล และซ่อนเร้นอยู่ลึกๆ ภายในตัวบุคคล ซึ่งได้แก่ บทบาทที่แสดงออกต่อสังคม ภาพลักษณ์ภายใน แรงจูงใจลักษณะนิสัย แรงผลักดันเบื้องลึก สมรรถนะเหล่านี้จะยากต่อการวัดและการพัฒนา ซึ่งบางครั้งสมรรถนะที่อยู่ใต้ผิวน้ำสามารถเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาได้ด้วยการ

ฝึกอบรม การบำบัดทางจิตวิทยา หรือพัฒนาโดยการให้ประสบการณ์ทางบวกแก่บุคคล แต่ก็เป็นสิ่งที่พัฒนาค่อนข้างยากและต้องใช้เวลานาน

พิชามญชุ์ ลาวชัย (2562, หน้า 7) ได้กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะจะเห็นได้ว่าความสามารถหรือสมรรถนะในการทำงาน เพื่อขับเคลื่อนองค์การไปสู่เป้าประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สมรรถนะสำคัญในการบริหารงานได้แก่ สมรรถนะในการสื่อสาร สมรรถนะในการวางแผนและการบริหารจัดการ สมรรถนะในการทำงานเป็นทีม สมรรถนะในการปฏิบัติเชิงกลยุทธ์สมรรถนะในการตระหนักรับรู้โลกาภิวัตน์และสมรรถนะในการบริหารตนเอง

สรุปแนวคิดและความเป็นมาเกี่ยวกับสมรรถนะ เริ่มจากการนำเสนอบทความทางวิชาการของเดวิด แมคเคิลแลนต์ (David C. McClelland) กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะที่ดีของบุคคล โดยการสร้างเครื่องมือประเมิน เรียกว่า “สมรรถนะ” และให้คำนิยามว่าสมรรถนะคือเป็นความสามารถในงานหรือเป็นคุณลักษณะที่อยู่ภายในของบุคคลที่นำไปสู่การปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพโดยใช้โมเดลภูเขาน้ำแข็ง (Iecberg Model) ซึ่งอธิบายได้ว่าความแตกต่างระหว่างบุคคลเปรียบเทียบได้กับภูเขาน้ำแข็ง 2 ส่วนคือ ส่วนที่เห็นได้ง่ายและพัฒนาได้ง่าย คือส่วนที่ลอยอยู่เหนือน้ำ ได้แก่ความรู้และทักษะต่าง ๆ และการฝึกฝนปฏิบัติส่วนที่มองเห็นได้ยาก คือส่วนใหญ่สุดที่อยู่ใต้ผิวน้ำ ได้แก่แรงจูงใจ ลักษณะนิสัยภาพลักษณ์ของตนเอง และบทบาทหน้าที่แสดงออกในสังคม

2.3.2 ความหมายของสมรรถนะ

เมื่อกล่าวถึงพฤติกรรมที่แสดงออกมาไม่ว่าจะเป็นในด้านการทำงานที่เกี่ยวข้องกับผลสำเร็จของงาน ความรู้ ทักษะ ความสามารถและคุณลักษณะส่วนบุคคล ซึ่งได้มีผู้ให้คำนิยามไว้อย่างหลากหลายต่าง ๆ กันขึ้นอยู่กับการนำไปใช้แต่ยังคงมีลักษณะคล้ายคลึงกัน โดยมีนักการศึกษาได้ให้ความหมายเกี่ยวกับสมรรถนะไว้ดังนี้

ดูบัวส์ และคณะ (Dubois et al, 2004, p.16) กล่าวไว้ว่า สมรรถนะ หมายถึงลักษณะบางอย่างที่มีอยู่ในตัวบุคคลหนึ่งและสามารถนำมาใช้ได้อย่างเหมาะสม เป็นแนวทางที่ถาวรเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการปฏิบัติที่นำไปสู่ความสำเร็จลกัษณะเฉพาะเหล่านี้รวมถึงความรู้ความชำนาญในลักษณะของมโนภาพในตัวเอง

เชอร์มอน (Shermon, 2004, p. 15) กล่าวว่า สมรรถนะคือความสามารถและคุณสมบัติของแต่ละบุคคลที่จำเป็นต้องมีเพื่อให้สามารถทำงานในขอบเขตงานที่ตนรับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ธนิกานต์ สุขวัฒน์ (2560, หน้า 28) กล่าวว่า สมรรถนะ หมายถึง คุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่เป็นผลมาจากความรู้ทัศนคติทักษะความสามารถ และคุณลักษณะของบุคคล ซึ่งสามารถผลักดันให้บุคคลนั้น สร้างผลการปฏิบัติงานที่ดี เกิดคุณภาพประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคคลในองค์กรที่รับผิดชอบ

ภิชาพัชญ์ โหนา (2561, หน้า 12) กล่าวว่า สมรรถนะ คือ ความรู้ ทักษะ พฤติกรรม ความสามารถ หรือคุณลักษณะที่บุคคลแสดงออกมา มีความโดดเด่น และแตกต่างสามารถทำให้ปฏิบัติงานให้สำเร็จลุล่วงตามที่กำหนดไว้

พิชามญชุ์ ลาวชัย (2562, หน้า 16) สรุปว่า สมรรถนะ หมายถึงบุคลิกลักษณะของแต่ละคนที่สะท้อนให้เห็นถึงความรู้ ทักษะ ความสามารถและทัศนคติความเชื่อและอุปนิสัยของแต่ละบุคคลมีคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่ทำให้บุคลากรในองค์การสามารถปฏิบัติงานได้ผลงานที่โดดเด่นกว่าคนอื่น ๆ ในสถานการณ์ที่หลากหลาย ซึ่งเกิดจากแรงผลักดัน อุปนิสัย ภาพลักษณ์ภายใน และบทบาทที่แสดงออกต่อสังคมที่แตกต่างกันออกไป

ณัฏฐ์นรินทร์ สุขลิ้ม (2562, หน้า 12) ได้กล่าวว่า สมรรถนะ หมายถึงคุณลักษณะ/พฤติกรรมของบุคคลโดยแสดงออกถึงความรู้ ทักษะ ความสามารถ ความรู้สึกนึกคิดและคุณลักษณะอื่น ๆ มาประยุกต์ในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ และบรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์กร ส่งผลให้มีผลการปฏิบัติงานที่ดี หรือโดดเด่นกว่ามาตรฐานที่กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ

รัชจิกร จิตวัฒนานนท์ (2563, หน้า 5) ได้กล่าวว่า สมรรถนะ หมายถึง คุณลักษณะเชิงพฤติกรรม หรือพฤติกรรมที่ดีที่ทำให้บุคลากรในองค์กรปฏิบัติงานได้ผลงานที่โดดเด่นกว่าคนอื่น ๆ ซึ่งคุณลักษณะพฤติกรรมที่ดี เป็นการแสดงออกของคน ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) และคุณลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคล (Personal Attributes) มากกว่าเพื่อนร่วมงานคนอื่น ๆ ในสถานการณ์ที่หลากหลายกว่าและได้ผลงานที่ดีกว่าผู้อื่น

สรุปได้ว่า สมรรถนะหรือความสามารถ (Competency) หมายถึง ความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skills) และคุณลักษณะของบุคคล (Attributes) ที่แสดงออกเป็นวิธีคิดและพฤติกรรมต่าง ๆ ในการทำงานที่จะส่งผลต่อการปฏิบัติงานของแต่ละบุคคลในหน้าที่รับผิดชอบให้บรรลุผลตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลซึ่งสังเกตจากการวัดประเมินและพัฒนาได้ส่งผลให้เกิดความสำเร็จตามมาตรฐานหรือสูงกว่าที่องค์การกำหนดไว้

2.3.3 ประเภทของสมรรถนะ

ธนิกานต์ สุขวัฒน์ (2560, หน้า 34) ได้สรุป สมรรถนะโดยรวมแล้วแบ่งได้ 2 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ สมรรถนะหลัก และ สมรรถนะรอง ซึ่งแต่ละกลุ่มสมรรถนะก็มีความสัมพันธ์เชื่อมโยง สนับสนุนซึ่งกันและกัน โดยสมรรถนะหลักเป็นคุณลักษณะที่ทุกคนพึงมีทั้งองค์กร และสมรรถนะรองจะเป็นตัวที่ช่วยส่งเสริมให้สมรรถนะหลักมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นสอดคล้องกับ สมรรถนะหลัก ตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งกล่าวว่า สมรรถนะครูประกอบด้วยสมรรถนะหลัก 5 ประการ คือ 1. การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน 2. การบริหารงานที่ดี 3. การพัฒนาตนเอง 4. การทำงานเป็นทีม และ 5. จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู ซึ่งครูต้องประเมินตนเองและวางแผนพัฒนาตนเองให้มีสมรรถนะที่สอดคล้องเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

เพื่อผลสัมฤทธิ์ของงานที่ต้องขับเคลื่อนและเป็นเครื่องมือสำหรับผู้บังคับบัญชาในการพัฒนาผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความเชี่ยวชาญและความก้าวหน้าในวิชาชีพของตนเองให้สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรสู่การเป็นสถานศึกษาการศึกษาที่เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

ชัยเมธี ใจคุ้มเก่า (2561, หน้า 23) โดยสรุปสมรรถนะออกเป็น 7 ประเภท ดังนี้

1. สมรรถนะหลัก เป็นคุณลักษณะที่ทุกคนในองค์กรจำเป็นต้องมี ทั้งนี้เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้บรรลุเป้าหมายขององค์กร

2. สมรรถนะตามสายงาน เป็นคุณลักษณะที่ผู้ปฏิบัติงานในตำแหน่งต่าง ๆ ในแต่ละสาขาวิชาชีพ ควรมีเพื่อให้งานสำเร็จและได้ผลลัพธ์ตามที่ต้องการ

3. สมรรถนะการบริหารจัดการ เป็นความสามารถในการบริหารจัดการมีได้ทั้งระดับผู้บริหารและระดับพนักงานขององค์กร โดยแตกต่างกันไปตามบทบาทและหน้าที่ที่รับผิดชอบเพื่อให้งานสำเร็จและสอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ วิสัยทัศน์ และพันธกิจขององค์กร

4. สมรรถนะส่วนบุคคลเป็นความสามารถเฉพาะตัวของแต่ละคน ซึ่งคนอื่นไม่สามารถลอกเลียนแบบได้

5. สมรรถนะเชิงเทคนิค คือ ทักษะด้านวิชาชีพที่จำเป็นในการนำไปปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จโดยจะแตกต่างกันตามลักษณะงาน

6. สมรรถนะองค์กร คือ ความสามารถพิเศษที่มีเฉพาะในองค์กรนั้นเท่านั้น

7. สมรรถนะเฉพาะงาน (job competencies) หมายถึง บุคลิกลักษณะของคนที่สะท้อนให้เห็นถึงความรู้ ทักษะ ทัศนคติ ความเชื่อ และอุปนิสัย ที่สมรรถนะของบุคคลกับการทำงานในตำแหน่งหรือบทบาทเฉพาะตัว ความรู้หรือทักษะพื้นฐานที่บุคคลจำเป็นต้องมีในการทำงาน

สุภาพรรณ ธะยะธง (2562, หน้า 28) กล่าวว่า สมรรถนะสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ สมรรถนะหลัก (core competency) ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่บุคลากรทุกคนในองค์กรจำเป็นต้องมี เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้บรรลุตามเป้าหมายที่องค์กรวางไว้ อีกประเภทหนึ่ง คือ สมรรถนะตามสายงาน (functional competency) ซึ่งเป็นคุณลักษณะของบุคลากรที่สะท้อน ให้เห็นถึงความรู้ความสามารถ ทักษะ ทัศนคติ ความเชื่อ และอุปนิสัย ที่จะช่วยส่งเสริมให้สามารถ สร้างผลงานในการปฏิบัติงานตำแหน่งนั้น ๆ ได้สูงกว่ามาตรฐาน

ณัฏฐ์นรินทร์ สุขลิ้ม (2562, หน้า 16) ได้กล่าวว่า ประเภทของสมรรถนะเกี่ยวข้องและมีความสำคัญสำหรับทุก ๆ องค์กรซึ่งองค์กรจะประสบความสำเร็จได้ บุคลากรทุกระดับจำเป็นต้องมีระดับสมรรถนะที่สอดคล้องกับสายงานที่ปฏิบัติ มีขีดความสามารถที่น่าพอใจ เพื่อนำองค์กรบรรลุนโยบายและเป็นไปตามวิสัยทัศน์ขององค์กรต่อไป

เสริมศักดิ์ คงสมบัติ (2563, หน้า 3) กล่าวว่าสมรรถนะครูคือความรู้ ทักษะ ความสามารถและคุณลักษณะของครูที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานในวิชาชีพครูให้บรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ ตาม

ความต้องการของสถานศึกษา โดยสมรรถนะของครูต้องประกอบได้ด้วย สมรรถนะหลัก สมรรถนะประจำ สายงานและวินัย คุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ

รัชจิกร จิตวัฒนานนท์ (2563, หน้า 4) ได้แบ่งสมรรถนะออกเป็น 2 ส่วนดังนี้

1. สมรรถนะหลักของบุคลากรทางการศึกษา
    1. ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์
    2. ด้านการบริการที่ดี
    3. ด้านจริยธรรม
    4. การพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
    5. การทำงานเป็นทีม
2. สมรรถนะของบุคลากรทางการศึกษา
    1. ด้านความรู้
    2. ด้านทักษะ
    3. ด้านความสามารถ
    4. ด้านแรงจูงใจ
    5. ด้านเจตคติ

วนิดา ภูชาน (2564, หน้า 68) กล่าวว่า สมรรถนะสามารถแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ สมรรถนะหลักคือสมรรถนะที่แสดงคุณลักษณะของบุคคลที่มีทักษะ ความรู้ ความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรได้และสมรรถนะตามสายงานที่เป็นคุณลักษณะของบุคคลที่มีความสามารถ มีความรู้ ทักษะ ทัศนะคติ ความเชื่อที่จะช่วยส่งเสริมและสร้างผลงานในการปฏิบัติงานตำแหน่งนั้น ๆ ได้สูงกว่ามาตรฐาน สำหรับสมรรถนะของครูผู้สอนในศตวรรษที่ 21 ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ไว้ดังนี้

1. สมรรถนะหลัก (Core Competency) 5 ประการ ได้แก่
    1.1 การมุ่งผลสัมฤทธิ์ของการปฏิบัติงาน
    1.2. การบริการที่ดี
    1.3. การพัฒนาตนเอง
    1.4. การทำงานเป็นทีม
    1.5. จริยธรรมและจรรยาบรรณครู
2. สมรรถนะตามสายปฏิบัติงาน (Functional Competency) 6 ประการ ได้แก่
    2.1 การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้
    2.2 การพัฒนาผู้เรียน
    2.3 การบริหารจัดการชั้นเรียน

2.4 การวิเคราะห์ สังเคราะห์และวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน

2.5 ภาวะผู้นำ

2.6 การสร้างความสัมพันธ์ และความร่วมมือกับชุมชน

ดังนั้นสรุปได้ว่า ประเภทของสมรรถนะแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ 1. สมรรถนะหลัก หมายถึง คุณลักษณะ (ความรู้ทักษะ) หรือคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมของบุคคลจำเป็นจะต้อง มีเพื่อให้องค์กรสามารถดำเนินงานได้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ 2. สมรรถนะประจำสายงาน หมายถึง คุณลักษณะเชิงพฤติกรรมของบุคคลกับการทำงานในตำแหน่ง หรือบทบาทเฉพาะ ซึ่งจะ มีสมรรถนะที่แตกต่างกันไปตามหน้าที่ความรับผิดชอบ

2.3.4 สมรรถนะในการปฏิบัติงานของครูในศตวรรษที่ 21

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564, หน้า 84 - 89) จากการศึกษาของ McClelland นักจิตวิทยาของมหาวิทยาลัยฮาวาร์ดได้อธิบายไว้ว่า สมรรถนะเป็นคุณลักษณะของบุคคลที่เกี่ยวกบผลการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย ความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skills) ความสามารถ (Ability) และคุณลักษณะอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับ การทำงานซึ่งจะเป็นคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่ส่งผลให้บุคลากรให้องค์กรสามารถปฏิบัติงานเพื่อให้ได้ผลงานที่โดดเด่น สมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 จะเป็นคุณลักษณะของครูที่สามารถปฏิบัติงานที่สามารถออกแบบการเรียนรู้ และสามารถอำนวยความสะดวกให้กับศิษย์ในศตวรรษที่ 21 เพื่อจะได้เป็นเด็กที่มีความรู้ความสามารถและเกิดทักษะเพื่อการดำรงชีวิตที่ดีในอนาคต

สำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดว่า สมรรถนะครู ประกอบด้วย สมรรถนะหลัก และสมรรถนะประจำสายงาน ดังนี้

1. สมรรถนะหลัก (Core Competency) ประกอบด้วย 5 สมรรถนะ คือ

1.1 การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน (Working Achievement Motivation) หมายถึง ความมุ่งมันในการปฏิบัติงานในหน้าที่ให้มีคุณภาพถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ โดยมีการวางแผน กำหนดเป้าหมาย ติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน และปรับปรุงพัฒนาประสิทธิภาพผลงานอย่างต่อเนื่อง

1.2 การบริการที่ดี (Service Mind) หมายถึง ความตั้งใจและความเต็มใจในการให้บริการ และการปรับปรุงระบบบริการให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่องเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการ

1.3 การพัฒนาตนเอง (Self-Development) หมายถึง การศึกษาค้นคว้า หาความรู้ติดตามและแลกเปลี่ยนเรียนรู้องค์ความรู้ใหม่ ๆ ทางวิชาการและวิชาชีพ มีการสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรม เพื่อพัฒนาตนเองและพัฒนางาน

1.4 การทำงานเป็นทีม (Team Work) หมายถึง การให้ความร่วมมือช่วยเหลือ สนับสนุนเสริมแรงให้กำลังใจแก่เพื่อนร่วมงาน การปรับตัวเข้ากับผู้อื่นหรือทีมงาน แสดงบทบาทการเป็นผู้นำหรือผู้ตามได้อย่างเหมาะสมในการทำงานร่วมกบผู้อื่น เพื่อสร้างและดำรงสัมพันธภาพของสมาชิก ตลอดจนเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย

1.5 จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู(Teacher's Ethics and Integrity) หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตนถูกต้องตามหลักคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพครู เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน และสังคม เพื่อสร้างความศรัทธาในวิชาชีพครู

2. สมรรถนะประจำสายงาน (Functional Competency) ประกอบด้วย 6 สมรรถนะ คือ

2.1 การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้(Curriculum and Learning Management) หมายถึง ความสามารถในการสร้างและพัฒนาหลักสูตร การออกแบบการเรียนรู้อย่างสอดคล้องและเป็นระบบ จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยี และการวัด ประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด

2.2 การพัฒนาผู้เรียน (Student Development) หมายถึง ความสามารถในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม การพัฒนาทักษะชีวิตสุขภาพกายและสุขภาพจิต ความเป็นประชาธิปไตย ความภูมิใจในความเป็นไทย การจัดระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ

2.3 การบริหารจัดการชั้นเรียน (Classroom Management) หมายถึง การจัดบรรยากาศการเรียนรู้ การจัดทำข้อมูลสารสนเทศและเอกสารประจำชั้นเรียน/ประจำวิชา การกำกับดูแลชั้นเรียนรายชั้น/รายวิชา เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุข และความปลอดภัยของผู้เรียน

2.4 การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน (Analysis & Synthesis & Classroom Research) หมายถึง ความสามารถในการทำความเข้าใจ แยกประเด็นเป็นส่วนย่อย รวบรวม ประมวลหาข้อสรุปอย่างมีระบบและนำไปใช้ในการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งสามารถวิเคราะห์องค์กรหรืองานในภาพรวมและดำเนินการแก้ปัญหา เพื่อพัฒนางานอย่างเป็นระบบ

2.5 ภาวะผู้นำครู (Teacher Leadership) หมายถึง คุณลักษณะและพฤติกรรมของครูที่แสดงถึงความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ส่วนบุคคล และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน โดยปราศจากการใช้อิทธิพลของผู้บริหารสถานศึกษา ก่อให้เกิดพลังแห่งการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ

2.6 การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกบชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ (Relationship & Collaborative – Building for Learning Management) หมายถึง การประสานความร่วมมือ สร้างความสัมพันธ์ที่ดี กับเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อสนับสนุนส่งเสริมการจัดการเรียนรู้

กระทรวงศึกษาธิการ (2552, หน้า 31-35) จากการประชุมของคณะกรรมการบริหารศูนย์ระดับภูมิภาคว่าด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาของซีมีโอ (SEAMEO INNOTECH) ครั้งที่ 52 ระหวางวันที่ 29 กันยายน ถึง 1 ตุลาคม 2552 ในที่ประชุมได้เห็นชอบกรอบสมรรถนะของครูแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดย Dr.Erlinda C. Pefianco ผู้อำนวยการศูนย์ซีมีโอ อินโนเทคได้แจ้งว่าทางศูนย์ได้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับมาตรฐานสมรรถนะของครูในบริบทเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รวมทั้งกำหนดเกณฑ์การวัดและการพัฒนาสมรรถนะดังกล่าวให้แก่ครูผู้สอน ซึ่งผลจากการวิจัย พบว่าสมรรถนะหลัก (Competency) ของครูในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ประกอบด้วย 11 ด้าน คือ

1. การเตรียมแผนการสอนที่สอดคล้องกบวิสัยทัศน์และพันธกิจของโรงเรียน
2. การสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้
3. การพัฒนาและใช้ทรัพยากรด้านเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน
4. การพัฒนาทักษะการจัดลำดับการคิดระดับสูง
5. การอำนวยความสะดวกการเรียนรู้
6. การส่งเสริมค่านิยมด้านศีลธรรมและจริยธรรม
7. การส่งเสริมการพัฒนาชีวิตและทักษะวิชาชีพแก่ผู้เรียน
8. การวัดและประเมินพฤติกรรมของผู้เรียน
9. การพัฒนาด้านวิชาชีพ
10. การสร้างเครือข่ายกบผู้เกี่ยวข้องโดยเฉพาะผู้ปกครองนักเรียน
11. การจัดสวัสดิการและภารกิจแก่นักเรียน

ซึ่งกรอบสมรรถนะครูดังกล่าวจะเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพครูผู้สอนให้มีความรู้ความสามารถ และสามารถให้ความสำคัญแก่กระบวนการเรียนการสอนควบคู่ไปกับการปลูกฝังด้านคุณธรรม จริยธรรม และทักษะวิชาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา (2553, หน้า 3 - 6) ได้ดำเนินการจัดทำโมเดลสมรรถนะ (Competency Model) สำหรับผู้บริหารการศึกษา ตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา ตำแหน่งศึกษานิเทศก์และตำแหน่งครู ขึ้นในปี 2551 เพื่อใช้เป็นกรอบในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งเป็นต้นแบบในการจัดทำโมเดลสมรรถนะของกลุ่มตำแหน่งที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาได้ทำโมเดลสมรรถนะครูและบุคลากรทางการศึกษา (Teacher and Educational Personnel Competency Model : NIDTEP Thailand) โครงสร้างสมรรถนะตำแหน่งครู ประกอบด้วย 9 สมรรถนะ ดังนี้

1. การออกแบบการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียน (Learning Design and Learners Development) หมายถึง ความสามารถออกแบบการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียน พัฒนาหลักสูตร กำหนด แผนกิจกรรม เลือกใช้ สร้าง พัฒนาสื่อนวัตกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ประเมินการเรียนรู้ ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม พัฒนาทักษะชีวิต สุขภาพกาย สุขภาพจิต ปลูกฝังการเป็นประชาธิปไตย ความภาคภูมิใจในความเป็นไทยเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพตามธรรมชาติของผู้เรียน

2. การบริหารจัดการชั้นเรียน (Classroom Management) หมายถึงความสามารถบริหารจัดการชั้นเรียน จัดบรรยากาศการเรียนการสอนการเรียนรู้ และปฏิบัติกิจกรรมการพัฒนา ใช้ทรัพยากรนวัตกรรมให้เกิดประโยชน์สูงสุด จัดทำข้อมูลสารสนเทศประจำชั้น ประจำวิชา รวมทั้งกำกับดูแลชั้นเรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาอยางมีประสิทธิภาพประสิทธิผล

3. การดูแลช่วยเหลือผู้เรียน (Caring and Helping Learners) หมายถึงความสามารถจัดระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน รวบรวมข้อมูลผู้เรียนเป็นรายบุคคล คัดกรอง จัดกลุ่ม ช่วยเหลือสนับสนุน ส่งเสริมและป้องกันแก้ไขปัญหาผู้เรียนอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาอยางเต็มศักยภาพตามธรรมชาติของคน

4. จริยธรรม (Integrity) หมายถึง ความสามารถครองตน ครองคน ครองงาน ถูกต้องตามหลักคุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ กฎหมายเพื่อให้เป็นแบบอยางที่ดีแก่สังคมและสร้างศรัทธาในวิชาชีพ

5. การสั่งสมความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนรู้ (Learning Management Expertise) หมายถึง ความสามารถศึกษาค้นคว้าหาความรู้มาพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องนำเทคโนโลยีมาพัฒนาปรับปรุง ประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อสร้างความเชี่ยวชาญทางวิชาการและวิชาชีพ จนเกิดสัมฤทธิ์ผลเชิงประจักษ์เป็นแบบอย่าง เป็นที่ยอมรับต่อเพื่อนร่วมงานและผู้ที่เกี่ยวข้อง

6. การสื่อสารและจูงใจ (Communication and Influencing) หมายถึงความสามารถสื่อกับบุคคลอื่น เขียน พูดโน้มน้าวจูงใจ ใช้วิธีการหรือสื่อต่าง ๆ รวมถึงทำให้บุคคลอื่นประทับใจ สนับสนุนความคิดและแนวทางของตน เพื่อความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียน

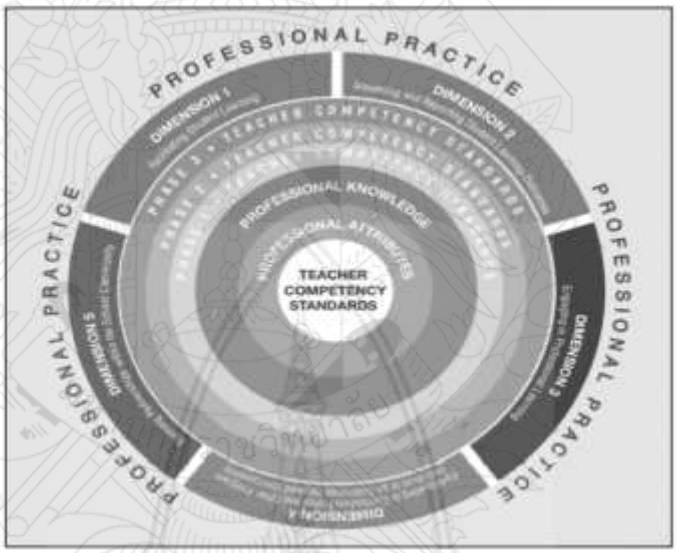
7. การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ (Applied Technology for Learning Management) หมายถึงความสามารถนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้สร้างพัฒนาและเลือกนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งกำกับ ติดตาม ประเมินผล เพื่อส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

8. การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนเพื่อจัดการเรียนรู้ (Community Collaboration for Learning Management) หมายถึง ความสามารถติดต่อ ประสานงาน สร้างความร่วมมือความสัมพันธ์ที่ดี เข้าร่วมกิจกรรมชุมชน ชักจูงโน้มน้าวผู้ปกครอง ชุมชนและแหล่งเรียนรู้ให้เห็นด้วย

ยอมรับ เพื่อสร้างความร่วมมือร่วมใจ สนับสนุน ส่งเสริมการจัดการศึกษาและพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพและตามธรรมชาติของผู้เรียน

9. การประเมินผลและติดตามผลการจัดการเรียนรู้ (Assessing and Monitoring Learning Management) หมายถึง ความสามารถออกแบบ วางแผน สร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดประเมินผลรวมทั้งติดตามผลการเรียนรู้ เก็บรวบรวมข้อมูล สรุปผลการประเมินอย่างเป็นระบบเพื่อนำมาปรับปรุง แก้ไข พัฒนาการจัดการเรียนรู้

ฝ่ายการศึกษาและฝึกอบรม (Department of Education and Training, 2004, pp. 63-79) ได้มุ่งมั่นส่งเสริมวิชาชีพครูในโรงเรียน การวิจัยของกรมส่งเสริมการศึกษาและการฝึกอบรมเป็นสิ่งยืนยันได้ว่าครูเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนในโรงเรียน กรอบสมรรถนะสำหรับครู (Competency Framework for Teachers) เป็นส่วนสำคัญที่ช่วยสนับสนุนให้การเรียนการสอนมีคุณภาพ และเอื้อต่อการพัฒนาผลลัพธ์ของนักเรียน กรมส่งเสริมการศึกษาและการฝึกอบรม (Department of Education and Training) ได้กำหนดกรอบสมรรถนะสำหรับครู (Competency Framework for Teachers) ของออสเตรเลียไว้ดังภาพ

ภาพที่ 2.2 กรอบสมรรถนะสำหรับครู ฝ่ายการศึกษาและฝึกอบรม

ที่มา : Department of Education and Training (2004, pp. 63 - 79)

กรอบสมรรถนะสำหรับครู ประกอบไปด้วย คุณลักษณะวิชาชีพ ความรู้วิชาชีพและปฏิบัติการวิชาชีพ โดยกำหนดสมรรถนะครูออกเป็น 5 ด้าน และกำหนดมาตรฐานสมรรถนะ ออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

1. อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ของนักเรียน (Facilitating Student Learning) มาตรฐานสมรรถนะแบ่งออกเป็น 3 ระยะดังนี้

1.1 จัดให้นักเรียนได้เรียนรู้ประสบการณ์ตามจุดมุ่งหมายและเหมาะสม

1.2 จัดรูปแบบการสอนที่หลากหลายและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การสอน

1.3 ใช้ระยะกลยุทธ์การสอนที่เป็นแบบอย่างและเทคนิคที่ตอบสนองความต้องการของนักเรียนแต่ละกลุ่มหรือการเรียนของนักเรียนในกลุ่มการตอบสนองสูงและครอบคลุม

2. การประเมินและการรายงานผลการเรียนรู้ของนักเรียน (Assessing and Reporting Student Learning Outcomes) มาตรฐานสมรรถนะแบ่งออกเป็น 3 ระยะดังนี้

2.1 ติดตาม ประเมินผล บันทึกและรายงานผลการเรียนรู้ของนักเรียน

2.2 ประยุกต์ใช้ระบบของการประเมินผลและรายงานกลยุทธ์ที่สัมพันธ์ เพื่อความสำเร็จของผลการเรียนรู้

2.3 ใช้กลยุทธ์การประเมินผลและการรายงานที่คุณภาพสูงและครอบคลุมอย่างต่อเนื่อง

3. มีส่วนร่วมในการเรียนรู้วิชาชีพ (Engaging in Professional Learning) มาตรฐานสมรรถนะแบ่งออกเป็น 3 ระยะดังนี้

3.1 สะท้อนผลประสบการณ์วิชาชีพเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพวิชาชีพ

3.2 สนับสนุนพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้

3.3 ให้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้วิชาชีพที่หลากหลายซึ่งจะช่วยส่งเสริมการสะท้อนตนเองและการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้

4. มีส่วนร่วมในนโยบายหลักสูตรและการริเริ่มโครงการในสภาพแวดล้อมที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ (Participating in Curriculum Policy and Other Program Initiatives in an Outcomes focused Environment) มาตรฐานสมรรถนะแบ่งออกเป็น 3 ระยะดังนี้

4.1 มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายหลักสูตรและโปรแกรมการทำงานเป็นทีม

4.2 ให้การสนับสนุนนโยบายหลักสูตรหรือโปรแกรมทีมอื่น ๆ

4.3 ภาวะผู้นำในโรงเรียนกำหนดให้มี บทบาทสำคัญในการพัฒนากระบวนการโรงเรียนรวมถึงการวางแผนหลักสูตรและการกำหนดนโยบาย

5. สร้างหุ้นส่วนภายในชุมชนโรงเรียน (Forming Partnerships within the School Community) มาตรฐานสมรรถนะแบ่งออกเป็น 3 ระยะดังนี้

5.1 ความร่วมมือกับนักเรียน เพื่อนร่วมงาน ผู้ปกครองและผู้ดูแลอื่น ๆ

5.2 สนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียนผ่านความร่วมมือและการทำงานเป็นทีมกับกลุ่มสมาชิกชุมชนของโรงเรียน

5.3 อำนวยความสะดวกในการทำงานเป็นทีมภายในชุมชนของโรงเรียน

กระทรวงศึกษาธิการสาธารณรัฐตุรกี (Turkish Republic Ministry of National Education, 2006, p. 98) ได้กำหนดสมรรถนะครูในสาธารณรัฐตุรกี ดังนี้

1. ค่านิยมวิชาชีพการพัฒนาวิชาชีพ (Personal and Professional Values Professional Development) คือ ครูจะต้องเรียนรู้นักเรียน พยายามพัฒนานักเรียนให้ได้รับการเรียนรู้ในระดับสูง โดยคำนึงถึงความแตกต่างทางสังคมและวัฒนธรรม และความสนใจของนักเรียน โดยพฤติกรรมครูจะมีความสอดคล้องกับคุณลักษณะของนักเรียน ครูมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยการประเมินตนเอง การค้นหาข้อมูลใหม่ๆ เพื่อนำมาพัฒนาตนเอง และพัฒนาสถาบันได้

2. การรู้จักนักเรียน (Knowing the Student) คือ ครูต้องรู้คุณลักษณะ ความสนใจ และความต้องการของนักเรียน เข้าใจพื้นฐานทางสังคมวัฒนธรรมและเศรษฐกิจของผู้ปกครองนักเรียน

3. การสอนและกระบวนการเรียนรู้ (Teaching and Learning Process) คือ ครูจะต้องสื่อต่าง ๆ เช่นสื่อเทคโนโลยี หรือนวัตกรรมมาใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาในการจัดการเรียนการสอนมากขึ้น

4. ติดตามและประเมินผลการเรียนรู้และการพัฒนา (Monitoring and Evaluation of Learning and Development) คือ ครูประเมินการพัฒนาและความสำเร็จของนักเรียนในด้านการเรียนรู้ ครูทำการประเมินผลและการประเมินผลโดยนักเรียนประเมินกันเองครูใช้ผลการประเมินเพื่อปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนโดยขยายผลไปยังนักเรียน ผู้ปกครอง ผู้บริหาร และครูคนอื่น ๆ

5. สร้างความสัมพันธ์ทางสังคม โรงเรียน และครอบครัว (School, Family and Society Relationships) คือ ครูรู้ธรรมชาติ ลักษณะทางสังคมวัฒนธรรม และภาวะเศรษฐกิจในสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ครูส่งเสริมให้ครอบครัวและสังคมมีส่วนร่วมในกระบวนการฝึกอบรมและกิจกรรมการพัฒนาโรงเรียน

6. ความรู้ด้านหลักสูตรและเนื้อหา (Knowledge of Curriculum and Content) คือ ครูมีความรู้ นำคุณค่าพื้นฐานและหลักการไปปฏิบัติตามที่ระบบการศึกษาแห่งชาติตุรกี กำหนดไว้บนพื้นฐาน และแนวทางเป้าหมายหลักการและเทคนิคของการเรียนการสอนที่เฉพาะเจาะจง

บริทิช คอนซิล (British Counsil, 2008, p. 32) ได้กำหนดสมรรถนะการสอนในระดับการสอนขั้นพื้นฐานแบ่งเป็น 5 ประการ ดังนี้

1. วางแผนการจัดการเรียนการสอนและบทเรียน (establishing learner needs) เป็นการเตรียมการสอนของครู เพื่อทำให้น่าสนใจและตอบสนองความต้องการของนักเรียน รวมทั้งสร้างความตระหนักทางวัฒนธรรมและสังคมที่หลากหลายของชุมชนใกล้เคียง

2. การจัดการชั้นเรียน (classroom management) เป็นความสามารถด้านการวางแผนการจัดการสนับสนุนให้มีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนในชั้นเรียน และมีกิจกรรมที่ช่วยในการสนับสนุนการเรียนรู้ เพื่อให้เห็นถึงความต้องการและความสามารถที่แตกต่างของนักเรียน สิ่งสำคัญต้องคำนึงถึงความเท่าเทียมและความหลากหลายของนักเรียน

3. การเรียนรู้เทคโนโลยี (learning technologies) คือ ความสามารถในการบูรณาการการเรียนรู้เทคโนโลยีในชั้นเรียนและการใช้ภาษาที่เหมาะสม

4. องค์ความรู้ในวิชาการ (subject knowledge) หมายถึง ความสามารถทางการวิเคราะห์และกระบวนการใช้ภาษา ตั้งแต่การพูดไปจนถึงการเขียนข้อความเพื่อจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนได้เข้าใจมากขึ้น

5. ความเข้าใจนักเรียน (understanding your learners) คือความเข้าใจนักเรียนของครูและกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งเมื่อครูเข้าใจนักเรียนครูก็สามารถจัดกลยุทธ์ในการสอนเพื่อเป็นแนวทางพัฒนาและสนับสนุนนักเรียนเพื่อให้เกิดความสามารถในการเรียนรู้มากที่สุด

สถาบันการศึกษาแห่งชาติ (National Institute of Education, 2009, p. 19) กล่าวถึงสมรรถนะครู ภายใต้แนวทางการปฏิบัติงานของครู 3 ด้าน คือ การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ (Professional Practice) ภาวะผู้นำและการจัดการ (Leadership and Management) และประสิทธิผลส่วนบุคคล (Personal Effectiveness) ในการปฏิบัติงานแต่ละด้านประกอบด้วยสมรรถนะหลัก (Core Competency) ดังนี้

1. การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ (Professional Practice) ประกอบด้วย 4 สมรรถนะหลัก คือ

1.1 ดูแล อบรมนักเรียน

1.2 จัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพให้กับนักเรียน

1.3 จัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพให้กับนักเรียนในกิจกรรมหลักสูตร

1.4 ปลูกฝังความรู้ในวิชาที่เรียน การคิดไตร่ตรอง การคิดวิเคราะห์ความคิดริเริ่มการสอนอย่างสร้างสรรค์ และมุ่งเน้นอนาคต

2. ภาวะผู้นำและการจัดการ (Leadership and Management) ประกอบด้วย 2 สมรรถนะหลัก คือ

2.1 เข้าถึงสภาพจิตใจของทุกฝ่าย เข้าใจสภาพแวดล้อม และการพัฒนาอื่น ๆ

2.2 ทำงานกับคนอื่น คือ ร่วมมือกบผู้ปกครอง และการทำงานเป็นทีม

3. ประสิทธิผลส่วนบุคคล (Personal Effectiveness) ประกอบด้วย 1 สมรรถนะหลัก คือ รู้จักตนเองและผู้อื่น คือ ให้นึกถึงใจเข้าใจเราแล้วนำมาปรับใช้กับตัวเอง มีความซื่อสัตย์ในตนเองและความรับผิดชอบทางกฎหมาย มีความเข้าใจและเคารพในสิทธิ์ของผู้อื่นสุดท้ายคือต้องมีความยืดหยุ่นและการปรับตัว

สภาการสอนทั่วไป สำหรับไอร์แลนด์เหนือ (General Teaching Council for Northern Ireland, 2011, p. 56) ได้จัดสมรรถนะวิชาชีพออกเป็น 3 ส่วนหลัก ๆ ดังนี้

1. สมรรถนะด้านค่านิยมวิชาชีพและการปฏิบัติ (Professional Values and Practice) คือ ครูควรสร้างความเข้าใจและส่งเสริมค่านิยมหลัก พึ่งระลึกถึงค่านิยมหลักและปฏิบัติการวิชาชีพ

2. สมรรถนะด้านความรู้และความเข้าใจวิชาชีพ (Professional Knowledge and Understanding) คือ ครู จะต้องพัฒนาความรู้และความเข้าใจในการอภิปรายร่วมสมัย ทันต่อเหตุการณ์ธรรมชาติ วัตถุประสงค์ของการศึกษา สังคม และแนวนโยบายที่เป็นเป้าหมายของการศึกษาที่ได้กำหนดไว้และดำเนินการแล้ว อีกทั้งครูจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในพื้นที่การเรียนรู้วิชาที่สอน ประกอบไปด้วย กลวิธีเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และความคิดริเริ่มเพื่อพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ คิดเลขเป็น ทักษะการคิด การจัดการหลักสูตร วิชาเรียนและความรู้เกี่ยวกับการสอนการสะท้อนผลที่เป็นปัจจุบัน การเรียนรู้ด้วยตนเองและการมีส่วนร่วมกบเพื่อนร่วมงาน มีความรู้ความเข้าใจด้านการจัดกระบวนการเรียนการสอน การวางแผนและการพัฒนาหลักสูตรและสร้างแหล่งเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพเพื่อพัฒนาผู้เรียน

3. ด้านทักษะวิชาชีพและการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี (Professional Skills and Application) คือ มีการวางแผนและชี้แนะแนวทางการเรียนสำหรับการพัฒนานักเรียน การจัดการเรียนการสอนมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน และครูต้องมีการวัดผลประเมินผลที่เหมาะสม

องค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (The United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization [UNESCO], 2011, 154) กำหนดกรอบสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับครูขึ้นมาเพราะเห็นว่าครูยังมีสมรรถนะทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศไม่เพียงพอที่จะสามารถสอนนักเรียนได้ ซึ่ง UNESCO ได้กำหนดสมรรถนะไว้ในกรอบ 3 ด้าน คือ ความรู้ด้านเทคโนโลยี (Technology Literacy) ความรู้ในเชิงลึก (Knowledge Deepening) และการสร้างความรู้ (Knowledge Creation) รายละเอียดดังนี้

1. สมรรถนะความรู้ด้านเทคโนโลยี (Technology Literacy) คือ การเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ใช้ไอซีทีเพื่อการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. สมรรถนะความรู้ในเชิงลึก (Knowledge Deepening) คือ การทำให้นักเรียนได้รับความรู้ในเชิงลึก สามารถนำมาประยุกต์และปรับใช้ได้ซับซ้อนมากยิ่งขึ้น

3. สมรรถนะการสร้างองค์ความรู้ (Knowledge Creation) คือ การเปิดโอกาสให้ประชาชน นักเรียนนักศึกษา และแรงงาน สร้างองค์ความรู้ใหม่ที่จำเป็นมากขึ้นเพื่อตอบสนองและสังคมที่เจริญรุ่งเรือง

ฉัตรชัย หวังมีจงมี และองอาจ นัยพัฒน์ (2560, หน้า 47-63) ได้ศึกษาปัญหาในการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับสมรรถนะของครูผู้สอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 พบว่า ปัญหาที่พบของครูผู้สอนในปัจจุบัน มี 2 ประการ คือ 1. ครูยังคงใช้รูปแบบการสอนแบบดั้งเดิม และ 2. ครูผู้สอนยังขาดจิตวิญญาณในความเป็นครู สำหรับสมรรถนะของครูผู้สอนในศตวรรษที่ 21 มีสมรรถนะ 7 ด้าน คือ

1. ด้านการจัดการเรียนการสอนโดยยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง วิธีการที่ครูผู้สอนใช้สอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเพื่อพัฒนาผู้เรียนทั้งทางด้านความรู้และทักษะผ่านการทำงานคือการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ ซึ่งเป็นการกำหนดรูปแบบการทำงานอย่างเป็นระเบียบและมีกระบวนการขั้นตอนที่ชัดเจน ผู้เรียนสามรถสร้างชิ้นงานหรือสร้างนวัตกรรมที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตจริง ดังนั้น ครูคือผู้ที่บทบาทสำคัญในการส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง

2. ด้านการวัดประเมินผลเพื่อการพัฒนาและคำนึงถึงความแตกต่างหลากหลายระหว่างบุคคล การวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ ผู้สอนจะคำนึงความสอดคล้องตามจุดประสงค์ประเมินตามสภาพจริง วิธีการและเครื่องมือ ต้องมีความสอดคล้องกัน ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมิน และสามารถนำผลการประเมินไปพัฒนาผู้เรียนได้อย่างต่อเนื่อง และการวัดประเมินผลจะต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยจะต้องนำผลจากการวัดประเมินผลนั้นไปใช้ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนที่มีความแตกต่างกัน

3. ด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี และการรู้เท่าทันสื่อ ครูทุกคนจะต้องมีความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ระดับพื้นฐานและความสามารถด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีเป็นสมรรถนะพื้นฐานที่จำเป็น และรูปแบบการสื่อสารที่ทันสมัยมากยิ่งขึ้น เครื่องมือ ช่องทางการติดต่อสื่อสารโทรศัพท์มือถือเป็นเครื่องมือที่ทำให้สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและแหล่งเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว แต่เนื่องจากนักเรียนยังขาดวุฒิภาวะ ในการคิดวิเคราะห์เนื้อหาที่มากับสื่ออย่างเหมาะสม ครูจึงต้องทำหน้าที่ชี้แนะและแนะนำการใช้เทคโนโลยีอย่างถูกต้อง

4. ด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพ ครูผู้สอนจำเป็นต้องมีคุณธรรม จริยธรรม เนื่องด้วยพุทธศาสนา คือศาสนาประจำชาติไทย ซึ่งเป็นศูนย์รวมจิตใจ เป็นที่รวมของกิจกรรม พิธีการต่าง ๆ ในการดำเนินชีวิต จึงทำให้ศาสนาเป็นพื้นฐานของคุณธรรม จริยธรรม และศีลธรรมของคนในด้านต่าง ๆ ดังนั้น คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพจึงเป็นสมรรถนะที่จำเป็นต่อครูผู้สอนในศตวรรษที่ 21

5. ด้านการทำงานเป็นทีมและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ความสามารถในการสอนของครูแต่ละคนยอมมีความสามารถที่แตกต่างกัน แต่เดิมครูเพียงผู้เดียวจะสามารถสอนได้ทุกวิชา และสามารถที่จะทำงานธุรการหรืองานอื่น ๆ ควบคู่ไปด้วยได้ แต่เมื่อยุคสมัยและสังคมเปลี่ยนไป ครูผู้สอนที่มีความสามารถเข้ามาสู่โรงเรียนมากขึ้น เป็นครูยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งจะมีความเก่งเฉพาะด้าน

ที่ตนเรียนมา ซึ่งความสามารถของครู ที่แตกต่างกันนั้น จำเป็นจะต้องปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานหรือวิธีการสอนให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด โดยใช้ความร่วมมือกันที่จะสอนและพัฒนานักเรียนพร้อมทั้งส่งต่อและเข้าใจนักเรียนที่มีความแตกต่างเป็นรายบุคคล

6. ด้านการข้ามวัฒนธรรม ความทันสมัยของการคมนาคมและการสื่อสารในรูปแบบใหม่ ๆ ทำให้โลกปัจจุบันแคบลง การย้ายถิ่นฐานสามารถทำได้สะดวกขึ้น ไม่ว่าจะเป็นประโยชน์เพื่อการทำงาน การสร้างครอบครัวใหม่หรือแม้แต่การศึกษา จึงทำให้ในโรงเรียนมีความหลากหลายของเชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรม ดังนั้น ครูผู้สอนจึงต้องมีความเข้าใจในเรื่องของวัฒนธรรม ต้องสามารถที่จะยอมรับ เคารพในความหลากหลายของชาติพันธุ์ สังคม วัฒนธรรม และภาษา

7. ด้านการเป็นผู้อำนวยความสะดวกและแนะแนวทางในศตวรรษที่ 21 เทคโนโลยีสารสนเทศก้าวหน้าไปมาก เดิมครูมีบทบาทในการถ่ายทอดความรู้ให้กับศิษย์ แต่ครูในศตวรรษใหม่จะต้องเปลี่ยนบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้แทน โดยมีหน้าที่ในการวางแผนกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้ผู้เรียนเป็นผู้คิด เป็นผู้ลงมือปฏิบัติในการแสวงหาความรู้และค้นพบคำตอบด้วยตนเองให้มากที่สุด

พระครูสุตวรธรรมกิจ และพระมหาพงศ์ทราทิตย์ สุธีโร (2563, หน้า 19 - 30) กล่าวว่าครูไทยมืออาชีพควรต้องมีสมรรถนะสำคัญ (CIAC) คือ ผู้เรียนที่มีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะในด้านหลักสูตร (การเรียนการสอน, ประเมินการวิจัย และการจัดการชั้นเรียน) คุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณความเป็นครู รวมทั้งค่านิยมไทย 12 ประการ ตลอดจนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนการสอน ดังนั้น ครูไทยยังเป็นหัวใจของการปฏิรูปการเรียนรู้และเป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อการศึกษาของชาติตลอดกาล เพื่อให้การจัดการเรียนรู้เกิดประสิทธิภาพต่อครูและเกิดผลสัมฤทธิ์ต่อผู้เรียน ครูจึงต้องพัฒนาตนเองให้มีสมรรถนะของการเป็นครูไทยมืออาชีพด้วยความมีจิตวิญญาณของความเป็นครูและสร้างแรงบันดาลใจพัฒนาตนเองให้มีความเป็นครูที่ทันสมัยทันเหตุการณ์อยู่อย่างสม่ำเสมอ สมรรถนะของครูไทยในศตวรรษที่ 21 ได้กำหนดไว้ดังนี้

1. สมรรถนะหลัก (Core Competency) 5 ประการ ได้แก่
   1.1 การมุ่งผลสัมฤทธิ์ของการปฏิบัติงาน
   1.2 การบริการที่ดี
   1.3 การพัฒนาตนเอง
   1.4 การทำงานเป็นทีม
   1.5 จริยธรรมและจรรยาบรรณครู
2. สมรรถนะตามสายปฏิบัติงาน (Functional Competency) 6 ประการ ได้แก่
   2.1 การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้

2.2 การพัฒนาผู้เรียน

2.3 การบริหารจัดการชั้นเรียน

2.4 การวิเคราะห์ สังเคราะห์และวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน

2.5 ภาวะผู้นำ

2.6 การสร้างความสัมพันธ์ และความร่วมมือกับชุมชน

เมื่อสังคมโลกเปลี่ยนไป ผู้เรียนไม่ได้เรียนรู้จากโรงเรียนเพียงแห่งเดียวแต่สามารถเรียนรู้ได้จากแหล่งเรียนรู้ภายนอกที่เป็นสังคมรอบตัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากอินเตอร์เน็ต บทบาทของครูไทยในศตวรรษที่ 21 จึงต้องเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย โดยครูต้องช่วยแก้ไขและชี้แนะความรู้ทั้งถูกผิดที่ผู้เรียนได้รับจากสื่อภายนอกรวมทั้งสอนให้รู้จักการคิดวิเคราะห์กลั่นกรองความรู้อย่างมีวิจารณญาณก่อนนำข้อมูลไปใช้อย่างถูกต้องและเหมาะสม นอกจากนี้ครูยังต้องปรับเปลี่ยนวิธีการสอนและต้องพัฒนาทักษะจำเป็นสำหรับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของตนเอง 8 ประการคือ C-Teacher ได้แก่

1. Content: ผู้สอนต้องมีความรู้และทักษะในเรื่องที่สอนเป็นอย่างดี เพราะหากผู้สอนไม่เชี่ยวชาญในเรื่อที่สอนหรือถ่ายทอด ก็ไม่สามารถทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้บรรลุเป้าหมาย

2. Computer (ICT) Integration: ผู้สอนต้องมีทักษะในนการใช้เทคโนโลยีมาช่วยในการจัดการเรียนการสอน เนื่องจากกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้เทคโนโลยีจะช่วยกระตุ้นความสนใจให้แก่ผู้เรียน ยิ่งถ้าได้ผ่านการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพจะยิ่งช่วยส่งเสริมทักษะที่ต้องการได้เป็นอย่างดี

3. Constructionist: ผู้สอนต้องเข้าใจแนวคิดที่ว่า ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ขึ้นได้เองจากการเชื่อมโยงความรู้เดิมที่มีอยู่เข้ากับความรู้และประสบการณ์ใหม่ ๆ ที่ได้รับ และได้จากการลงมือปฏิบัติในกิจกรรมต่าง ๆ โดยครูสามารถนำแนวคิดนี้ไปใช้ในการวางแผนการจัดกิ จกรรมการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสสร้างความรู้และสร้างสรรค์ชิ้นงานต่าง ๆ ผ่านการประยุกต์ความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากในชั้นเรียนและจากการศึกษาด้วยตนเอง

4. Connectivity: ผู้สอนต้องสามารถจัดกิจกรรมให้เชื่อมโยงระหว่างผู้เรียนด้วยกันระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนและระหว่างผู้สอนในสถานศึกษาเดียวกันหรือต่างสถานศึกษา รวมถึงความเชื่อมโยงระหว่างสถานศึกษาและสถานศึกษากับชุมชนเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เป็นประสบการณ์ตรงให้แก่ผู้เรียน

5. Collaboration: ผู้สอนมีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนรู้ในลักษณะการเรียนรู้แบบร่วมมือระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน และระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน เพื่อฝึกทักษะการทำงานเป็นทีมการเรียนรู้ด้วยตนเองการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและสารสนเทศระหว่างกัน ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนในด้านทักษะอาชีพและทักษะชีวิต

6. Communication: ผู้สอนมีทักษะการสื่อสาร ทั้งการบรรยาย การยกตัวอย่าง การเลือกใช้สื่อการนำเสนอสื่อ รวมถึงการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้เรียนได้อย่างเหมาะสมนำไปสู่ความเข้าใจและสามารถเรียนรู้ได้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

7. Creativity: ผู้สอนในศตวรรษที่ 21 จำเป็นต้องสร้างสรรค์กิจกรรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย แปลกใหม่จัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยเน้นการเรียนรู้ด้วยตนเองให้มากที่สุด ผู้สอนต้องเป็นมากกว่าผู้ถ่ายทอดความรู้โดยตรงเพียงอย่างเดียว

8. Caring: ผู้สอนต้องมีมุทิตาจิตต่อผู้เรียน ต้องแสดงออกถึงความรัก ความห่วงใยอย่างจริงใจต่อผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเชื่อใจส่งผลต่อการจัดสภาพการเรียนรู้ทำให้รู้สึกผ่อนคลาย ซึ่งเป็นสภาพที่ผู้เรียนจะมีความสุขในการเรียนรู้และจะเรียนรู้ได้ดีที่สุด

สุไม บิลไบ (2564, หน้า 5-7) กล่าวว่า สมรรถนะของครูผู้สอนในศตวรรษที่ 21 ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดไว้ดังนี้

สมรรถนะหลัก (Core Competency) 5 ประการได้แก่ 1) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ของการปฏิบัติงาน 2) การบริการที่ดี 3) การพัฒนาตนเอง 4) การทำงานเป็นทีม 5) จริยธรรมและจรรยาบรรณครู สมรรถนะตามสายปฏิบัติงาน (Functional Competency) 6 ประการได้แก่ 1) การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ 2) การพัฒนาผู้เรียน 3) การบริหารจัดการชั้นเรียน 4) การวิเคราะห์ สังเคราะห์และวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน 5) ภาวะผู้นำ 6) การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน

สำหรับยุคแห่งเทคโนโลยีและการสื่อสารที่เต็มไปด้วยข้อมูลสารสนเทศหลากหลาย ครูผู้สอนจึงจำเป็นต้องมีทักษะสำคัญสำหรับยุคนี้ที่เรียกว่า C-Teacher ซึ่งได้แก่

1. Content: ผู้สอนต้องมีความรู้และทักษะในเรื่องที่สอนเป็นอย่างดีเพราะหากผู้สอนไม่เชี่ยวชาญในเรื่องที่สอนหรือถ่ายทอด ก็ไม่สามารถทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้บรรลุเป้าหมาย

2. Computer (ICT) Integration: ผู้สอนต้องมีทักษะในนการใช้เทคโนโลยีมาช่วยในการจดัการเรียนการสอน เนื่องจากกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้เทคโนโลยีจะช่วยกระตุ้นความสนใจให้แก่ผู้เรียน ยิ่งถ้าได้ผ่านการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพจะยิ่งช่วยส่งเสริมทักษะที่ต้องการได้เป็นอย่างดี

3. Constructionist: ผู้สอนต้องเข้าใจแนวคิดที่ว่า ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ขึ้นได้เองจากการเชื่อมโยงความรู้เดิมที่มีอยู่เข้ากับความรู้และประสบการณ์ใหม่ ๆ ที่ได้รับ และได้จากการลงมือปฏิบัติในกิจกรรมต่าง ๆ โดยครูสามารถนำ แนวคิดนี้ไปใช้ในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสสร้างความรู้และสร้างสรรค์ชิ้นงานต่าง ๆ ผ่านการประยุกต์ความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากในชั้นเรียนและจากการศึกษาด้วยตนเอง

4. Connectivity: ผู้สอนต้องสามารถจัดกิจกรรมให้เชื่อมโยงระหว่างผู้เรียนด้วยกัน ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนและระหว่างผู้สอนในสถานศึกษาเดียวกันหรือต่างสถานศึกษารวมถึงความเชื่อมโยงระหว่างสถานศึกษาและสถานศึกษากับชุมชนเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เป็นประสบการณ์ตรงให้แก่ผู้เรียน

5. Collaboration: ผู้สอนมีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนรู้ในลักษณะการเรียนรู้แบบร่วมมือระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน และระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนเพื่อฝึกทักษะการทำงานเป็นทีม การเรียนรู้ด้วยตนเอง การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและสารสนเทศระหว่างกัน ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนในด้านทักษะอาชีพและทักษะชีวิต

6. Communication: ผู้สอนมีทักษะการสื่อสาร ทั้งการบรรยายการยกตัวอย่าง การเลือกใช้สื่อการนำเสนอสื่อรวมถึงการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้เพื่อถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้เรียนได้อย่างเหมาะสมนำไปสู่ความเข้าใจและสามารถเรียนรู้ได้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

7. Creativity: ผู้สอนในศตวรรษที่ 21จำเป็นต้องสร้างสรรค์ก็จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายแปลกใหม่จัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยเน้นการเรียนรู้ด้วยตนเองให้มากที่สุด ผู้สอนต้องเป็นมากกว่าผู้ถ่ายทอดความรู้โดยตรงเพียงอย่างเดียว

8. Caring: ผู้สอนต้องมีมุทิตาจิตต่อผู้เรียน ต้องแสดงออกถึงความรัก ความห่วงใยอย่างจริงใจต่อผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเชื่อใจส่งผลต่อการจัดสภาพการเรียนรู้ทำให้รู้สึกผ่อนคลาย ซึ่งเป็นสภาพที่ผู้เรียนจะมีความสุขในการเรียนรู้และจะเรียนรู้ได้ดีที่สุด

คีเรียคูและคริส (Kyriacou, Chris, 2012, p. 7) กล่าวถึงสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 เป็นศตวรรษที่สามารถเข้าถึงสื่อเทคโนโลยีได้ง่าย โดยครูต้องทำงานร่วมมือ กับบุคคลอื่นเพื่อนำเทคโนโลยีเข้าสู่ชั้นเรียน โดยต้องการให้ครูมีสมรรถนะ 7 สมรรถนะ ดังนี้

1. การบริหารจัดการชั้นเรียน (classroom management) เพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนต้องเป็นชั้นเรียนที่มีระเบียบมีกฎเกณฑ์ร่วมกันและเป็นชั้นเรียนที่มีความรู้สึกปลอดภัย

2. การจัดบทเรียนให้สอดคล้องกับชีวิตจริง (making content relevant) การเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ทำได้ยากกว่าศตวรรษที่ผ่านมา เนื่องจากนักเรียนต้องรับข้อมูลข่าวสารจากหลากหลายแหล่ง ดังนั้นสิ่งที่ท้าท้ายครูในศตวรรษนี้ คือการจัดบทเรียนให้สอดคล้องกับชีวิตประจำวันของนักเรียน และเชื่อมโยงกับการเรียนรู้ในโรงเรียน

3. การคิดอย่างมีวิจารณญาณ (critical thinking) เป็นการคิดเพื่อพัฒนากรอบวิชาการให้นักเรียนสามารถนำไปใช้ได้ตลอดชีวิต ครูจึงวางแผนบทเรียนและวางแผนการสอน เพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะการคิดขั้นสูง เมื่อจบบทเรียนแล้ว นักเรียนสามารถนำความรู้ไปใช้แก้ปัญหาของตนเองและสังคมได้

4. เทคโนโลยี (technology) ในแต่ละปี ระบบ อุปกรณ์ของเทคโนโลยีมีการพัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็ว ครูจึงต้องตามให้ทันกับเทคโนโลยีใหม่เหล่านั้น เพื่อนำไปใช้สร้างกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนและเพื่อพัฒนาวิชาชีพของตนเอง

5. ความเป็นสากล (globalization) เนื่องจากเทคโนโลยีมี การพัฒนามากขึ้นการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมเกิดขึ้นรวดเร็ว ครูจึงต้องมีทักษะพัฒนาให้นักเรียนเข้าใจ เรื่องของโลกเพื่อความเป็นผู้นำในอนาคตที่มีคุณภาพ

6. ความร่วมมือ (collaboration) นอกจากครูต้องคำนึงถึงมาตรฐานการศึกษาของรัฐแล้ว ครูควรเน้นหลักความร่วมมือ หรือการทำงานเป็นทีม เพื่อให้นักเรียนได้รับการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน

7. การพัฒนาวิชาชีพ (professional development) อาชีพครูเป็นอาชีพที่ต้องเรียนรู้ตลอดเวลา ต้องปรับยุทธวิธีการสอนและการใช้เทคโนโลยีอยู่เสมอ เกาะติดกับสถานการณ์ใหม่ และรู้จักการพัฒนาวิชาชีพของตนเองจากการวิจัย การสัมมนา หรือการอบรม

ตารางที่ 2.2 สังเคราะห์การพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21

การพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564)	กระทรวงศึกษาธิการ (2552)	สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา (2552)	Department of Education and Training (2004)	Turkish Republic Ministry of National Education (2006)	British Counsil (2008)	National Institute of Education (2009)	General Teaching Council for Northern Ireland (2011)	The United Nations Educational, Scientific and Cultural	ฉัตรชัย หวังมีจงมี และอองอาจ นัยพัฒน์ (2560)	พระครูสุตวรธรรมกิจ และพระมหาพงศ์ทราพิตย์ สุธีโร (2563)	สุไม บิลไบ (2564)	Kyriacou, Chris (2012)	รวม (ความถี่)
1.การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้	☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐		☐	☐	☐	☐	11*
2. การดูแลช่วยเหลือผู้เรียน	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐			☐	☐	☐		10*
3.การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	☐	☐	☐	☐	☐					☐				6
4. การบริหารจัดการชั้นเรียน	☐	☐	☐			☐	☐				☐	☐	☐	8*
5.การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน	☐	☐			☐		☐	☐			☐	☐	☐	8*
6.จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ	☐	☐	☐							☐	☐	☐		6
7.การใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาและทักษะด้านดิจิทัล		☐	☐		☐	☐		☐	☐	☐	☐	☐	☐	10*
8.ความสัมพันธ์กับชุมชน	☐	☐	☐	☐	☐		☐		☐	☐	☐	☐	☐	11*
9.การวิจัยในชั้นเรียน	☐					☐					☐			4
รวม	**8**	**8**	**7**	**4**	**6**	**5**	**4**	**4**	**2**	**5**	**8**	**7**	**5**	**73**

จากตารางที่ 2.2 ตัวแปรด้านองค์ประกอบการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 มีหลากหลายมุมมองจากนักวิชาการ ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดโดยสังเคราะห์จากเอกสาร

แนวคิด งานวิจัยจำนวน 13 แหล่ง นำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ความถี่ โดยเลือกตัวแปรที่มีความถี่ตั้งแต่ 8 ขึ้นไป ซึ่งมากกว่า 60% ของความถี่ทั้งหมดที่ใช้วัดสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 คือ 1.การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ 2. การดูแลช่วยเหลือผู้เรียน 3. การบริหารจัดการชั้นเรียน 4.การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน 5.การใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาและทักษะด้านดิจิทัล 6.ความสัมพันธ์กับชุมชน โดยมีรายละเอียดเนื้อหาดังนี้

1. การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้

ความหมายการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้มีหน่วยงานและนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

ฉัตรชัย หวังมีจงมี และองอาจ นัยพัฒน์ (2560, หน้า 50) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนจะต้องยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ให้มีความรู้ด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี และการรู้เท่าทันสื่อ

มนัส ทวีกัน (2561, หน้า 32) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การสอนของครูความสอดคล้องของหลักสูตร การสอนมาตรฐาน ทรัพยากร และการประเมินผลและการบริหารหลักสูตรและการสอน ครูใช้กระบวนการการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนผ่านกระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาจัดทำแผนการสอนของครูผู้สอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญรวมทั้งวัด และประเมินผล

อิสระ ชอนบุรี (2563, หน้า 11) ได้กล่าวว่า การจัดทำหลักสูตรและบริหารหลักสูตรอย่างเป็นระบบ มีองค์ประกอบที่สมบูรณ์ เพื่อให้มีความเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา และเหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานของกระทรวงศึกษาธิการ

วนิดา ภูชำนิ (2564, หน้า 52) การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ หมายถึง ความสามารถในการสร้างและพัฒนาหลักสูตร ออกแบบการเรียนรู้อย่างสอดคล้องเหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ และผู้เรียนอย่างเป็นระบบ จัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลาย เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจัดกิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ใช้หลักจิตวิทยาในการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข ใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้อย่างหลากหลาย สืบค้นข้อมูลผ่านเครือข่ายอินเตอร์เน็ตเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ออกแบบวิธีการวัดและประเมินผล สร้างและนำเครื่องมือวัดและประเมินผลไปใช้อย่างถูกต้องเหมาะสม นำผลการประเมินการเรียนรู้มาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้

จากความหมายของการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้และส่วนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่าการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การสร้าง ออกแบบ

และพัฒนาหลักสูตรในการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนโดยจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนได้ อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ

2. การดูแลช่วยเหลือผู้เรียน

ความหมายการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน มีหน่วยงานและนักวิชาการได้ให้ ความหมายไว้ ดังนี้

ดุธาสิทธิ์ แดงงาม (2560, หน้า 18) ได้สรุปไว้ว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกระบวนการครูที่ปรึกษาได้รู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างเป็นขั้นตอน มีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับบุคลากรทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ในการร่วมกันส่งเสริมและป้องกันปัญหาของนักเรียน ให้ความช่วยเหลือนักเรียนให้ดำรงชีวิตอยู่อย่างมีความสุขตามอัตภาพของตนเพื่อให้นักเรียนสามารถปรับตัวได้ดี และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร

เฉลิมพงษ์ สุขสมพนารักษ์ (2561, หน้า 14) สรุปได้ว่า การดูแลช่วยเหลือนกัเรียน ครูที่ปรึกษาหรือครูประจำขั้นจะต้องรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และมีข้อมูลที่แท้จริงของนักเรียนทุกด้าน เช่น ด้านการเรียน ด้านความสามารถด้านสุขภาพ ด้านครอบครัว เป็นต้น โดยข้อมูลดังกล่าวอาจได้มาจากวิธีการและเครื่องมือ ได้แก่ ระเบียนสะสม แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก การสัมภาษณ์และการเยี่ยมบ้านเด็กเพื่อที่จะนำข้อมูลของนักเรียนมาเป็นข้อมูลสำหรับการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในกลุ่มต่าง ๆ ให้ตรงกับปัญหาและเป็นการร่วมมืออย่างใกล้ชิดระหว่างครูและผู้ที่เกี่ยวข้อง หลังจากที่ได้ข้อมูลนักเรียนในด้านต่าง ๆ แล้ว ต้องนำข้อมูลทั้งหมดเหล่านั้นมาบูรณาการ เพื่อที่จะรู้จักและเข้าใจนักเรียนแต่ละบุคคลอย่างละเอียดรอบด้าน รวมทั้งการจัดกลุ่มและคัดกรองนักเรียน นำไปสู่การวางแผนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างถูกต้องเหมาะสมต่อไป

กฤษฎิ์ณิชา พุทจิระ (2564, หน้า 15) ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการของครูประจำชั้นได้รู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างเป็นขั้นตอน ประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับนักเรียน ส่งเสริม ป้องกันปัญหา ช่วยเหลือนักเรียนให้ดำรงชีวิตอยู่อย่างมีความสุข ปรับตัวและมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร

จากความหมายของการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนและส่วนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องที่ กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่าการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน หมายถึง ความสามารถในการจัดการระบบดูแล ช่วยเหลือผู้เรียนโดยการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน สามารถช่วยเหลือ ป้องกันและแก้ไขปัญหาของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม

3. การบริหารจัดการชั้นเรียน

การบริหารจัดการชั้นเรียนในความหมายโดยทั่วไป คือ การจัดสภาพของห้องเรียน ที่ส่วนใหญ่เข้าใจกันว่า เป็นการจัดตกแต่งห้องเรียนทางวัตถุ หรือทางกายภาพให้มีบรรยากาศ น่าเรียนเพื่อ

ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนเท่านั้น แต่ถ้าจะพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบแล้ว การบริหารจัดการชั้นเรียนนั้น ครูจะต้องมีภาระหน้าที่มากมายหลายด้าน

มอร์ (Moore, 2001, p. 8) ให้คำจำกัดความการบริหารจัดการชั้นเรียนว่าเป็นกระบวนการของการจัดระบบระเบียบ และนำกิจการของห้องเรียนให้เกิดการเรียนรู้ การบริหารจัดการชั้นเรียนมักจะถูกรับรู้ว่าเกี่ยวข้องกับการรักษาระเบียบวินัย และควบคุมชั้นอย่างไรก็ตามการเข้าใจเช่นนี้ เป็นเรื่องง่ายเกินไปทั้งนี้ เพราะการบริหารจัดการชั้นเรียนมีหลายสิ่งที่มากไปกว่านี้ นั่นคือการสร้างและดูแลเอาใจใส่บรรยากาศแวดล้อมของห้องเรียน เพื่อให้การจัดการเรียนรู้บรรลุตามเป้าหมายทางการศึกษา

กิลแพทริค (Gilpatrick, 2010, p. 15) ได้กล่าวว่า การบริหารจัดการชั้นเรียน หมายถึงความรับผิดชอบของครูแต่ละคนภายในชั้นเรียนทั้งด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และการมีปฏิสัมพันธ์ทั้งครูและนักเรียน กฎระเบียบ นโยบาย และผลผลิต วัสดุอุปกรณ์ความรื่นรมย์ทางอารมณ์และทรัพยากรอื่น ๆ ที่มีความสำคัญในชั้นเรียน

สุรัชดา จึงสุทธิวงษ์ (2560, หน้า 23) ได้กล่าวว่า การบริหารจัดการชั้นเรียน หมายถึงกระบวนการเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ในชั้นเรียนการจัดการเรียนการสอนของครูที่กระตุ้นและสร้างแรงจูงใจในการเรียนตลอดทั้งการควบคุมกำกับดูแลชั้นเรียนเพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกและสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนได้อย่างราบรื่นส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพตามที่กำหนด

ภูมิภควัจธ์ ภูมพงศ์คชศร (2564, หน้า 293) ได้กล่าวว่า การบริหารจัดการชั้นเรียนเป็นการพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตรเป็นกระบวนการวางแผนการจัดกิจกรรมให้มีความพร้อมสำหรับการเรียนรู้และส่งเสริมการเรียน อีกทั้งการเรียนการสอนเป็นไปอย่ามีประสิทธิ์ภาพของการศึกษา โดยจะเน้นการนำเทคโนโลยีใหม่มาเป็นสื่อการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดประสิทธิ์ผลในการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเห็นได้ชัด และเป็นการพัฒนาเพิ่มทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การบริหารจัดการชั้นเรียนเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่ 21 เป็นนวัตกรรมที่สำคัญและเป็นการเพิ่มทักษะการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การจัดห้องเรียนกลับด้าน ห้องเรียนเสมือนห้องเรียนอัจฉริยะ พร้อมทั้งเพิ่มนวัตกรรมร่วมสมัยในการบริหารจัดการชั้นเรียน โดยการนำแนวคิดและเทคโนโลยีใหม่มาปรับใช้ในการบริหารจัดการชั้นเรียน นวัตกรรมร่วมสมัยด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนนั้นมีความสำคัญ คือ การบริหารจัดการแบบเชิงรุก จัดให้มีห้องเรียนที่มีพื้นที่การเรียนรู้ในชั่วโมงอัจฉริยะ พร้อมทั้งนำแอพพลิเคชั่นมาใช้ และการบริหารจัดการชั้นเรียนแบบดิจิทัล การบริหารจัดการชั้นเรียนมีปัจจัย

สำคัญที่ส่งผลต่อผู้เรียนรู้ให้มีคุณภาพ และทักษะในการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีปัจจัยอยู่ 6 ปัจจัย ในการบริหารจัดการชั้นเรียน

1. ปัจจัยในด้านการเรียนการสอน
2. ปัจจัยในด้านมนุษย์สัมพันธ์และความสัมพันธ์เชิงบวก
3. ปัจจัยในด้านการสร้างข้อปฏิบัติกฎระเบียบ และกติการในการใช้ชั้นเรียนร่วมกัน
4. ปัจจัยในด้านขอบรรยากาศในชั้นเรียน
5. ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนในชั้นเรียน
6. ปัจจัยด้านเทคโนโลยีใหม่และข้อมูลสารสนเทศ

สรุปได้ว่า การบริหารจัดการชั้นเรียน หมายถึงการจัดสภาพแวดล้อมทั้งภายใน และภายนอกของห้องเรียน เพื่อเอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน รวมถึงกิจกรรมทุกอย่างที่ครูทำเพื่อจะช่วยให้การสอนมีประสิทธิภาพ และนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ ที่ตั้งไว้

4. การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน

สิรินภา ทาระนัด (2561, หน้า 16) กล่าวว่าการมุ่งผลสัมฤทธิ์ คือการพยายามทำงานตามหน้าที่ด้วยความขยันหมั่นเพียรเพื่อให้ได้ผลงานตามเป้าหมายที่องค์กรกำหนดไว้และความมุ่งมั่นปรับปรุงพัฒนาผลงาน และกระบวนการปฏิบัติงานให้มีคุณภาพ และประสิทธิภาพสูงสุดโดยมีคุณลักษณะที่แสดงออกได้แก่ความพากเพียรพยายามและการตั้งใจทำงาน การทำงานได้ตามเป้าหมายที่วางไว้การทำงานเพื่อพัฒนาผลงานให้โดดเด่น การสร้างนวตักรรมการทำงานที่แตกต่าง

อธิการ แสนสุวรรณศรี (2563, หน้า 36) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน คือ วิธีการบริหารที่มุ่งผลสัมฤทธิ์หรือผลการปฏิบัติงานเป็นหลัก โดยมีการวัดผลการปฏิบัติงานด้วยตัวชี้วัดอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ทำให้ผู้บริหารทราบผลความก้าวหน้าของการดำเนินการเป็นระยะ ๆ และสามารถแก้ปัญหาได้อย่างทันท่วงที เป็นการควบคุมทิศทางการดำเนินงานให้มุ่งไปสู่วิสัยทัศน์ของหน่วยงาน

ชำเลือง ศรีวิไล และคณะ (2565, หน้า 513) กล่าวว่า การมุ่งผลสัมฤทธิ์ หมายถึง ความมุ่งมั่นและตั้งใจที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการให้ดีให้มีประสิทธิผลหรือให้สูงเกินกว่ามาตรฐานที่มีอยู่คำว่า “มาตรฐาน” ดังกล่าวนั้นอาจวัด หรือเทียบจากผลการปฏิบัติงานของตนเองที่ผ่านมา หรืออาจหมายถึง มาตรฐานตามเกณฑ์วัดผลสัมฤทธิ์ที่ส่วนราชการกำหนดขึ้นก็ได้ นอกจากนี้การมุ่งผลสัมฤทธิ์ยังหมายรวมถึง การรังสรรค์การพัฒนาผลงาน หรือการปฏิบัติงานที่ยากและท้าทายอีกด้วย

สรุปการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน หมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ เหมาะสมกับวิชาชีพครูโดยมีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานให้มีคุณภาพ ถูกต้องครบถ้วน

สมบูรณ์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีการวางแผน กำหนดเป้าหมาย ติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน และปรับปรุงพัฒนาประสิทธิภาพและผลงานอย่างต่อเนื่อง

5. การใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาและทักษะด้านดิจิทัล

กัมพล เกศลาลี และกันยารัตน์ เควียเซ่น (2561, หน้า 5 - 8) การรู้ดิจิทัลในการปฏิบัติงาน คือ ความปลอดภัยในการทำงานกับสารสนเทศดิจิทัล และสอดคล้องกับการเสนอแนวคิดการเรียนรู้ดิจิทัลในการปฏิบัติงาน (Digital literacy in the workplace) ที่ประกอบด้วย ทักษะการปฏิบัติงาน การค้นหาและจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ การคิดวิเคราะห์และการประเมินผลสารสนเทศ ความปลอดภัยในการทำงานกับสารสนเทศดิจิทัล ความตระหนักในวัฒนธรรมและสังคมการมีส่วนร่วม การสื่อสารกับผู้ร่วมงาน และการมีความคิดสร้างสรรค์

บงกช ทองเอี่ยม (2561, หน้า 291-302) กล่าวว่าสิ่งสำคัญในการพัฒนาการรู้ดิจิทัลคือกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทักษะที่มีความจำเป็นสำหรับการเรียนรู้ดิจิทัลจะแตกต่างจากคนหนึ่งถึงอีกคนหนึ่ง โดยขึ้นอยู่กับความต้องการและสถานการณ์ของผู้เรียนซึ่งอาจจะครอบคลุมตั้งแต่การรับรู้พื้นฐานและการฝึกอบรมสู่การประยุกต์ใช้งานที่มีความยุ่งยากและซับซ้อนยิ่งขึ้น เนื่องจากมีการรู้ดิจิทัลยังมีความหมายมากกว่ากันเรียนรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยี แต่ยังมีความครอบคลุมถึงประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับจริยธรรมสังคมและการสะท้อนซึ่งฝังอยู่ในการทำงานการเรียนรู้การพักผ่อนและการใช้ชีวิตประจำวันภายใต้การเรียนรู้ดิจิทัลคือความหลากหลายของทักษะต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน

อดิศร ก้อนคำ (2563, หน้า 25) ให้ความหมายของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา หมายถึง เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการจัดหา จัดเก็บ การบันทึก การประมวลผล และแปลงข้อมูลให้เป็นสารสนเทศ รวมถึงการกระจายหรือเผยแพร่สารสนเทศนั้นด้วยระบบ หรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพความถูกต้อง แม่นยำ รวดเร็ว ทันต่อการใช้งานและทันต่อการนำไปใช้ประโยชน์

นวพัฒน์ เก็มกาแมน (2563, หน้า 54) กล่าวว่าการรู้ดิจิทัล (Digital Literacy) สำหรับการเรียนในศตวรรษที่ 21 นั้นถือเป็นเรื่องสำคัญ เนื่องจากการเรียนในปัจจุบันได้ถูกปรับเปลี่ยน รูปแบบไปด้วยการใช้อุปกรณ์ที่ทันสมัยอย่างแลปท็อป แท็บเล็ต โทรศัพท์เคลื่อนที่ การส่งข้อมูลผ่าน ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ การติดต่อสื่อสารแลกเปลี่ยนผ่านสื่อสังคมออนไลน์ สภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ ที่เปลี่ยนไปทำให้ความรู้และทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ไม่ได้มีแค่ความรู้ในเนื้อหาเท่านั้น แต่ยังต้องรวมไป ถึงทักษะด้านข้อมูลและการสื่อสาร ทักษะในการคิดและการแก้ไขปัญหา ทักษะการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่าง บุคคล และทักษะในการรู้จักใช้ประโยชน์จากเครื่องมือสมัยใหม่อย่างเช่น เทคโนโลยีสารสนเทศและการ สื่อสาร

ศักดา ทัดสา (2564, หน้า 25) กล่าวว่าเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา หมายถึงเครื่องมือและอุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น คอมพิวเตอร์ ซึ่งประกอบด้วย ฮาร์ดแวร์ และซอฟต์แวร์ รวมทั้งอุปกรณ์สื่อสาร ที่นำมาใช้จัดการกับข้อมูลด้านการศึกษา ด้านการบริหารจัดการด้านการเรียนการสอน ด้านการสนับสนุนการเรียนการสอน และระบบสื่อสารในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับข้อมูลสารสนเทศเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพถูกต้อง แม่นยำและรวดเร็วในการนำไปใช้ประโยชน์

สรุปได้ว่า ในปัจจุบันนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษามีบทบาท และความสำคัญต่อวงการศึกษาเป็นอย่างมากเพราะสามารถช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นทั้งต่อตัวผู้เรียนและผู้สอนเองส่วนเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารถือว่ามีประโยชน์ต่อวงการศึกษามากเช่นกัน เพราะการใช้อินเตอร์เน็ตช่วยให้การเรียนการสอนสามารถทำได้ทุกที่ทุกเวลา เกิดเครือข่ายการเรียนรู้ขึ้นทั้งระหวางผู้เรียน ผู้สอน หรือผู้ปกครอง ด้วยกันเอง ด้วยเหตุนี้จึงถือ ได้ว่าการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการศึกษาล้วนมีประโยชน์สำหรับการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21 ทั้งต่อระบบการศึกษา คุณภาพการเรียนการสอน ตัวนักเรียน และตัวครูทั้งสิ้น

6. ความสัมพันธ์กับชุมชน

ชูชาติ พ่วงสมจิตร์ (2560, หน้า 9) กล่าวว่าการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เป็นความจำเป็นและเป็นประโยชน์ต่อทั้งฝ่ายโรงเรียนและฝ่ายชุมชน โดยฝ่ายโรงเรียนควรถือเป็นหน้าที่หลักประการหนึ่ง และควรเป็นฝ่ายรุกเข้าหาชุมชนมากกว่าการเป็นฝ่ายตั้งรับ สำหรับกระบวนการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ผู้รับผิดชอบสามารถปรับประยุกต์ได้ตามความเหมาะสม เช่นอาจใช้กระบวนการพัฒนาคุณภาพ PDCA เป็นกรอบในการดำเนินการก็ได้ และสำหรับแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนมีแนวทางดำเนินการได้ 2 แนวทางหลัก คือ

1. การสร้างความสัมพันธ์โดยทางตรง ซึ่งมีวิธีดำเนินการ 2 ลักษณะ คือ การนำโรงเรียนออกสู่ชุมชน และการนำชุมชนเข้ามาสู่โรงเรียน

2. การสร้างความสัมพันธ์โดยทางอ้อม เป็นการดำเนินการผ่านการปรับปรุงพัฒนาบุคลากรของโรงเรียน และการปรับปรุงพัฒนาสถานที่ให้เหมาะสม สวยงามเป็นที่ประทับใจต่อผู้เข้ามาเยี่ยมเยือน เป็นต้น โดยผู้เขียนหวังว่าการดำเนินการตามแนวทางนี้จะช่วยให้โรงเรียนกับชุมชนมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ส่งผลให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนได้ดียิ่งขึ้นต่อไป

ปฏิภาณ ศาสตร์อำนวย (2561, หน้า 130) ได้กล่าวไว้ว่าการเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทุกคนจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจดัการศึกษาให้แก่

เยาวชนไม่ใช่เป็นหน้าที่ของครูเพียงคนเดียว โรงเรียนจะต้องร่วมมือกับชุมชนให้ประชาชนได้รับรู้และเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนร่วมมือในการวางแผนการดำเนินงานของโรงเรียน ร่วมคิดร่วมทำด้วยความบริสุทธิ์ ใจโปร่งใสและตรวจสอบได้

รณกร ไข่นาค และคณะ (2562, หน้า 134) ได้กล่าวว่าสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นสถานศึกษาที่มีความใกล้ชิดกับชุมชนมากที่สุดโดยเฉพาะอย่างยิ่งสถานศึกษาที่อยู่ในชนบท ซึ่งการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชนจึงเป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งที่จะช่วยให้การดำเนินงานของสถานศึกษามีประสิทธิภาพ

นาวิน แกละสมุทร (2562, หน้า 570) ได้กล่าวไว้ว่า โรงเรียนจะต้องประสานสัมพันธ์กับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ของการศึกษา ชุมชนจึงมีบทบาทและความสำคัญในการดูแลส่งเสริมโรงเรียน เพื่อมุ่งหวังที่จะให้สมาชิกในชุมชนได้เข้าศึกษาและเป็นสมาชิกที่ดีมีคุณภาพของชุมชนโดยตอบสนองความต้องการของชุมชนซึ่งในการพัฒนาโรงเรียนนั้น ชุมชนมีบทบาทสำคัญยิ่งในการที่ชุมชนจะช่วยเหลือโรงเรียนซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาของชุมชน โรงเรียนอาศัยความร่วมมือสนับสนุนจากชุมชนทั้งในเรื่องเงิน วัสดุอุปกรณ์และสิ่งต่าง ๆ ตลอดจนแรงงานแรงใจจากชุมชนซึ่งจะแสดงให้เห็นว่าโรงเรียนเป็นสมบัติส่วนรวมของชุมชนที่มีคุณค่า

จากความหมายของการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้และส่วนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ คือ ความสามารถใน การประสานความร่วมมือ สร้างความสัมพันธ์ที่ดีและสร้างเครือข่ายกับผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อสนับสนุนส่งเสริมการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพและตามธรรมชาติของผู้เรียน

2.4 การจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4

2.4.1 สภาพทั่วไป

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่ในการส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาคุณภาพและการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัด มีสถานศึกษาในเขตพื้นที่บริการ 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอสิชล อำเภอขนอม อำเภอท่าศาลา อำเภอพรหมคีรี อำเภอนบพิตำ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ตั้งอยู่ ณ เลขที่ 160/4 หมู่ 1 ตำบลท่าศาลา อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช ห่างจากตัวจังหวัดนครศรีธรรมราชมาทางทิศใต้ ประมาณ 38 กิโลเมตร

2.4.2 วิสัยทัศน์

“สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 เป็นองค์กรคุณภาพในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง มีคุณภาพตามมาตรฐานและก้าวสู่สากลบนพื้นฐานของความเป็นไทย”

2.4.3 พันธกิจ

1.ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง

2.ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาการจัดการศึกษาให้นักเรียนทุกคนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่คุณภาพระดับสากล

3.ส่งเสริม ปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรและค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ

4. พัฒนา สมรรถนะในการปฏิบัติงานของบุคลากรให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

5.พัฒนาระบบบริหารจัดการ โดยการมีส่วนร่วม เน้นการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

2.4.4 เป้าประสงค์

1.เด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาทั้ง 4 ด้าน เหมาะสมตามวัยอย่างมีคุณภาพและมีความพร้อมในการเข้าเรียนระดับประถมศึกษา

2.ประชากรวัยเรียนทุกคน ได้รับโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง เสมอภาคและมีคุณภาพ

3.ผู้เรียนทุกคนได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและสู่คุณภาพระดับมาตรฐานสากล

4.ผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ ได้รับการส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาเต็มตามศักยภาพ

5.ผู้เรียนทุกคนได้รับ การส่งเสริม ปลูกฝัง ให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์และค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ

6.ผู้เรียนทุกคนได้เรียนรู้ประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมไทย การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนและพลโลก

7.ครู และบุคลากรทางการศึกษาในสังกัด ได้รับการพัฒนาสมรรถนะในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ

8.สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร่วมกับองค์คณะบุคคล องค์กรอื่น และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการ มีประสิทธิภาพและคุณภาพตามมาตรฐาน

9.สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรม ในการบริหารและการจัดการเรียนการสอน สู่องค์กรแห่งการเรียนรู้

2.4.5 กลยุทธ์

1.การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.การเพิ่มโอกาสการเข้าถึงบริการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ทั่วถึง ครอบคลุมผู้เรียน ให้ได้รับโอกาสในการพัฒนาเต็มตามศักยภาพและมีคุณภาพ

3.พัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา

4.การพัฒนาระบบการบริหารจัดการ

2.4.6 จุดเน้นการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 กำหนดจุดเน้นการดำเนินการในปี พ.ศ. 2559-2564 เป็น 3 ส่วนดังนี้

2.4.7 ส่วนที่ 1 จุดเน้นด้านผู้เรียน

1.นักเรียนระดับก่อนประถมศึกษา มีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ และสติปัญญาที่สมดุลเหมาะสมกับวัยและเรียนรู้อย่างมีความสุข

2.นักเรียนระดับก่อนประถมศึกษาได้รับการเตรียมความพร้อมในการเรียนระดับประถมศึกษา

3.นักเรียนระดับการศึกษาภาคบังคับมีสุขภาพกาย สุขภาพจิตที่ดี

4.นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) กลุ่มสาระหลักเพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5

5.นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการใช้ข้อสอบกลาง 3 กลุ่มสาระ (สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี) เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 60

6.นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2, 4, 5 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการใช้ข้อสอบกลางเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 50

7.นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีความสามารถด้านภาษา ด้านคิดคำนวณ และด้านการใช้เหตุผล เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5

8.นักเรียนระดับประถมศึกษาทุกคน อ่านออก เขียนได้ อ่านคล่อง เขียนคล่อง

9.นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้รับการส่งเสริมให้มีแรงจูงใจสู่อาชีพด้วยการแนะแนวทั้งโดยครูและผู้ประกอบอาชีพต่าง ๆ (ผู้ปกครอง ศิษย์เก่า สถานประกอบการ) และได้รับการพัฒนาความรู้ ทักษะ ที่เหมาะสมกับการประกอบอาชีพสุจริตในอนาคต

10.นักเรียนมีทักษะชีวิต ทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ และทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ อย่างน้อย 2 ภาษา ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้อย่างเหมาะสม ตามช่วงวัย

11.นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม รักความเป็นไทย ห่างไกลยาเสพติด มีคุณลักษณะและทักษะทางสังคมที่เหมาะสม

12.นักเรียนทุกคนเรียนรู้ประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมไทย การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนและพลโลก

13.นักเรียนมีทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารอย่างเหมาะสมตามช่วงวัย

14.นักเรียนได้เรียนรู้ตามนโยบายการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม DLTV (โรงเรียนขนาดเล็ก) DLIT, การพัฒนานักเรียนตามแนวทางการพัฒนาของสมอง (BBL) ฯลฯ

15. นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้รับการส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาเต็มศักยภาพเป็นรายบุคคลด้วยรูปแบบที่หลากหลาย

15.1 เด็กพิการได้รับการพัฒนาศักยภาพเป็นรายบุคคล ด้วยรูปแบบที่หลากหลายตามหลักวิชา

15.2 เด็กด้อยโอกาสและเด็กในพื้นที่พิเศษ ได้รับโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพตามการเรียนรู้ของหลักสูตรและอัตลักษณ์แห่งตน

15.3 นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ ได้รับการส่งเสริมให้มีความเป็นเลิศด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีพื้นฐานทางวิศวกรรมศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษา กีฬา ดนตรี และศิลปะ

15.4 นักเรียนที่เรียนภายใต้การจัดการศึกษาโดยครอบครัว สถานประกอบการ บุคคล องค์กรวิชาชีพ องค์กรเอกชน องค์กรอื่น และการศึกษาทางเลือกได้รับการพัฒนาอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐาน

16. นักเรียนเข้าถึงบริการการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง และมีคุณภาพ

2.4.8 ส่วนที่ 2 จุดเน้นด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา

1. ครูได้รับการพัฒนาองค์ความรู้ และทักษะในการสื่อสาร มีสมรรถนะในการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

1.1 ครูได้รับการพัฒนาวิธีการจัดการเรียนการสอน การคิดแบบต่าง ๆ และการวัดประเมินผลให้สามารถพัฒนาและประเมินผลนักเรียน ให้มีคุณภาพตามศักยภาพเป็นรายบุคคล

1.2 ครูสามารถยกระดับคุณภาพการศึกษาโดยประยุกต์ใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอย่างเหมาะสม

1.3 ครูได้รับการนิเทศแบบกัลยาณมิตร โดยเขตพื้นที่การศึกษา โดยเพื่อนครู ผู้บริหารสถานศึกษา และครูทั้งในโรงเรียน ระหว่างโรงเรียนหรือภาคส่วนอื่น ๆ ตามความพร้อมของโรงเรียน

1.4 ครูสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ การมีส่วนร่วมจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และทุกภาคส่วนให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้

1.5 ครูจัดการเรียนการสอนให้สอดรับกับการเป็นประชาคมอาเซียน

1.6 ครูและบุคลากรทางการศึกษามีจิตวิญญาณของความเป็นครู การเป็นครูมืออาชีพและยึดมั่นในจรรยาบรรณของวิชาชีพ

2. ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการบริหารงานทุกด้าน ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

3. ครูและบุคลากรทางการศึกษามีขวัญและกำลังใจในการทำงาน

4. องค์กร คณะบุคคลและผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้อง วางแผนและสรรหาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียนและสังคม

2.4.9 ส่วนที่ 3 จุดเน้นด้านการบริหารจัดการ

1. การให้ความช่วยเหลือ นิเทศติดตาม และประเมินผลโรงเรียนที่ไม่ผ่านการรับรองคุณภาพภายนอกและโรงเรียนที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ

2. การบริหารจัดการอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

2.1 การบริหารจัดการที่ดี

2.2 การพัฒนาองค์กรสู่การเรียนรู้

2.3 การกระจายอำนาจและการส่งเสริมการบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วม

2.4 การติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

2.5 การบริหารงานด้านงบประมาณ

2.6 การบริหารด้านบริหารทั่วไป

2.7การขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ

3. ระบบช่วยเหลือ กำกับ ติดตาม ตรวจสอบการบริหารงบประมาณ

4. การเชิดชูเกียรติโรงเรียนที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

5. การส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนในการพัฒนาการศึกษา

6. การส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชื่นกมล ประสาตร์ และอมรรัตน์ สนั่นเสียง (2560, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะครูกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะครูกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ศราวุธ ทองอากาศ (2560, หน้า 158) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด

กฤษณา วิเชียรวารี (2561, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 พบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับดีมากและมีคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปต่ำ คือผู้เรียนมีความใฝ่รู้ และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ผู้เรียนคิดเป็นและทำเป็น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนและผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรมที่พึงประสงค์

ปิยพร บุญใบ (2563, บทคัดย่อ) ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผล การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด ประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาโดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็น ของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา และครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่งและขนาดของโรงเรียน โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนจำแนกตามประสบการณ์ ในตำแหน่ง โดยรวมแตกต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามความคิดเห็น ของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา และครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่งและประสบการณ์ในตำแหน่งโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนจำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และประสิทธิผล การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มีจำนวน 4 ด้าน

ที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาได้อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา (L7) ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ (L4) ด้านการวัดและประเมินผล (L6) และด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียน (L1) โดยมีอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 89.10 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของพยากรณ์เท่ากับ ±0.15623 แนวทางการยกระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อ ประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา จำนวน 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียน ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการวัดและประเมินผล และด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ฐิตาพร ตันเจริญรัตน์ (2563, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับทักษะของครูในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 พบว่า 1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้การจัดให้มี สิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้การประสานงานด้านการใช้หลักสูตร การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ การจัดให้มี สิ่งจูงใจกับครูการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน การพัฒนาและสร้างมาตรฐานวิชาการ การนิเทศและการ ประเมินผลด้านการสอน การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน การเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด การ คุ้มครองเวลาในการสอน และการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน 2. ทักษะของครูในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้การบริหาร ห้องเรียน การพัฒนาวิชาชีพ ความร่วมมือ การคิดเชิงวิพากษ์ทักษะทางเทคโนโลยีการทำให้บทเรียนมีความ สอดคล้องกับชีวิตจริง และความเป็นสากล 3. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับทักษะของครูในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่ง เป็นความสัมพันธ์แบบคล้อยตามกัน

เสริมศักดิ์ คงสมบัติ (2563, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 พบว่าการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก 5 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยดังนี้ อำนาจการให้ข่าวสารข้อมูล อำนาจการบังคับ อำนาจอ้างอิง อำนาจเชี่ยวชาญ และอำนาจตามกฎหมาย อยู่ในระดับมาก ส่วนอำนาจการให้รางวัล และอำนาจจากการเชื่อมโยงอยู่ใน ระดับปานกลาง และสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน

สุชญา โกมลวานิช (2563, หน้า 700) ได้ศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 พบว่า การมีสมรรถนะครู ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ' “มากที่สุด” เมื่อพิจารณาเรียงลำดับ พบว่าด้านการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนมีการปฏิบัติที่สูงสุด รองลงมาเป็นด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ และผลการศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 พบว่า ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล และด้านการรู้ดิจิทัล สามารถพยากรณ์การมีสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในสังกดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ได้ร้อยละ 57.4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สุภาพรรณ ธะยะธง (2563, หน้า 423) ได้ศึกษาการศึกษาสมรรถนะของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ผลการศึกษา พบว่า (1) สมรรถนะของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (2) การเปรียบเทียบ สมรรถนะหลักของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำแนกตามเพศ ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิตที่ระดับ .01 (3) การเปรียบเทียบ สมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิตที่ระดับ .01 (4) การเปรียบเทียบ สมรรถนะหลักของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิตที่ระดับ .01 (5) การเปรียบเทียบสมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิตที่ ระดับ .01 (6) การเปรียบเทียบสมรรถนะหลักของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์สอน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 คู่ และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 4 คู่ (7) การเปรียบเทียบ สมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์สอน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

วนิดา ภูชำนิ (2564, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาสมรรถนะของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21: กรณีโรงเรียนบ้านนาตาลคำข่า ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบสมรรถนะของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 กรณีโรงเรียนบ้านนาตาลคำข่ามี 10 องค์ประกอบ 44 ตัวชี้วัด ประกอบด้วย 1) ทักษะการสื่อสาร มี 3 ตัวชี้วัด 2) การจัดการเรียนการสอนโดยผู้เรียนเป็นสำคัญ

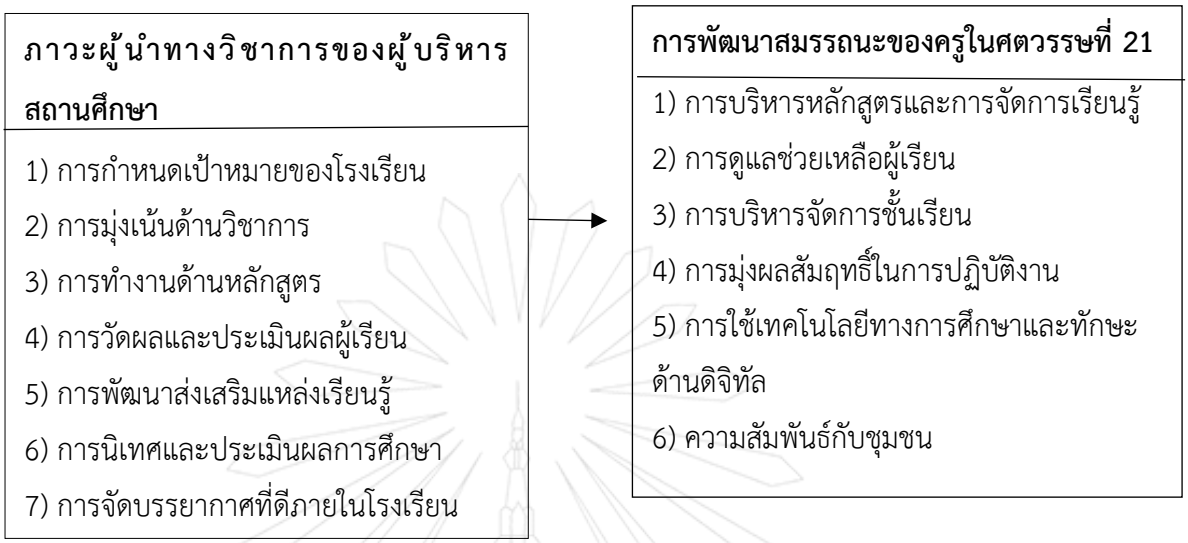
มี 5 ตัวชี้วัด 3) การวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน มี 3 ตัวชี้วัด 4) ภาวะผู้นำครูมี 5 ตัวชี้วัด 5) คุณธรรมและจริยธรรมในวิชาชีพ มี 5 ตัวชี้วัด 6) การนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เพื่อการจัดการเรียนรู้ มี 5 ตัวชี้วัด 7) การพัฒนาหลักสูตรแบบบูรณาการ มี 2 ตัวชี้วัด องค์ประกอบที่ 8 ทักษะการคิดมี 5 ตัวชี้วัด 9) การทำงานเป็นทีมและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน มี 7 ตัวชี้วัด และ 10) การวัดและการประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียน มี 3 ตัวชี้วัด และปัญหาและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนบ้านนาตาลคำข่า ตามลำดับ ดังนี้ 1) ครูขาดทักษะการสื่อสาร 2) ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนโดยผู้เรียนเป็นสำคัญน้อย 3) ครูขาดการพัฒนาความรู้ความเข้าใจในการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน 4) ครูขาดการพัฒนาภาวะผู้นำครู 5) ครูขาดการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมในวิชาชีพ 6) ครูมีทักษะในการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เพื่อการจัดการเรียนรู้ไม่เพียงพอ 7) ครูต้องการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรแบบบูรณาการ 8) ครูขาดการพัฒนาทักษะการคิด 9) ครูต้องการพัฒนาการทำงานเป็นทีมและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันให้มากยิ่งขึ้น 10) ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดและการประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียนไม่เพียงพอ โดยมีแนวทางพัฒนาสมรรถนะของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนบ้านนาตาลคำข่า ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยเลือกแนวทางการพัฒนาโดยร่วมกัน กำหนดโครงการ/กิจกรรม จำนวน 10 โครงการ 20 กิจกรรม ส่วนผลการพัฒนาสมรรถนะของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การประเมินการพัฒนาสมรรถนะของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ใน ศตวรรษที่ 21 กรณีโรงเรียนบ้านนาตาลคำข่า ทั้ง 10 องค์ประกอบ 44 ตัวชี้วัด ผลการดำเนินโครงการกิจกรรมในการพัฒนาสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก และผลการสะท้อนจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ พบว่าครูมีการพัฒนาด้าน ความรู้ความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามเป้าหมายเพื่อ การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ครูมีการจัดกิจกรรม PLC ส่งผลให้ครูกล้าแสดงความคิดเห็นได้อย่างสร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันครูให้ความร่วมมือในการพัฒนาการเรียนการสอน ครูฝึกให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบในตนเองและมีความใฝ่รู้ใฝ่เรียน

2.6 สรุปกรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ (Independent Veriables) คือภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ได้นำข้อแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544) Van and Kruger (2003) สรรเพชญ ไตรยงค์ (2564) Jo and Joseph Blasé (2004) ธนิต รัตนศักดิ์ดา (2565) Qian, Walker and Li (2017) เสาวภาพันธ์ ศรีประเสริฐ (2560) กฤษณา วิเชียรวารี (2561)

มานะจิต วรสุขและคณะ (2563) Glickman (2007) และปิยพร บุญใบ (2563) เข้าตารางสังเคราะห์ทำให้ได้องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ 1) การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน 2) การมุ่งเน้นด้านวิชาการ 3) การทำงานด้านหลักสูตร 4) การวัดผลและประเมินผลผู้เรียน 5) การพัฒนาส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ 6) การนิเทศและประเมินผลการศึกษา และ 7) การจัดบรรยากาศที่ดีภายในโรงเรียน ขณะที่ตัวแปรตาม (Dependent Veriables) คือ การพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 ได้นำข้อแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564) กระทรวงศึกษาธิการ (2552) สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา (2552) Department of Education and Training (2004) Turkish Republic Ministry of National Education (2006) British Counsil (2008) National Institute of Education (2009) General Teaching Council for Northern Ireland (2011) The United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization [UNESCO] (2011) ฉัตรชัย หวังมีจงมีและองอาจ นัยพัฒน์ (2560) พระครูสุตวรธรรมกิจ และพระมหาพงศ์ทราทิตย์ สุธีโร (2563) สุไม บิลไบ (2564) และKyriacou, Chris (2007) มาเข้าตารางสังเคราะห์ทำให้ได้แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 ทั้งหมด 6 ด้านด้วยกัน ดังนี้ 1) การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ 2) การดูแลช่วยเหลือผู้เรียน 3) การบริหารจัดการชั้นเรียน 4) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน 5) การใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาและทักษะด้านดิจิทัล และ 6) ความสัมพันธ์กับชุมชน นำมาเขียนกรอบแนวคิดได้ดังต่อไปนี้

ตัวแปรอิสระ/ต้น (Independent Veriables **ตัวแปรตาม (Dependent Veriables)**

ภาพที่ 2.3 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณ (**Quantitative Research**) โดยมีจุดมุ่งหมายของการวิจัยเพื่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ในบทนี้จึงเป็นการนำเสนอวิธีดำเนินการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.3 วิธีการสร้างเครื่องมือ

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ประจำปีการศึกษา 2565 จำนวนครู 1,513 คน จำนวนโรงเรียน 133 โรงเรียน (ข้อมูลสภาพอัตรากำลัง, 2565)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ประจำปีการศึกษา 2565 ครูจำนวน 306 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยเทียบจากตารางสำเร็จรูปของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 607-610) แล้วสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามตัวแปรขนาดของสถานศึกษา

ขั้นที่ 1 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบจากตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 607-610) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 306 คน

ขั้นที่ 2 คำนวณหากลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดของสถานศึกษาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นอย่างมีสัดส่วน (Stratified Random Sampling) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	จำนวนโรงเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
โรงเรียนขนาดเล็ก	62	408	35
โรงเรียนขนาดกลาง	67	891	201
โรงเรียนขนาดใหญ่	4	214	70
รวม	**133**	**1,513**	**306**

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสำรวจรายการ (Check - list) เพื่อทราบถึงสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ เพศ อายุ วุฒิการศึกษาและประสบการณ์การปฏิบัติงานและขนาดสถานศึกษา

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคิร์ท (Likert Rating Scale) ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราชเขต 4 มีทั้งหมด 7 ด้าน ได้แก่ 1.การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน 2.การมุ่งเน้นด้านวิชาการ 3.การทำงานด้านหลักสูตร 4.การวัดผลและประเมินผลผู้เรียน 5.การพัฒนาส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ 6.การนิเทศและประเมินผลการศึกษา 7.การจัดบรรยากาศที่ดีภายในโรงเรียน โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณาเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราชเขต 4 อยู่ในระดับใด โดยกำหนดค่าน้ำหนักของคะแนน 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถาม (Questionnaire) มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ สอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะในการปฏิบัติงานของครูในศตวรรษที่ 21 ตามตารางการวิเคราะห์ข้อมูลจากนักวิชาการต่าง ๆ ประกอบด้วย 6 สมรรถนะ ดังนี้ 1. การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ 2. การดูแลช่วยเหลือผู้เรียน 3. การบริหารจัดการชั้นเรียน 4. การมุ่ง

ผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน 5. การใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาและทักษะด้านดิจิทัล 6. ความสัมพันธ์กับชุมชนลักษณะ คำถามเป็นแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคิร์ท (Likert Rating Scale) โดยกำหนดค่าระดับคะแนนของช่วงน้ำหนัก ดังนี้ (ธานินทร์ ศิลป์จารุ. 2550 : 80)

5 หมายถึง สมรรถนะในการปฏิบัติงานของครู อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง สมรรถนะในการปฏิบัติงานของครู อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง สมรรถนะในการปฏิบัติงานของครู อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง สมรรถนะในการปฏิบัติงานของครู อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง สมรรถนะในการปฏิบัติงานของครู ในระดับน้อยที่สุด

3.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้นผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินการตามลำดับขั้นดังต่อไปนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาและการจัดการความรู้ของสถานศึกษา

2. สร้างตารางกำหนดการปฏิบัติ และสังเคราะห์ตารางตัวแปรการวิจัย กำหนดขอบเขตข้อคำถามตามตัวแปรที่ศึกษา

3. ศึกษาเอกสารตำรา หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาและการจัดการความรู้ของสถานศึกษาเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยและเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

4. ศึกษาเอกสาร ตำรา เอกสารสิ่งพิมพ์ และงานวิจัยเกี่ยวข้องกับ แล้วสร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดให้ครอบคลุมขอบข่ายการวิจัยและนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอคำแนะนำหรือข้อเสนอแนะ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการศึกษา จำนวน 3 ท่าน ที่มีคุณสมบัติ ดังนี้ 1) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป สาขาการบริหารการศึกษา การวัดและประเมินผลการศึกษา 2) มีประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษา 4 ปีขึ้นไป พิจารณาความสมบูรณ์ถูกต้องตามหลักวิชา และตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content validity) แล้วนำผลการพิจารณามาวิเคราะห์หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาด้วยวิธีการหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อรายการกับประเด็นหลักของเนื้อหา (IC) จากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คนตามวิธีการของ Rovinelli และ Hambleton (1978 อ้างถึงใน ผ่องศรี วาณิชย์ศุภวงศ,2546)

+1 เมื่อเห็นว่าข้อคำถามตรงกับขอบข่ายเนื้อหาตามโครงสร้างที่ระบุไว้

0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามตรงกับขอบข่ายเนื้อหาตามโครงสร้างที่ระบุไว้

-1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่ตรงกับขอบข่ายเนื้อหาตามโครงสร้างที่ระบุไว้

6.คัดเลือกข้อคำถามที่มีดัชนีความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป (ผ่องศรี วาณิชย์ศุภวงศ์, 2546) ส่วนข้อคำถามที่ขาดความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาอาจจะถูกตัดทิ้งไปหรือต้องนำมาปรับปรุงแก้ไขใหม่ตามข้อแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

7.นำแบบสอบถามที่ผ่านการเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อพิจารณาอีกครั้งหนึ่งเพื่อความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

8.นำแบบสอบถามที่ผ่านการเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ไปทดลองใช้ (Try out) กับครูที่ไม่ใช้กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 คน

8.นำแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์ที่ผ่านการทดลองมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coeffcient) ของ Cronbach (1990) (ผ่องศรี วาณิชย์ศุภวงศ, 2546) ซึ่งจะต้องมีค่ามากกว่า 7 สามารถนำไปใช้ได้

9.นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยต่อไป

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลของผู้วิจัย ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขอหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัย และขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย จากภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมโศกราช ส่งถึงผู้อำนวยการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

2. ส่งแบบสอบถามถึงสถานศึกษาด้วยตนเอง และขอความร่วมมือจากผู้ตอบแบบสอบถามให้ส่งแบบสอบถามคืนหลังจากได้รับแบบสอบถามแล้ว 2 สัปดาห์ หรือเมื่อทำแบบสอบถามเสร็จโดยส่งกลับผู้วิจัยโดยตรง

3. ผู้วิจัยรับแบบสอบถามกลับคืนมาตรวจสอบ ความถูกต้อง สมบูรณ์ แล้วดำเนินการวิเคราะห์ สรุปผลการวิเคราะห์ตามขั้นตอนการวิจัย

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เมื่อผู้วิจัยจัดกระทำข้อมูลแล้วจึงดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามระเบียบวิธีทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป **SPSS for Windows** ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1.วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4โดยการหาค่าเฉลี่ย (**Arithmetic Mean)** และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (**Standard Deviation)** เพื่อทราบระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งใช้เกณฑ์สัมบูรณ์ในการแปลความหมายดังนี้ (อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด,2547)

4.51 – 5.00 หมายความว่า ผู้บริหารมีบทบาทอยู่ในระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50 หมายความว่า ผู้บริหารมีบทบาทอยู่ในระดับมาก
2.51 – 3.50 หมายความว่า ผู้บริหารมีบทบาทอยู่ในระดับปานกลาง
1.51 – 2.50 หมายความว่า ผู้บริหารมีบทบาทอยู่ในระดับน้อย
1.00 – 1.50 หมายความว่า ผู้บริหารมีบทบาทอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 โดยการหาค่าเฉลี่ย (**Arithmetic Mean)** และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (**Standard Deviation)** ซึ่งใช้เกณฑ์สัมบูรณ์ในการแปลความหมาย ดังนี้ (อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด,2547)

4.51 – 5.00 หมายความว่า การจัดการความรู้อยู่ในระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50 หมายความว่า การจัดการความรู้อยู่ในระดับมาก
2.51 – 3.50 หมายความว่า การจัดการความรู้อยู่ในระดับปานกลาง
1.51 – 2.50 หมายความว่า การจัดการความรู้อยู่ในระดับน้อย
1.00 – 1.50 หมายความว่า การจัดการความรู้อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.วิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันต์ (**Pearson Product Moment Correlation Coefficients)** การแปลความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กำหนดไว้ 5 ระดับ ดังนี้ (อ้างถึงใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540)

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ 0.80 ขึ้นไป หมายถึง มีความสัมพันธ์สูงมาก
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ 0.60 – 0.79 หมายถึง มีความสัมพันธ์ค่อนสูงมาก
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ 0.40 – 0.59 หมายถึง มีความสัมพันธ์ปานกลาง
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ 0.20 – 0.39 หมายถึง มีความสัมพันธ์ค่อนข้างต่ำ
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ 0.20 หมายถึง มีความสัมพันธ์ต่ำมาก

4. ตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นก่อนการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2555) ดังนี้

4.1 ตรวจสอบการแจกแจงของกลุ่มประชากร (**Normality**) ด้วยวิธีการทดสอบ **One Simple Kolomogrov – smirnov Test** พบว่า มีค่ามากกว่านัยสำคัญที่ .05 แสดงว่าข้อมูลมีการแจกแจงปกติเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้น

4.2 ตรวจสอบความเป็น **Linearlity** ดูความสัมพันธ์กันเชิงเส้นตรงของตัวแปร ตรวจสอบจากการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ **rxy** พบว่าตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้น

4.3 ตรวจสอบตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กันเอง (**Multicollinearity**) พิจารณาจากค่า **Varianec Inflation Factor (VIF)** ซึ่งต้องมีค่าไม่เกิน 10 พบว่า ค่า **VIF** สูงสุดที่ได้มีค่าเท่ากับ 5.216 และพิจารณาจากค่า **Tolerance** ซึ่งต้องมีค่าอยู่ระหว่าง 0 **>** 1 พบว่าค่า **Tolerance** ที่มีค่าน้อยที่สุด คือ .192 แสดงว่า ตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กันเอง เป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้น

4.4 ตรวจสอบความแปรปรวนของความคลาดเคลื่อนทุกค่า การสังเกตที่ได้จากการพยากรณ์ (**Homoscedasticity**)

4.4.1 กราฟ **Normal Prob. Plot** มีการแจกแจงแบบปกติ มีการเรียงตัวใกล้เส้นตรง เป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้น

4.4.2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0 โดยพิจารณาจากค่า **Residual** มีค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อน (**Residual**) เท่ากับ .000 ซึ่งมีค่าใกล้เคียงหรือเท่ากับศูนย์ เป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้น

4.4.3 มีความแปรปรวนคงที่ โดยพิจารณาจากกราฟ **Scatterplot** มีลักษณะเป็นแนวสี่เหลี่ยมผืนผ้า เป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้น

4.4.4 ความคลาดเคลื่อนเป็นอิสระกัน (ไม่เกิด **Autocorrelation**) พิจารณาค่า **Durbin – Watson** เท่ากับ 1.409 ซึ่งต้องมีค่าไม่เกิน 2 สรุปได้ว่า ความคลาดเคลื่อนเป็นอิสระกัน เป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้น

จากข้อตกลงเบื้องต้นก่อนการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้น ผู้วิจัยจึงดำเนินการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณต่อไป

5. วิเคราะห์ตัวแปรพยากรณ์ของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 โดยวิธีสร้างสมการพยากรณ์ โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (**Multiple Regression Analysis**) แบบขั้นตอน (**Stepwise Method**) ในรูปสมการพยากรณ์คะแนนดิบ และรูปสมการพยากรณ์มาตรฐาน

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1.1 หาค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหาและโครงสร้าง (Content Validity) ของแบบสอบถามโดยใช้สูตร ดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540)

$$IC = \frac{\sum R}{N}$$

IC แทน ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับประเด็นหลักของเนื้อหา

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

1.2 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach,1990)

$$\alpha = \frac{k}{k-1}\left[1-\frac{\sum s_i^2}{s_t^2}\right]$$

เมื่อ

α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

k แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม

$\sum s_i^2$ แทน ผลรวมคะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ

s_t^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

s_i^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของแบบสอบถามรายข้อ

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 หาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic Mean) ใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด (2543) ดังนี้

$$\bar{x} = \frac{\sum_{i=1}^{n} x_i}{n}$$

เมื่อ $\bar{x}$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง

$\sum_{i=1}^{n} x_i$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

n แทน จำนวนคะแนนทั้งหมดของกลุ่มตัวอย่าง

2.2 การหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในกรณีข้อมูลมีการแจกแจงความถี่สามารถหาได้จากสูตร

สูตรที่ 1. $\mathrm{S.D.} = \sqrt{\frac{\sum f(x-\bar{x})^2}{(n-1)}}$ หรือ สูตรที่ 2. $\mathrm{S.D.} = \sqrt{\frac{n\sum fx^2-(\bar{x})^2}{n(n-1)}}$

S.D. คือ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

f คือ ความถี่

x คือ จุดกึ่งกลางชั้น

$\bar{x}$ คือ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต

n คือ จำนวนข้อมูล

2.3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Peason' Product Moment Correlation Coefficient) (บุญชม ศรีสะอาด, 2543) ดังนี้

$$r_{xy} = \frac{n\sum XY - \sum X\sum Y}{\sqrt{[n\sum X^2-(\sum X)^2][\sum Y^2-(\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ rxy หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร x กับ ตัวแปร y

เมื่อ r = สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

$\sum X$ = ผลรวมของคะแนนชุด x

$\sum Y$ = ผลรวมของคะแนนชุด y

$\sum X^2$ = แทนผลรวมของคะแนนชุด x แต่ละตัวยกกำลังสอง

$\sum Y^2$ = แทนผลรวมของคะแนนชุด y แต่ละตัวยกกำลังสอง

$\sum XY$ = แทนผลรวมของผลคูณระหว่าง x และ y

n = จำนวนคนหรือสิ่งที่ศึกษา

2.4 การทดสอบนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Test of Correlation Coefficient) โดยใช้สูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2547)

$$t = \frac{r\sqrt{N-2}}{1-r^2}$$

เมื่อ t แทน ค่าของการแจกแจงแบบที (t-Distribution)

r แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2.5 ค่าสัมประสิทธ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Correlation Coefficient) โดยใช้สูตร (ผ่องศรี วาณิชย์ศุภวงศ์, 2546) ดังนี้

$$R_{12\ldots k\,.y} = \beta_1 r_{y_1} + \beta_2 r_{y_2} + \beta_3 r_{y_3} + \cdots + \beta_k r_{y_k}$$

เมื่อ $R_{12\ldots k\,.y}$ แทนค่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรเกณฑ์ (y) กับตัวแปรพยากรณ์ (1),(2),(3),...,(k)

2.6 การทดสอบนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) ใช้การทดสอบค่า (F-test) โดยใช้สูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2547)

$$F = \left(\frac{R^2}{1-R^2}\right)\left(\frac{N-k-1}{K}\right)$$

เมื่อ F แทน ค่าแจกแจงของค่า F

R แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ

N แทน จำนวนสิ่งที่ศึกษา

K แทน จำนวนพยากรณ์

2.7 สร้างสมการพยากรณ์เพื่อค้นหาตัวพยากรณ์ที่ดีโดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ด้วยวิธีการแบบขั้นตอน (Stepwise Method) แล้วสร้างสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานจากสมการ (บุญชม ศรีสะอาด, 2547) ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = a + b_1 X_1 + b_2 X_2 + \cdots + b_k X_k$$

เมื่อ $\hat{Y}$ แทน คะแนนพยากรณ์ของตัวเกณฑ์ (ตัวแปรตาม)

a แทน ค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ

$b_1, b_2, \ldots, b_k$ แทน ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรอิสระตัวที่ 1 ถึง k

$X_1, X_2, \ldots, X_k$ แทน ค่าของตัวแปรอิสระตัวที่ 1 ถึง k ตามลำดับ

k แทน จำนวนตัวพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ)

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = \beta_1 Z_1 + \beta_2 Z_2 + \beta_3 Z_3 \ldots + \beta_k Z_k$$

เมื่อ $\hat{Z}$ แทน คะแนนพยากรณ์ตัวแปรเกณฑ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$\beta_1, \beta_2, \beta_3 \ldots, \beta_k$ แทน สัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปของคะแนนมาตรฐานของตัวพยากรณ์ตัวที่ 1 ถึงตัวที่ k ตามลำดับ

$Z_1, Z_2, Z_3 \ldots, Z_k$ แทน คะแนนมาตรฐานของตัวพยากรณ์ตัวที่ 1 ถึงตัวที่ k ตามลำดับ

k แทน จำนวนตัวพยากรณ์

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ผู้วิจัยเสนอผลการวิจัย ดังนี้

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน	ขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size)
$\overline{x}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean)
S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
R	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหูคูณ
R^2	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การพยากร
B	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
β	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน
SE	แทน	ค่าประมาณความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์การถดถอย
Y	แทน	ค่าสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ
Z	แทน	ค่าสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน
sig	แทน	ค่าระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ
X_1	แทน	ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน
X_2	แทน	ด้านการมุ่งเน้นด้านวิชาการ
X_3	แทน	ด้านการทำงานด้านหลักสูตร
X_4	แทน	ด้านการวัดและประเมินผลผู้เรียน
X_5	แทน	ด้านการพัฒนาและส่งเสริมแหล่งเรียนรู้
X_6	แทน	ด้านการนิเทศและประเมินผลการศึกษา
X_7	แทน	ด้านการจัดบรรยากาศที่ดีภายในโรงเรียน

Y_1 แทน ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้

Y_2 แทน ด้านการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน

Y_3 แทน ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน

Y_4 แทน ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน

Y_5 แทน ด้านการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาและทักษะด้านดิจิทัล

Y_6 แทน ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน

** แทน นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการค้นหาตัวพยากรณ์ที่ใช้ในการพยากรณ์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ในการวิจัยเรื่องนี้ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก้ ครูผู้สอน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ซึ่งมีคุณลักษณะข้อมูลทั่วไป คือ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษา ใช้การแจกแจงหาค่าความถี่ (Frequency) และคำนวณร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยายปรากฏดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
1. ชาย	131	42.80
2. หญิง	175	57.20
รวม	**306**	**100.00**
อายุ		
1. 20-30 ปี	98	32.00
2. 31-40 ปี	125	40.80
3. 41-50 ปี	54	17.60
4. 50 ปีขึ้นไป	29	9.50
รวม	**306**	**100.00**
วุฒิการศึกษา		
1. ปริญญาตรี	206	67.30
2. สูงกว่าปริญญาตรี	100	32.70
รวม	**306**	**100.00**
ประสบการณ์ในการทำงาน		
1. น้อยกว่า 5 ปี	59	19.30
2. 5-10 ปี	150	49.00
3. มากกว่า 10 ปี	97	31.70
รวม	**306**	**100.00**
ขนาดสถานศึกษา		
1. ขนาดเล็ก (มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1-120 คน)	35	11.40
2. ขนาดกลาง (มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 121 - 600 คน)	201	65.70
3. ขนาดใหญ่ (มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 600 -1,500 คนขึ้นไป)	70	22.90
รวม	**306**	**100.00**

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เป็นเพศชาย 131 คน คิดเป็นร้อยละ 42.80 และเพศหญิง 175 คน คิดเป็นร้อยละ 57.20 มีอายุช่วง 31 -40 ปี จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 40.80 ช่วงอายุ 20 -30 ปี จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 32.00 ช่วงอายุ 41-50 ปี จำนวน 54 คน

คิดเป็นร้อยละ 17.60 และอายุ 50 ปีขึ้นไป จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 9.50 การศึกษาในระดับปริญญาตรีจำนวน 206 คน คิดเป็นร้อยละ 67.30 และสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 32.70 ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงาน 5 -10 ปี จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 49.00 ประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปี จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 31.70 และมีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 19.30 ครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอยู่ในสถานศึกษาขนาดกลาง (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 121 - 600 คน) จำนวน 201 คน คิดเป็นร้อยละ 65.70 อยู่ในสถานศึกษาขนาดใหญ่ (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 601-1,500 ขึ้นไป) จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 22.90 และอยู่ในสถานศึกษาขนาดเล็ก (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1 - 120 คน) จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 11.40 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4

การวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 โดยรวมและรายด้าน

ด้าน	ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ			แปลผล
		$\overline{X}$	S.D.	อันดับ	
1	ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน	4.59	0.30	2	มากที่สุด
2	ด้านการมุ่งเน้นด้านวิชาการ	4.60	0.28	1	มากที่สุด
3	ด้านการทำงานด้านหลักสูตร	4.55	0.27	3	มากที่สุด
4	ด้านการวัดและประเมินผลผู้เรียน	4.57	0.30	3	มากที่สุด
5	ด้านการพัฒนาและส่งเสริมแหล่งเรียนรู้	4.59	0.30	2	มากที่สุด
6	ด้านการนิเทศและประเมินผลการศึกษา	4.57	0.34	3	มากที่สุด
7	ด้านการจัดบรรยากาศที่ดีภายในโรงเรียน	4.57	0.27	3	มากที่สุด
	โดยรวม	**4.57**	**0.24**	**-**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4.2 พบว่าระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ =4.57, S.D.= 0.24) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 7 ด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการมุ่งเน้นด้านวิชาการ ($\overline{X}$ =4.60, S.D.= 0.28) รองลงมาคือด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน ($\overline{X}$ =4.59, S.D.= 0.30) ด้านการพัฒนาและส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ ($\overline{X}$ =4.59, S.D.= 0.30) ด้านการวัดและประเมินผลผู้เรียน ($\overline{X}$ =4.57, S.D.= 0.30) ด้านการนิเทศและประเมินผลการศึกษา ($\overline{X}$ =4.57, S.D.= 0.34) ด้านการจัดบรรยากาศที่ดีภายในโรงเรียน ($\overline{X}$ =4.57, S.D.= 0.27) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการทำงานด้านหลักสูตร ($\overline{X}$ =4.55, S.D.= 0.27)

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน โดยรวมและรายข้อ

	ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ			แปลผล
		$\overline{X}$	S.D.	อันดับ	
1	ผู้บริหารมีการกำหนดเป้าหมายโดยวางแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน	4.66	0.51	1	มากที่สุด
2	ผู้บริหารมีการกำหนดเป้าหมายที่ง่ายต่อการนำไปปฏิบัติได้จริง	4.59	0.54	3	มากที่สุด
3	ผู้บริหารมีการกำหนดเป้าหมายด้านวิชาการโดยให้บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วม	4.53	0.51	5	มากที่สุด
4	ผู้บริหารมีการกำหนดเป้าหมายโดยใช้จุดเน้นคุณลักษณะของนักเรียน	4.58	0.51	4	มากที่สุด
5	ผู้บริหารมีการกำหนดเป้าหมายโดยใช้จุดเน้นที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน	4.62	0.50	2	มากที่สุด
	โดยรวม	**4.60**	**0.30**	**-**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4.3 พบว่าระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ =4.60, S.D.= 0.30) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ผู้บริหารมีการกำหนดเป้าหมายโดยวางแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน ($\overline{X}$ =4.66, S.D.= 0.51) ค่าเฉลี่ยรองลองมาคือ ผู้บริหารมีการกำหนดเป้าหมายโดยใช้จุดเน้นที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ($\overline{X}$ =4.62, S.D.= 0.50) ผู้บริหารมีการกำหนดเป้าหมายที่ง่ายต่อการนำไปปฏิบัติได้จริง ($\overline{X}$ =4.59, S.D.= 0.54) ผู้บริหารมีการกำหนดเป้าหมายโดยใช้จุดเน้นคุณลักษณะของนักเรียน ($\overline{X}$ =4.58, S.D.= 0.51) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้บริหารมีการกำหนดเป้าหมายด้านวิชาการโดยให้บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วม ($\overline{X}$ =4.53, S.D.= 0.51)

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านการมุ่งเน้นด้านวิชาการ โดยรวมและรายข้อ

	ด้านการมุ่งเน้นด้านวิชาการ	ระดับการปฏิบัติ			แปลผล
		$\overline{X}$	S.D.	อันดับ	
1	ผู้บริหารให้ความสำคัญในการสร้างทักษะความรู้ความสามารถแก่บุคลากร	4.59	0.50	3	มากที่สุด
2	ผู้บริหารให้ความสำคัญในการสร้างทักษะความรู้ความสามารถในผู้เรียน	4.59	0.52	3	มากที่สุด
3	ผู้บริหารให้ความสำคัญในการสร้างบรรยากาศทางวิชาการ	4.61	0.51	1	มากที่สุด
4	ผู้บริหารให้ความสำคัญในเรียนการสอนตามมาตรฐานวิชาการ	4.61	0.51	1	มากที่สุด
5	ผู้บริหารมีการมุ่งเน้นการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด	4.60	0.50	2	มากที่สุด
	โดยรวม	**4.60**	**0.28**	**-**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4.4 พบว่าระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านการมุ่งเน้นด้านวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ =4.60, S.D.= 0.28) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ผู้บริหารให้ความสำคัญในการสร้างบรรยากาศทางวิชาการ ($\overline{X}$ =4.61, S.D.= 0.51) ผู้บริหารให้ความสำคัญในเรียนการสอนตามมาตรฐานวิชาการ ($\overline{X}$ =4.61, S.D.= 0.51) รองลงมาคือ ผู้บริหารมีการมุ่งเน้นการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด ($\overline{X}$ =4.60, S.D.= 0.50) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้บริหารให้ความสำคัญในการสร้างทักษะความรู้ความสามารถแก่บุคลากร ($\overline{X}$ =4.59, S.D.= 0.50) ผู้บริหารให้ความสำคัญในการสร้างทักษะความรู้ความสามารถในผู้เรียน ($\overline{X}$ =4.60, S.D.= 0.52)

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านการทำงานด้านหลักสูตร โดยรวมและรายข้อ

	การทำงานด้านหลักสูตร	ระดับการปฏิบัติ			แปลผล
		$\overline{X}$	S.D.	อันดับ	
1	ผู้บริหารแสดงบทบาท หน้าที่เป็นผู้นำเพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.42	0.59	5	มาก
2	ผู้บริหารมีการกำหนดนโยบายการพัฒนาหลักสูตรได้ตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ	4.61	0.49	2	มากที่สุด
3	ผู้บริหารสนับสนุนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการสร้างหลักสูตรท้องถิ่น	4.62	0.49	1	มากที่สุด
4	ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย	4.52	0.56	4	มากที่สุด
5	ผู้บริหารจัดทำกำหนดการนิเทศติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง	4.59	0.51	3	มากที่สุด
	โดยรวม	**4.55**	**0.27**	**-**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4.5 พบว่าระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านการทำงานด้านหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ =4.55, S.D.= 0.27) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ผู้บริหารสนับสนุนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการสร้างหลักสูตรท้องถิ่น ($\overline{X}$ =4.62, S.D.= 0.49) รองลงมาคือ ผู้บริหารมีการกำหนดนโยบายการพัฒนาหลักสูตรได้ตามนโยบายขอกระทรวงศึกษาธิการ ($\overline{X}$ =4.61, S.D.= 0.49) ผู้บริหารจัดทำกำหนดการนิเทศ ติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง ($\overline{X}$ =4.59, S.D.= 0.51) ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย ($\overline{X}$ =4.52, S.D.= 0.56) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ ผู้บริหารแสดงบทบาทหน้าที่เป็นผู้นำเพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($\overline{X}$ =4.42, S.D.= 0.59)

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านการวัดและประเมินผลผู้เรียน โดยรวมและรายข้อ

	การวัดและประเมินผลผู้เรียน	ระดับการปฏิบัติ			แปลผล
		$\overline{X}$	S.D.	อันดับ	
1	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูสร้างเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการวัดประเมินผล	4.54	0.52	4	มากที่สุด
2	ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อนำผลมาปรับปรุงการเรียน การสอน	4.57	0.50	3	มากที่สุด
3	ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูวัด และประเมินผลจากสภาพจริงโดยใช้วิธีการที่หลากหลาย	4.58	0.53	2	มากที่สุด
4	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการรายงานผลประเมินความก้าวหน้าของนักเรียนแก่ผู้ปกครองทราบเป็นรายภาค	4.60	0.50	1	มากที่สุด
5	ผู้บริหารมีการประเมินหลักสูตร เพื่อวางแผนพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	4.57	0.56	3	มากที่สุด
	โดยรวม	**4.57**	**0.30**	**-**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4.6 พบว่าระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านการวัดและประเมินผลผู้เรียนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ =4.57, S.D.= 0.30) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการรายงานผลประเมินความก้าวหน้าของนักเรียนแก่ผู้ปกครองทราบเป็นรายภาค ($\overline{X}$ =4.64, S.D.= 50) รองลงมาคือ ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูวัดและประเมินผลจากสภาพจริงโดยใช้วิธีการที่หลากหลาย($\overline{X}$ =4.58, S.D.= 0.53) ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อนำผลมาปรับปรุงการเรียนการสอน ($\overline{X}$ =4.57, S.D.= 0.50) ผู้บริหารมีการประเมินหลักสูตรเพื่อวางแผนพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ($\overline{X}$ =4.57, S.D.= 0.56) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูสร้างเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการวัดประเมินผล ($\overline{X}$ =4.54, S.D.= 0.52)

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านการพัฒนาส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ โดยรวมและรายข้อ

	การพัฒนาส่งเสริมแหล่งเรียนรู้	ระดับการปฏิบัติ			แปลผล
		$\overline{X}$	S.D.	อันดับ	
1	มีการส่งเสริมให้ครูและนักเรียนใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น	4.61	0.54	1	มากที่สุด
2	จัดโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ในชุมชนที่เอื้อต่อการสร้างองค์ความรู้ของผู้เรียน	4.59	0.51	2	มากที่สุด
3	สนับสนุน และเปิดโอกาสให้ชุมชนได้เข้ามาใช้แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา	4.58	0.51	3	มากที่สุด
4	สนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อบรรยากาศการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา	4.59	0.52	2	มากที่สุด
5	มีการสร้างเครือข่ายแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน	4.56	0.56	4	มากที่สุด
	โดยรวม	**4.59**	**0.30**	**-**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4.7 พบว่าระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านการพัฒนาส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด($\overline{X}$ =4.59, S.D.= 0.30) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ มีการส่งเสริมให้ครูและนักเรียนใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น($\overline{X}$ =4.61, S.D.= 0.54) รองลงมาคือ จัดโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ในชุมชนที่เอื้อต่อการสร้างองค์ความรู้ของผู้เรียน ($\overline{X}$ = 4.59, S.D.= 0.51) สนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อบรรยากาศการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา($\overline{X}$ =4.59, S.D.= 0.52) สนับสนุน และเปิดโอกาสให้ชุมชนได้เข้ามาใช้แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา($\overline{X}$ =4.58, S.D.= 0.51) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มีการสร้างเครือข่ายแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน($\overline{X}$ =4.56, S.D.= 0.56)

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านการนิเทศและประเมินผลการศึกษา โดยรวมและรายข้อ

	การนิเทศและประเมินผลการศึกษา	ระดับการปฏิบัติ			แปลผล
		$\overline{X}$	S.D.	อันดับ	
1	ผู้บริหารมีการกำหนดกระบวนการนิเทศและประเมินผลการศึกษาอย่างชัดเจน	4.57	0.52	3	มากที่สุด
2	ผู้บริหารมีการนิเทศติดตาม ดูแล ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของครูอย่างใกล้ชิด	4.51	0.57	4	มากที่สุด
3	ผู้บริหารมีการจัดประชุม อบรมในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้ครูมีโอกาสพัฒนาทักษะการสอนและการประเมิน	4.61	0.52	1	มากที่สุด
4	ผู้บริหารมีการให้คำแนะนำ คำปรึกษาแก่ครูในด้านการวัดผลประเมินผลของผู้เรียนตามสภาพจริง	4.57	0.55	3	มากที่สุด
5	ผู้บริหารมีการสนับสนุนให้มีการใช้ข้อมูลและระบบสารสนเทศในการวัดและประเมินผลที่ทันสมัย รวดเร็ว	4.59	0.52	2	มากที่สุด
	รวม	**4.57**	**0.34**	**-**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4.8 พบว่าระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านการนิเทศและประเมินผลการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด($\overline{X}$ =4.57, S.D.= 0.34) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ผู้บริหารมีการจัดประชุม อบรมในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้ครูมีโอกาสพัฒนาทักษะการสอนและการประเมิน($\overline{X}$ =4.61, S.D.= 0.52) รองลงมาคือ ผู้บริหารมีการสนับสนุนให้มีการใช้ข้อมูลและระบบสารสนเทศในการวัดและประเมินผลที่ทันสมัยรวดเร็ว($\overline{X}$ =4.59, S.D.= 0.52) ผู้บริหารมีการกำหนดกระบวนการนิเทศและประเมินผลการศึกษาอย่างชัดเจน($\overline{X}$ =4.57, S.D.= 0.52) ผู้บริหารมีการให้คำแนะนำ คำปรึกษาแก่ครูในด้านการวัดผลประเมินผลของผู้เรียนตามสภาพจริง($\overline{X}$ =4.57, S.D.= 0.55) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้บริหารมีการนิเทศติดตาม ดูแล ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของครูอย่างใกล้ชิด ($\overline{X}$ =4.51, S.D.= 0.57)

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านการจัดบรรยากาศที่ดีภายในโรงเรียน โดยรวมและรายข้อ

	การจัดบรรยากาศที่ดีภายในโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ			แปลผล
		$\overline{X}$	S.D.	อันดับ	
1	ผู้บริหารมีการดำเนินงานจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้	4.61	0.51	1	มากที่สุด
2	ผู้บริหารมีการดำเนินงานจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ	4.61	0.51	1	มากที่สุด
3	ผู้บริหารมีการสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่หลากหลาย	4.60	0.50	2	มากที่สุด
4	ผู้บริหารมีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมและเสริมบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนอยู่เสมอ	4.42	0.59	3	มาก
5	ผู้บริหารมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ของนักเรียน	4.61	0.49	1	มากที่สุด
	โดยรวม	**4.57**	**0.27**	**-**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4.9 พบว่าระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านการจัดบรรยากาศที่ดีภายในโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด($\overline{X}$ =4.57, S.D.= 0.27) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ผู้บริหารมีการดำเนินงานจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้($\overline{X}$ =4.61, S.D.= 0.51) ผู้บริหารมีการดำเนินการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ($\overline{X}$ =4.61, S.D.= 0.51) ผู้บริหารมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ของนักเรียน ($\overline{X}$ =4.61, S.D.= 0.49) รองลงมาคือ ผู้บริหารมีการสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่หลากหลาย($\overline{X}$ =4.60, S.D.= 0.50) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้บริหารมีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมและเสริมบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนอยู่เสมอ ($\overline{X}$ =4.42, S.D.= 0.59)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4

การวิเคราะห์ระดับการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้าน	การพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21	ระดับการปฏิบัติ			แปลผล
		$\overline{X}$	S.D.	อันดับ	
1	ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้	4.58	0.34	2	มากที่สุด
2	ด้านการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน	4.59	0.33	1	มากที่สุด
3	ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน	4.58	0.31	2	มากที่สุด
4	ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน	4.55	0.37	4	มากที่สุด
5	ด้านการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาและทักษะด้านดิจิทัล	4.55	0.39	4	มากที่สุด
6	ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน	4.56	0.40	3	มากที่สุด
	โดยรวม	**4.57**	**0.29**	**-**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4.10 พบว่าระดับการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ =4.57, S.D.= 0.29) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ด้านการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน($\overline{X}$ =4.59, S.D.= 0.33) รองลงมาคือ ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้($\overline{X}$ =4.58, S.D.= 0.34) ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน($\overline{X}$ =4.58, S.D.= 0.31) ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน($\overline{X}$ =4.56, S.D.= 0.40) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน($\overline{X}$ =4.55, S.D.= 0.37) และด้านการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาและทักษะด้านดิจิทัล($\overline{X}$ =4.55, S.D.= 0.39)

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ โดยรวมและรายข้อ

	การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้	ระดับการปฏิบัติ			แปลผล
		$\bar{X}$	S.D.	อันดับ	
1	สามารถพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ได้	4.61	0.55	1	มากที่สุด
2	สามารถใช้การวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน	4.57	0.56	2	มากที่สุด
3	เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมและประเมินผลการเรียนรู้	4.57	0.53	2	มากที่สุด
4	ใช้รูปแบบและเทคนิควิธีสอนอย่างหลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มตามศักยภาพ	4.55	0.54	3	มากที่สุด
5	ใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในการผลิตสื่อและนวัตกรรมที่ใช้ในการเรียนรู้	4.61	0.53	1	มากที่สุด
	โดยรวม	**4.58**	**0.34**	**-**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4.11 พบว่าการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด($\bar{X}$ =4.55, S.D.= 0.34) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ สามารถพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ได้($\bar{X}$ =4.61, S.D.= 0.55) และใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในการผลิตสื่อและนวัตกรรมที่ใช้ในการเรียนรู้($\bar{X}$ =4.61, S.D.= 0.53) รองลงมาคือ สามารถใช้การวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน($\bar{X}$ =4.57, S.D.= 0.56) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมและประเมินผลการเรียนรู้($\bar{X}$ =4.57, S.D.= 0.53) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ใช้รูปแบบและเทคนิควิธีสอนอย่างหลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มตามศักยภาพ($\bar{X}$ =4.55, S.D.= 0.54)

ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน โดยรวมและรายข้อ

	การดูแลช่วยเหลือผู้เรียน	ระดับการปฏิบัติ			แปลผล
		$\overline{X}$	S.D.	อันดับ	
1	มีการให้คำแนะนำและพัฒนาผู้เรียนอยู่เสมอ	4.54	0.56	5	มากที่สุด
2	มีการให้คำปรึกษาและดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเป็นรายบุคคล	4.66	0.51	1	มากที่สุด
3	มีการเสริมสร้างลักษณะบุคลิกที่ดีให้กับผู้เรียน	4.59	0.55	2	มากที่สุด
4	มีการอำนวยความสะดวกและแนะแนวทางการศึกษาต่อให้กับผู้เรียน	4.57	0.54	4	มากที่สุด
5	ผู้ปกครองมีส่วนร่วมจัดประชุมของโรงเรียน	4.58	0.53	3	มากที่สุด
	โดยรวม	**4.59**	**0.33**	**-**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4.12 พบว่าการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด($\overline{X}$ =4.59, S.D.= 0.33) ข้อที่ค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ มีการให้คำปรึกษาและดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเป็นรายบุคคล($\overline{X}$ =4.66, S.D.= 0.51) รองลงมาคือ มีการเสริมสร้างลักษณะบุคลิกที่ดีให้กับผู้เรียน($\overline{X}$ =4.59, S.D.= 0.55) ผู้ปกครองมีส่วนร่วมจัดประชุมของโรงเรียน($\overline{X}$ =4.58, S.D.= 0.53) มีการอำนวยความสะดวกและแนะแนวทางการศึกษาต่อให้กับผู้เรียน($\overline{X}$ =4.57, S.D.= 0.54) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มีการให้คำแนะนำและพัฒนาผู้เรียนอยู่เสมอ($\overline{X}$ =4.54, S.D.= 0.56)

ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน โดยรวมและรายข้อ

	การบริหารจัดการชั้นเรียน	ระดับการปฏิบัติ			แปลผล
		$\overline{X}$	S.D.	อันดับ	
1	ส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับนักเรียนและนักเรียนกับนักเรียน	4.52	0.57	4	มากที่สุด
2	ตรวจสอบสิ่งอำนวยความสะดวกในห้องเรียนให้พร้อมใช้งานและปลอดภัยอยู่เสมอ	4.62	0.51	1	มากที่สุด
3	จัดทำข้อมูลสารสนเทศของนักเรียนเป็นรายบุคคลมีเอกสารประจำชั้นเรียนครบถ้วน เป็นปัจจุบัน	4.62	0.51	1	มากที่สุด
4	แก้ไขปัญหาและพัฒนานักเรียนด้านระเบียบวินัย โดยการสร้างวินัยเชิงบวกในชั้นเรียน	4.58	0.53	2	มากที่สุด
5	ประเมินการกำกับดูแลชั้นเรียนและนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนา	4.55	0.58	3	มากที่สุด
	โดยรวม	**4.58**	**0.31**	**-**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4.13 พบว่าการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด($\overline{X}$ =4.58, S.D.= 0.31) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ตรวจสอบสิ่งอำนวยความสะดวกในห้องเรียนให้พร้อมใช้งานและปลอดภัยอยู่เสมอ($\overline{X}$ =4.62, S.D.= 0.51) และจัดทำข้อมูลสารสนเทศของนักเรียนเป็นรายบุคคลมีเอกสารประจำชั้นเรียนครบถ้วนเป็นปัจจุบัน($\overline{X}$ =4.62, S.D.= 0.51) รองลงมาคือแก้ไขปัญหาและพัฒนานักเรียนด้านระเบียบวินัย โดยการสร้างวินัยเชิงบวกในชั้นเรียน($\overline{X}$ =4.53, S.D.= 0.53) ประเมินการกำกับดูแลชั้นเรียนและนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนา($\overline{X}$ =4.55, S.D.= 0.58) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับนักเรียนและนักเรียนกับนักเรียน($\overline{X}$ =4.52, S.D.= 0.57)

ตารางที่ 4.14 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมและรายข้อ

	การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน	ระดับการปฏิบัติ			แปลผล
		$\overline{X}$	S.D.	อันดับ	
1	วิเคราะห์ภาระงานเพื่อวางแผนการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ	4.48	0.57	5	มาก
2	กำหนดเป้าหมายในการปฏิบัติงานทุกภาคเรียน	4.56	0.58	3	มากที่สุด
3	ริเริ่มสร้างสรรค์ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้	4.55	0.57	4	มากที่สุด
4	แสวงหาความรู้ใหม่ ๆ ที่เกี่ยวกับวิชาชีพเพื่อการพัฒนาตนเอง	4.58	0.56	1	มากที่สุด
5	ประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเองและนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาการทำงานให้ดียิ่งขึ้น	4.57	0.56	2	มากที่สุด
	โดยรวม	**4.55**	**0.37**	**-**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4.14 พบว่าการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด($\overline{X}$ =4.55, S.D.= 0.37) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ แสวงหาความรู้ใหม่ ๆ ที่เกี่ยวกับวิชาชีพเพื่อการพัฒนาตนเอง($\overline{X}$ =4.58, S.D.= 0.56) รองลงมาคือ ประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเองและนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาการทำงานให้ดียิ่งขึ้น($\overline{X}$ =4.57, S.D.= 0.56) กำหนดเป้าหมายในการปฏิบัติงานทุกภาคเรียน($\overline{X}$ =4.56, S.D.= 0.58) ริเริ่มสร้างสรรค์ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้($\overline{X}$ =4.55, S.D.= 0.57) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ วิเคราะห์ภาระงานเพื่อวางแผนการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ($\overline{X}$ =4.48, S.D.= 0.57)

ตารางที่ 4.15 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาและทักษะด้านดิจิทัล โดยรวมและรายข้อ

การใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาและ ทักษะด้านดิจิทัล		ระดับการปฏิบัติ			แปลผล
		$\bar{X}$	S.D.	อันดับ	
1	ท่านได้พัฒนาออกแบบสื่อการสอนให้มีความทันสมัยมากขึ้น	4.53	0.58	4	มากที่สุด
2	ท่านแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ แสวงหาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย และเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอน	4.59	0.58	1	มากที่สุด
3	ท่านได้ใช้เทคโนโลยี เข้ามาสอดแทรกในการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนค้นหาความรู้ด้วยตนเอง	4.54	0.57	3	มากที่สุด
4	ท่านจัดการเรียนรู้โดยการฝึกฝนให้นักเรียนได้เกิดความคิดสร้างสรรค์ทุกครั้งที่ทำการสอน	4.54	0.56	3	มากที่สุด
5	ท่านมีการปรับปรุงสื่อการสอนต่าง ๆ ให้เป็นที่น่าสนใจแก่นักเรียน	4.56	0.57	2	มากที่สุด
	โดยรวม	**4.55**	**0.39**	**-**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4.15 พบว่าการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาและทักษะด้านดิจิทัล โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด($\bar{X}$ =4.55, S.D.= 0.39) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ท่านแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ แสวงหาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย และเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอน($\bar{X}$ =4.59, S.D.= 0.58) รองลงมาคือ ท่านมีการปรับปรุงสื่อการสอนต่าง ๆ ให้เป็นที่น่าสนใจแก่นักเรียน($\bar{X}$ =4.56, S.D.= 0.57) ท่านได้ใช้เทคโนโลยีเข้ามาสอดแทรกในการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนค้นหาความรู้ด้วยตนเอง($\bar{X}$ =4.54, S.D.= 0.57) ท่านจัดการเรียนรู้โดยการฝึกฝนให้นักเรียนได้เกิดความคิดสร้างสรรค์ทุกครั้งที่ทำการสอน($\bar{X}$ =4.54, S.D.= 0.56) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ท่านได้พัฒนาออกแบบสื่อการสอนให้มีความทันสมัยมากขึ้น($\bar{X}$ =4.53, S.D.= 0.58)

ตารางที่ 4.16 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน โดยรวมและรายข้อ

	ความสัมพันธ์กับชุมชน	ระดับการปฏิบัติ			แปลผล
		$\overline{X}$	S.D.	อันดับ	
1	มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครองและชุมชนในการติดต่อสื่อสารเพื่อการจัดการเรียนรู้	4.54	0.59	3	มากที่สุด
2	ประสานงานกับผู้ปกครองและชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดปีการศึกษา	4.58	0.57	1	มากที่สุด
3	เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามาแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	4.57	0.58	2	มากที่สุด
4	จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้มีปราชญ์ชาวบ้านหรือใช้ภูมิปัญญาในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วม	4.58	0.59	1	มากที่สุด
5	มีการเสนอผลการจัดการเรียนรู้ต่อฝ่ายต่าง ๆ ของชุมชนเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแก้ไขปัญหาร่วมกันทุกภาคเรียน	4.54	0.60	3	มากที่สุด
	โดยรวม	**4.56**	**0.40**	**-**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4.16 พบว่าการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านความสัมพันธ์กับชุมชนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด($\overline{X}$ =4.56, S.D.= 0.40) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ประสานงานกับผู้ปกครองและชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดปีการศึกษา($\overline{X}$ =4.58, S.D.= 0.57) และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้มีปราชญ์ชาวบ้านหรือใช้ภูมิปัญญาในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วม($\overline{X}$ =4.58, S.D.= 0.59) รองลงมาคือ เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามาแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา($\overline{X}$ =4.57, S.D.= 0.58) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครองและชุมชนในการติดต่อสื่อสารเพื่อการจัดการเรียนรู้($\overline{X}$ =4.54, S.D.= 0.59) และมีการเสนอผลการจัดการเรียนรู้ต่อฝ่ายต่าง ๆ ของชุมชนเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแก้ไข ปัญหาร่วมกันทุกภาคเรียน($\overline{X}$ =4.54, S.D.= 0.60)

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4

ตารางที่ 4.17 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวแปรภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4

ตัวแปร		การพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21					
ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา		Y_1	Y_2	Y_3	Y_4	Y_5	Y_6
การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน	X_1	.365**	.387**	.391**	.322**	.312**	.245**
การมุ่งเน้นด้านวิชาการ	X_2	.400**	.390**	.413**	.266**	.212**	.267**
การทำงานด้านหลักสูตร	X_3	.350**	.381**	.359**	.236**	.204**	.167**
การวัดและประเมินผลผู้เรียน	X_4	.309**	.370**	.334**	.265**	.237**	.217**
การพัฒนาและส่งเสริมแหล่งเรียนรู้	X_5	.366**	.397**	.363**	.286**	.251**	.217**
การนิเทศและประเมินผลการศึกษา	X_6	.389**	.401**	.361**	.265**	.251**	.259**
การจัดบรรยากาศที่ดีภายในโรงเรียน	X_7	.341**	.344**	.332**	.192**	.172**	.196**
รวม							**.442****

**** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01**

จากตารางที่ 4.17 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวแปนภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 ทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการมุ่งเน้นด้านวิชาการมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน(Y_3) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .413 รองลงมา คือภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการนิเทศและประเมินผลการศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 ด้านการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน (Y_2) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .401 และภาวะผู้นำทาง

วิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำที่สุดคือ ด้านการทำงานด้านหลักสูตร มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน (Y_6) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .167

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการค้นหาตัวพยากรณ์ที่ใช้ในการพยากรณ์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4

ตารางที่ 4.18 แสดงผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ กำลังสองของค่าสหสัมพันธ์แบบพหุคูณกำลังสองของค่าสหสัมพันธ์แบบพหุคูณที่ปรับแก้ และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน

Model	R	R^2	Adjusted R Square	SE
7	.460[g]	.211	.193	.265

g. Predictors: (Constant), ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน, ด้านการมุ่งเน้นด้านวิชาการ, ด้านการทำงานด้านหลักสูตร, ด้านการวัดและประเมินผลผู้เรียน, ด้านการพัฒนาและส่งเสริมแหล่งเรียนรู้, ด้านการนิเทศและประเมินผลการศึกษา, ด้านการจัดบรรยากาศที่ดีภายในโรงเรียน

จากตารางที่ 4.18 แสดงผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ กำลังสองของค่าสหสัมพันธ์แบบพหุคูณกำลังสอของค่าสหสัมพันธ์แบบพหุคูณที่ปรับแก้และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณมีค่า .460 กำลังสองของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ มีค่า .211 แสดงว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน ด้านการมุ่งเน้นด้านวิชาการ ด้านการทำงานด้านหลักสูตร ด้านการวัดและประเมินผลผู้เรียน ด้านการพัฒนาและส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ ด้านการนิเทศและประเมินผลการศึกษา ด้านการจัดบรรยากาศที่ดีภายในโรงเรียนสามารถพยากรณ์การพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 ได้ร้อยละ 21.10 ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ มีค่า .265

ตารางที่ 4.19 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ (Multiple Correlation Analysis) และการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) การวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA)

	Model	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
7	Regression	5.601	7	.800	11.404	.000[h]
	Residual	20.909	298	.070		
	Total	26.510	305			

a. Dependent Variable: การพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21

h. Predictors: (Constant), ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน, ด้านการมุ่งเน้นด้านวิชาการ, ด้านการทำงานด้านหลักสูตร, ด้านการวัดและประเมินผลผู้เรียน, ด้านการพัฒนาและส่งเสริมแหล่งเรียนรู้, ด้านการนิเทศและประเมินผลการศึกษา, ด้านการจัดบรรยากาศที่ดีภายในโรงเรียน

จากตารางที่ 4.19 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ (Multiple Correlation Analysis) และการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) การวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) พบว่า ตัวแปรด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน, ด้านการมุ่งเน้นด้านวิชาการ, ด้านการทำงานด้านหลักสูตร, ด้านการวัดและประเมินผลผู้เรียน, ด้านการพัฒนาและส่งเสริมแหล่งเรียนรู้, ด้านการนิเทศและประเมินผลการศึกษา, ด้านการจัดบรรยากาศที่ดีภายในโรงเรียน ได้รับการคัดเลือกเป็นตัวแปรพยากรณ์เข้าสมการณ์เพื่อพยากรณ์การพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 (Y) เนื่องจากค่า Sig. มีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ .01

ตารางที่ 4.20 การวิเคราะห์การสัมประสิทธิ์พยากรณ์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4

	ตัวแปร	คะแนนดิบ		คะแนนมาตรฐาน	t	P
		B	Std. Error	β		
	ค่าคงที่ (Constant)	2.103	.301		6.987	.000
	การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน	.192	.073	.193	2.619	.009
7	การมุ่งเน้นด้านวิชาการ	.188	.100	.181	1.879	.061
	การทำงานด้านหลักสูตร	.100	.089	.091	1.126	.261
	การวัดและประเมินผลผู้เรียน	-.011	.084	-.011	-.124	.901
	การพัฒนาและส่งเสริมแหล่งเรียนรู้	.030	.089	.031	.339	.735
	การนิเทศและประเมินผลการศึกษา	.098	.077	.112	1.273	.204
	การจัดบรรยากาศที่ดีภายในโรงเรียน	-.061	.105	-.056	-.580	.562

$R = .442$, $R^2 = .196$, Adjusted $R^2 = .193$, $S.E._b = .265$, $F = 73.878$

จากตารางที่ 4.20 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณด้วยวิธี Enter ของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 โดยแจกแจงค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหูคูณของตัวแปรภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในแต่ละด้าน พบว่า ตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุดโดยมีค่าสัมประสิทธิ์ของการถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (B) และคะแนนมาตรฐาน (β) คือด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน (B = .192, β = .193, P = .009) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการมุ่งเน้นด้านวิชาการ ด้านการทำงานด้านหลักสูตร ด้านการวัดและประเมินผลผู้เรียน ด้านการพัฒนาและส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ ด้านการนิเทศและประเมินผลการศึกษา และด้านการจัดบรรยากาศที่ดีภายในโรงเรียน ไม่เป็นตัวพยากรณ์ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 มีค่าอำนาจการพยากรณ์อยู่ที่ .196 เมื่อนำปัจจัยดังกล่าวซึ่งเป็นตัวพยากรณ์ไปสร้างสมการพยากรณ์สามารถสร้างสมการในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$\hat{Y} = 2.103+.192 (X_1)$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$\hat{Z} = .193 (X_1)$

บทที่ 5
สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ 1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 2. เพื่อศึกษาระดับการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 4. เพื่อค้นหาตัวพยากรณ์ที่ใช้ในการพยากรณ์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

5.1 สรุปผล

5.2 อภิปรายผล

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผล

1. ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการมุ่งเน้นด้านวิชาการ รองลงมาคือ ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน ด้านการพัฒนาและส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผลผู้เรียน ด้านการนิเทศและประเมินผลการศึกษา ด้านการจัดบรรยากาศที่ดีภายในโรงเรียน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการทำงานด้านหลักสูตร

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏดังนี้

1.1 ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีข้อผู้บริหารมีการกำหนดเป้าหมายโดยวางแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และผู้บริหารมีการกำหนดเป้าหมายด้านวิชาการโดยให้บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด

1.2 ด้านการมุ่งเน้นด้านวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีข้อผู้บริหารให้ความสำคัญในการสร้างบรรยากาศทางวิชาการและผู้บริหารให้ความสำคัญในเรียนการสอนตาม

มาตรฐานวิชาการ มี่ค่าเฉลี่ยสูงสุด และผู้บริหารให้ความสำคัญในการสร้างทักษะความรู้ความสามารถแก่บุคลากรและผู้บริหารให้ความสำคัญในการสร้างทักษะความรู้ความสามารถในผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

1.3 ด้านการทำงานด้านหลักสูตรโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีข้อผู้บริหารสนับสนุนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการสร้างหลักสูตรท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และข้อผู้บริหารแสดงบทบาท หน้าที่เป็นผู้นำเพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

1.4 ด้านการวัดและประเมินผลผู้เรียนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีข้อผู้บริหารส่งเสริมให้มีการรายงานผลประเมินความก้าวหน้าของนักเรียนแก่ผู้ปกครองทราบเป็นรายภาค มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และข้อผู้บริหารส่งเสริมให้ครูสร้างเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการวัดประเมินผล มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

1.5 ด้านการพัฒนาและส่งเสริมแหล่งเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีข้อมีการส่งเสริมให้ครูและนักเรียนใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และข้อมีการสร้างเครือข่ายแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

1.6 ด้านการนิเทศและประเมินผลการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีข้อผู้บริหารมีการจัดประชุม อบรมในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้ครูมีโอกาสพัฒนาทักษะการสอนและการประเมิน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และข้อผู้บริหารมีการนิเทศติดตาม ดูแล ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของครูอย่างใกล้ชิด มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

1.7 ด้านการจัดบรรยากาศที่ดีภายในโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีข้อผู้บริหารมีการดำเนินงานจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ผู้บริหารมีการดำเนินการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และผู้บริหารมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และข้อผู้บริหารมีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมและเสริมบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนอยู่เสมอ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2. ระดับการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน รองลงมาคือ ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน และด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานและด้านการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาและทักษะด้านดิจิทัล เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏดังนี้

2.1 ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีข้อสามารถพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ได้และใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในการผลิตสื่อและ

นวัตกรรมที่ใช้ในการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และข้อการใช้รูปแบบและเทคนิควิธีสอนอย่างหลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มตามศักยภาพ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2.2 ด้านการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีข้อมีการให้คำปรึกษาและดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเป็นรายบุคคล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และมีการให้คำแนะนำและพัฒนาผู้เรียนอยู่เสมอ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2.3 ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีข้อตรวจสอบสิ่งอำนวยความสะดวกในห้องเรียนให้พร้อมใช้งานและปลอดภัยอยู่เสมอและจัดทำข้อมูลสารสนเทศของนักเรียนเป็นรายบุคคลมีเอกสารประจำชั้นเรียนครบถ้วนเป็นปัจจุบัน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับนักเรียนและนักเรียนกับนักเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2.4 ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีข้อแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ ที่เกี่ยวกับวิชาชีพเพื่อการพัฒนาตนเอง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และวิเคราะห์ภาระงานเพื่อวางแผนการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2.5 ด้านการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาและทักษะด้านดิจิทัลโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีข้อท่านแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ แสวงหาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย และเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และข้อท่านได้พัฒนาออกแบบสื่อการสอนให้มีความทันสมัยมากขึ้น มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2.6 ด้านความสัมพันธ์กับชุมชนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีข้อประสานงานกับผู้ปกครองและชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดปีการศึกษา และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้มีปราชญ์ชาวบ้านหรือใช้ภูมิปัญญาในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และข้อมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครองและชุมชนในการติดต่อสื่อสารเพื่อการจัดการเรียนรู้ และมีการเสนอผลการจัดการเรียนรู้ต่อฝ่ายต่าง ๆ ของชุมชนเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแก้ไขปัญหาร่วมกันทุกภาคเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่กับการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์รายด้านปรากฏณ์ดังนี้

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการมุ่งเน้นด้านวิชาการมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 รองลงมา คือภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร

สถานศึกษาด้านการนิเทศและประเมินผลการศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 ด้านการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุดคือ ด้านการทำงานด้านหลักสูตรมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำสุดกับการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ตัวพยากรณ์ที่ใช้ในการพยากรณ์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 พบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน ด้านการมุ่งเน้นด้านวิชาการ ด้านการทำงานด้านหลักสูตร ด้านการวัดและประเมินผลผู้เรียน ด้านการพัฒนาและส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ ด้านการนิเทศและประเมินผลการศึกษา ด้านการจัดบรรยากาศที่ดีภายในโรงเรียนสามารถพยากรณ์การพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 จากค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหูคูณของตัวแปรภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในแต่ละด้าน พบว่า ตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุด คือ ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน ส่วนด้านการมุ่งเน้นด้านวิชาการ ด้านการทำงานด้านหลักสูตร ด้านการวัดและประเมินผลผู้เรียน ด้านการพัฒนาและส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ ด้านการนิเทศและประเมินผลการศึกษา และด้านการจัดบรรยากาศที่ดีภายในโรงเรียน ไม่เป็นตัวพยากรณ์ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 เมื่อนำปัจจัยดังกล่าวซึ่งเป็นตัวพยากรณ์ไปสร้างสมการพยากรณ์สามารถสร้างสมการในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$\hat{Y}$ = 2.103+.192 (X_1)

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$\hat{Z}$ = .193 (X_1)

5.2 อภิปรายผล

1. ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 จากผลการวิจัย พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาในบทบาทผู้นำทางวิชาการอาจกำหนดให้บุคลากรในสถานศึกษารับผิดชอบและดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียนให้สอดคล้องการบริหารสถานศึกษาที่เน้นวิชาการ โดยผู้บริหารมีการพัฒนาและส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ ส่งเสริมการจัดบรรยากาศที่ดีของโรงเรียน มุ่งเน้นด้านวิชาการ ส่งเสริมให้ครูพัฒนาสื่อ

และนวัตกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ อีกทั้งเพื่อสนับสนุนครูได้พัฒนาตนเอง และให้นักเรียนเรียนรู้และปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งมีการนิเทศและประเมินผลการศึกษา มุ่งเน้นการทำงานด้านหลักสูตร รวมถึงการนิเทศและประเมินผลการศึกษาอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับแนวคิดของกฤษณา วิเชียรวารี (2561, หน้า 81) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาคือการช่วยสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องทางการศึกษาทางการศึกษาให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายในการนำความรู้ทักษะต่าง ๆ มาใช้ในการปฏิบัติงานและหน้าที่ผู้นำร่วมงานให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการจัดการศึกษาครอบคลุมทักษะการวางแผนการพัฒนาการทำให้เกิดผลสำเร็จและการวัดผลที่เหมาะสมเพื่อสนับสนุนคุณภาพการเรียนรู้ภายในสถานศึกษาที่บ่งบอกถึงการพัฒนาหลักสูตรการประเมินนักเรียนการจัดโครงสร้างสำหรับนักเรียนให้มีความต้องการเป็นพิเศษการประเมินการสอนของครูและการพัฒนาครูสู่มาตรฐานวิชาชีพ ซึ่งผู้ร่วมงานสามารถรับรู้ได้อย่างชัดเจน

1.2 ด้านการมุ่งเน้นด้านวิชาการ พบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะการมุ่งเน้นด้านวิชาการถือเป็นหัวใจสำคัญในการจัดการศึกษาผู้บริหารสถานศึกษามีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารจะต้องส่งเสริมและมุ่งเน้นให้ความสำคัญกับการบริหารงานด้านวิชาการ ทั้งนี้เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนให้สูงขึ้น ดังนั้นผู้บริหารจึงจำเป็นต้องส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการของโรงเรียน ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมถึงผู้บริหารสถานศึกษาต้องส่งเสริมการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อเพิ่มศักยภาพทางการเรียนของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพและก้าวสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ ซึ่งสอดคล้องแนวคิดของภาคภูมิ ทองลาด (2561, หน้า 28) ได้กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษาที่บอกถึงมาตรฐานและคุณภาพการศึกษาเป็นเครื่องบ่งชี้ความเจริญก้าวหน้าของสถานศึกษาซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกฝ่ายทุกระดับต้องร่วมมือกันดำเนินการและพัฒนาอย่างต่อเนื่องทางวิชาการที่จะทำให้นักเรียนมีประสิทธิผลตามที่ต้องการ และสอดคล้องกับแนวคิดของเนติ์ มโนปัญญา (2565, หน้า 58-59) กล่าวว่างานวิชาการเป็นงานมีขอบข่ายครอบคลุมหลายด้านอันจะก่อให้เกิดประโยชน์ ส่งเสริมให้เกิดประสิทธิภาพแก่ผู้เรียนทุกด้าน ซึ่งสามารถสรุปขอบเขตของงานวิชาการทั้งหมดคือ การพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น การวางแผนงานวิชาการการจัดกาวเรียนการสอนในสถานศึกษาการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาการพัฒนาส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนว การ

พัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การส่งเสริมชุมนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา และองค์กรอื่นการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษาการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา

2. ระดับการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 จากผลการวิจัย พบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเมื่อสังคมโลกเปลี่ยนไป ผู้เรียนไม่ได้เรียนรู้จากโรงเรียนเพียงแห่งเดียวแต่สามารถเรียนรู้ได้จากแหล่งเรียนรู้ภายนอกที่เป็นสังคมรอบตัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากอินเตอร์เน็ตการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาและทักษะด้านดิจิทัล บทบาทของครูไทยในศตวรรษที่ 21 จึงต้องเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย โดยครูต้องช่วยแก้ไขและชี้แนะความรู้ทั้งถูกผิดที่ผู้เรียนได้รับจากสื่อ ภายนอกรวมทั้งสอนให้รู้จักการคิดวิเคราะห์กลั่นกรองความรู้อย่างมีวิจารณญาณ ก่อนนำข้อมูลไปใช้อย่างถูกต้องและเหมาะสม นอกจากนี้ครูยังต้องปรับเปลี่ยนวิธีการสอนและต้องพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ การบริหารจัดการชั้นเรียน การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน รวมถึงการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนซึ่งเป็นกระบวนการครูที่ปรึกษาได้รู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างเป็นขั้นตอน และเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน สามารถช่วยเหลือป้องกันและแก้ไขปัญหาของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม เนื่องจากนี้การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ยังเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนานักเรียนในศตวรรษที่ 21 เพื่อสนับสนุนส่งเสริมการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพและตามธรรมชาติของผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของสุชญา โกมลวานิช (2563,หน้า 700) ได้ศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 พบว่าการมีสมรรถนะครู ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ' “มากที่สุด” เมื่อพิจารณาเรียงลำดับ พบว่าด้านการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนมีการปฏิบัติที่สูงสุด รองลงมาเป็นด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับแนวคิดคีเรียคูและคริส (Kyriacou, Chris, 2012, p. 7) ได้กล่าวว่า สมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 เป็นศตวรรษที่สามารถเข้าถึงสื่อเทคโนโลยีได้ง่าย โดยครูต้องทำงานร่วมมือ กับบุคคลอื่นเพื่อนำเทคโนโลยีเข้าสู่ชั้นเรียน โดยต้องการให้ครูมีสมรรถนะ ดังนี้ การบริหารจัดการชั้นเรียน (classroom management) เพื่อการเรียนรู้ของนักเรียน ต้องเป็นชั้นเรียนที่มีระเบียบมีกฎเกณฑ์ร่วมกันและเป็นชั้นเรียนที่มีความรู้สึกปลอดภัย การจัดบทเรียนให้สอดคล้องกับชีวิตจริง (making content relevant) การเรียนการสอน ในศตวรรษที่ 21 ทำได้ยากกว่าศตวรรษที่ผ่านมา เนื่องจากนี้ครูต้องจัดระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเพราะนักเรียน

ต้องรับข้อมูลข่าวสาร จากหลากหลายแหล่ง ดังนั้นสิ่งที่ท้าท้ายครูในศตวรรษนี้ คือการจัดบทเรียนให้สอดคล้อง กับชีวิตประจำวันของนักเรียน และเชื่อมโยงกับการเรียนรู้ในโรงเรียน การใช้เทคโนโลยี (technology) ในแต่ละปี ระบบอุปกรณ์ของเทคโนโลยีมีการพัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็ว ครูจึงต้องตามให้ทันกับเทคโนโลยีใหม่เหล่านั้น เพื่อนำไปใช้สร้างกิจกรรมการเรียนรู้ของ นักเรียนและเพื่อพัฒนาวิชาชีพของตนเอง การสร้างความร่วมมือ (collaboration) นอกจากครูต้องคำนึงถึงมาตรฐานการศึกษาของรัฐแล้ว ครูควรเน้นหลักความร่วมมือ หรือการทำงานเป็นทีม เพื่อให้นักเรียนได้รับการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน และการพัฒนาวิชาชีพ (professional development) อาชีพครูเป็นอาชีพที่ต้องเรียนรู้ ตลอดเวลาต้องปรับยุทธวิธีการสอนและการใช้เทคโนโลยีอยู่เสมอ เกาะติดกับสถานการณ์ใหม่ และรู้จักการพัฒนาวิชาชีพของตนเองจากการวิจัย การสัมมนา หรือการอบรม และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด สามารถอภิปรายได้ดังนี้

2.1 ด้านการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน พบว่าการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวัง โดยผ่านกระบวนการทางการศึกษานั้น นอกจากจะดำเนินการด้วยการส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนแล้ว การป้องกันและการช่วยเหลือแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดกับนักเรียนยังเป็นสิ่งสำคัญ เนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกมิติในศตวรรษที่ 21 ทั้งด้านการสื่อสาร เทคโนโลยี ปัญหา เศรษฐกิจ ปัญหา การระบาดของสารเสพติด ปัญหาครอบครัว ปัญหาการแข่งขันทุกรูปแบบ ก่อให้เกิดความทุกข์ ความวิตกกังวล ความเครียด ซึ่งล้วนแต่เป็นผลเสียต่อสุขภาพจิตและสุขภาพกายของทุกคน ดังนั้น ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียน ให้มีความสมบูรณ์พร้อมอย่างเป็นองค์รวม ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา ความรู้ความสามารถ คุณธรรมจริยธรรม ตลอดจนให้มีทักษะในการดำรงชีวิต จึงจำเป็นต้องมีระบบของการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตผู้เรียน และแก้วิกฤติสังคม สอดคล้องกับแนวคิดของดุธาสิทธิ์ แดงงาม (2560, หน้า 18) ได้กล่าวว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกระบวนการครูที่ปรึกษาได้รู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างเป็นขั้นตอน มีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับบุคลากรทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ในการร่วมกันส่งเสริมและป้องกันปัญหาของนักเรียน ให้ความช่วยเหลือนักเรียนให้ดำรงชีวิตอยู่อย่างมีความสุขตามอัตภาพของตนเพื่อให้นักเรียนสามารถปรับตัวได้ดี และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร และสอดคล้องกับแนวคิดของกฤษฎ์ณิชา พุทจิระ (2564, หน้า 15) ได้กล่าวว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกระบวนการของครูประจำชั้นได้รู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างเป็นขั้นตอน ประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับนักเรียน ส่งเสริม ป้องกันปัญหา ช่วยเหลือนักเรียนให้ดำรงชีวิตอยู่อย่างมีความสุข ปรับตัวและมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่กับการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน จากผลการวิจัยที่เป็นเช่นนี้อาจจะเนื่องมาจากภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่กับการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 มีความสัมพันธ์กันไม่ว่าจะเป็นความสัมพันธ์ทางบวกหรือความสัมพันธ์ทางลบ ซึ่งส่งผลต่อสถานศึกษาโดยตรงเป็นความสัมพันธ์ที่จะทำให้โรงเรียนเกิดการพัฒนาคุณภาพด้านการศึกษาให้สูงขึ้น การที่ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการไม่ว่าจะเป็นด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ด้านการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน ด้านการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาและทักษะด้านดิจิทัล หรือด้านความสัมพันธ์กับชุมชนก็จะสามารถทำให้โรงเรียนเกิดการพัฒนาคุณภาพด้านการศึกษาสูงขึ้นได้ สามารถทำให้สถานศึกษามีศักยภาพ และมีความพร้อมในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพสอดคล้องกับงานวิจัยของชื่นกมล ประสาตร์ และอมรรัตน์ สนั่นเสียง (2560, หน้า 20) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะครูกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะครูกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เนื่องจากครูเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญต่อสถานศึกษา ครูเป็นผู้อบรมสั่งสอนและให้ความรู้กับนักเรียน ดังนั้นถ้าครูมีสมรรถนะครูซึ่งประกอบด้วย สมรรถนะหลัก และสมรรถนะประจำสายงาน รวมถึงสมรรถนะในศตวรรษที่ 21 ครูจะมีความรู้ ทักษะ ความสามารถและคุณลักษณะของครูที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานในวิชาชีพครูให้บรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นถ้าสมรรถนะครูเป็นอย่างไรย่อมทำให้ประสิทธิผลของสถานศึกษาเกิดขึ้นตามไปด้วย ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ทางบวก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านผู้วิจัยเห็นว่ามีประเด็นสำคัญ สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการมุ่งเน้นด้านวิชาการมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 ในด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 รองลงมา คือภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการนิเทศและประเมินผลการศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 ด้านการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุดคือ ด้านการทำงานด้านหลักสูตรมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำสุดกับการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21

ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จากผลการวิจัยที่ว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการมุ่งเน้นด้านวิชาการมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 ในด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนซึ่งเป็นด้านที่มีข้อเฉลี่ยมากที่สุดเนื่องมาจากการมุ่งเน้นด้านวิชาการ งานวิชาการเป็นงานมีขอบข่ายครอบคลุมหลายด้านอันจะก่อให้เกิดประโยชน์ ส่งเสริมให้เกิดประสิทธิภาพแก่ผู้เรียนทุกด้านซึ่งสามารถสรุปขอบเขตของงานวิชาการทั้งหมดคือ การพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น การวางแผนงานวิชาการ การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา การบริหารจัดการชั้นเรียน การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาการพัฒนาส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนวการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การส่งเสริมชุมนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา การพัฒนาและสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ และการจัดให้มีสิ่งที่ส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ องค์ประกอบเหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และสามารถพัฒนาศักยภาพทางการเรียนรู้ของนักเรียนให้สูงขึ้นต่อไป สอดคล้องกับแนวคิดของภูมิภควัจธ์ ภูมพงศ์คชศร (2564, หน้า 293) ได้กล่าวว่า การบริหารจัดการชั้นเรียนเป็นการพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตรด้านวิชาการเป็นกระบวนการวางแผนการจัดกิจกรรมให้มีความพร้อมสำหรับการเรียนรู้และส่งเสริมการเรียนอีกทั้งการเรียนการสอนเป็นไปอย่ามีประสิทธิ์ภาพของการศึกษา โดยจะเน้นการนำเทคโนโลยีใหม่มาเป็นสื่อการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดประสิทธิ์ผลในการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเห็นได้ชัด และเป็นการพัฒนาเพิ่มทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การบริหารจัดการชั้นเรียนเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่ 21 เป็นนวัตกรรมที่สำคัญและเป็นการเพิ่มทักษะการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การนำแนวคิดและเทคโนโลยีใหม่มาปรับใช้ในการบริหารจัดการชั้นเรียน นวัตกรรมร่วมสมัยด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนนั้นมีความสำคัญ คือ การบริหารจัดการแบบเชิงรุก จัดให้มีห้องเรียนที่มีพื้นที่การเรียนรู้ในชั่วโมงอัจฉริยะ พร้อมทั้งนำแอพพลิเคชั่นมาใช้ และการบริหารจัดการชั้นเรียนแบบดิจิทัล การบริหารจัดการชั้นเรียนมีปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อผู้เรียนรู้ให้มีคุณภาพและทักษะในการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

4. ตัวพยากรณ์ที่ใช้ในการพยากรณ์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 พบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน ด้านการมุ่งเน้นด้านวิชาการ ด้านการทำงานด้านหลักสูตร ด้านการวัดและประเมินผลผู้เรียน ด้านการพัฒนาและส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ ด้านการนิเทศและประเมินผลการศึกษา ด้านการจัดบรรยากาศที่ดีภายในโรงเรียนสามารถพยากรณ์การพัฒนาสมรรถนะของครูใน

ศตวรรษที่ 21 จากค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหูคูณของตัวแปรภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในแต่ละด้าน พบว่า ตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุด คือ ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน ส่วนด้านการมุ่งเน้นด้านวิชาการ ด้านการทำงานด้านหลักสูตร ด้านการวัดและประเมินผลผู้เรียน ด้านการพัฒนาและส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ ด้านการนิเทศและประเมินผลการศึกษา และด้านการจัดบรรยากาศที่ดีภายในโรงเรียน ไม่เป็นตัวพยากรณ์ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 มี เมื่อนำปัจจัยดังกล่าวซึ่งเป็นตัวพยากรณ์ไปสร้างสมการพยากรณ์สามารถสร้างสมการในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$\widehat{Y}$ = 2.103+.192 (X_1)

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$\hat{Z}$ = .193 (X_1)

สามารถนำมาอภิปรายผลได้ว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 อาจจะมีปัจจัยหลาย ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นปัจจัยด้านกลยุทธ์ ปัจจัยด้านกระบวนการ และปัจจัยด้านบุคลากรที่สามารถเป็นตัวพยากรณ์ได้ ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่าด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียนเป็นตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุด จากด้านอื่น ๆ อาจเป็นเพราะผู้บริหารได้มีการนำการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียนไปพัฒนาให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา ออกแบบการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา ครูและผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง นำสู่การปฏิบัติงานตามแผนอย่างเป็นลำดับขั้นตอน มีการประสานงานอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง กำกับควบคุม ตรวจสอบติดตามผลเพื่อการพัฒนางาน อีกทั้งยังจัดทำแผนงาน และวางระบบปฏิบัติงานอย่างเป็นขั้นตอนที่ชัดเจนโดยนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดระบบการปฏิบัติงานได้กล่าวว่า การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียนเป็นหัวใจของกระบวนการการบริหารที่ให้เกิดความสำเร็จ สอดคล้องกับแนวคิดของแมคนิฟฟ์ & ไวท์เฮด (McNiff & Whitehead, 2002, p. 15) กล่าวว่า การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียนต้องชัดเจนเน้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนงานมีส่วนในการกำหนดเป้าหมายและร่วมรับผิดชอบเป้าหมายที่แสดงออพฤติกรรมที่สามารถวัดได้ง่ายต่อการนำไปสอนและมีการสื่อสาร เป้าหมายให้ครูผู้ปกครองผู้เรียนรับทราบโดยทั่วกันทั้งในรูปที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ และการพัฒนาและสร้างเกณฑ์มาตรฐานด้านวิชาการที่สูงมีความชัดเจนจะเป็นสิ่งจูงใจให้เกิดความคาดหวังสูงซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นต่อการปรับปรุงการเรียนของผู้เรียน และจำนวนผู้เรียนที่เพิ่มขึ้นในโรงเรียนต่อไป สอดคล้องกับอดัมส์, ดอนนี่ และคณะ (Adams, Donnie & Raman Kutty, Gopinathan & Zabidi, ZulianaX, 2017, p. 1-4) งานวิจัยเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำในการจัดการศึกษาเพื่อศตวรรษที่ 21พบว่า ภาวะผู้นำทางการศึกษา ประกอบด้วยการจัดการความกดดันต่อกรอบกำหนดและข้อจำกัดการบริหารงานที่เป็นรายละเอียดประจำวัน และการวางแผน ปรับเปลี่ยน เตรียมพร้อมสำหรับการจัด

การศึกษาที่ตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ได้แก่ ความเป็นโลกาภิวัตน์ การเน้นเทคโนโลยีสารสนเทศในการสื่อสาร และการเข้าสู่ภาวะเศรษฐกิจที่มีการใช้องค์ความรู้สมัยใหม่เป็นฐาน สอดคล้องกับแนวคิดของมนัส ทวีกัน (2561, หน้า 13) กล่าวว่า การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายและพันธกิจ เป็นการร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายและพันธกิจ การเรียนรู้และการให้ความสำคัญสูงสุดต่อการเรียนรู้เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนการสอนกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติของนักเรียน และของครูเพื่อสร้างเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการ

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการทำงานด้านหลักสูตร ด้านการวัดและประเมินผลผู้เรียน ด้านการนิเทศและประเมินผลการศึกษา ด้านการจัดบรรยากาศที่ดีภายในโรงเรียนเป็นลักษณะที่ผู้บริหารมีเป็นลำดับสุดท้าย ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมและให้ความสำคัญกับการมุ่งเน้นการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การวัดและประเมินผลผู้เรียน การนิเทศและประเมินผลการศึกษาการจัดบรรยากาศที่ดีภายในโรงเรียน ให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและตามสถาพบริบทของโรงเรียนให้มากขึ้น สนับสนุนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการสร้างหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อเพิ่มศักยภาพของผู้เรียน

2) ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานและด้านการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาและทักษะด้านดิจิทัล ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูตระหนักถึงความสำคัญของการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานและด้านการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาและทักษะด้านดิจิทัลการพัฒนาผู้เรียน

5.3.2 ข้อเสนอแนะนำไปใช้

1) ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมและให้ความสำคัญกับการมุ่งเน้นการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การนิเทศและประเมินผลการศึกษาการจัดบรรยากาศที่ดีภายในโรงเรียน มีการจัดตั้งคระทำงานได้อย่างเหมาะสมกับงาน โดยคำนึงถึงความสามารถและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

2) ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้บุคลากรใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการพัฒนาการเรียนการสอน และควรมีทักษะการสื่อสารผ่านสังคมออนไลน์การใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาและทักษะด้านดิจิทัล ในการติดต่อประสานงานระหว่างบุคคลหรือหน่วยงาน

5.3.3 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1) ควรศึกษารูปแบบภาวะผู้นำที่เหมาะสม เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขและปรับปรุงการพัฒนาศักยภาพด้านการปฏิบัติงานของครู

2) ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตร โดยมุ่งเน้นด้านการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผลสัมฤทธิ์บรรลุผลตามเป้าหมาย

3) ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนในสังกัดอื่น หรือเขตพื้นที่อื่น ๆ เพื่อนำไปพัฒนา และปรับปรุงรูปแบบการทำงานของบุคลากร

4) ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดบรรยากาศที่ดีในสถานศึกษากับการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21

บรรณานุกรม

1.ภาษาไทย

1) หนังสือ

กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). *คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (รสพ.).

กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กาญจน์ เรืองมนตรี. (2557). *การบริหารวิชาการและนวัตกรรมการจัดการการเรียนรู้.* พิมพ์ครั้งที่ 2.

กัลยา วานิชย์บัญชา .(2549). *สถิติสำหรับงานวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 2).* สำนักงานพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ไชยา ภาวะบุตร. (2560). *ภาวะผู้นำทางวิชาการ Academic Leadership ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560*. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

บุญชม ศรีสะอาด. (2547).*วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย.พิมพ์ครั้งที่ 4* .กรุงเทพฯ:สุวีริยสาสน์ มหาสารคาม : อภิชาตการพิมพ์.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์.* พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒประสานมิตร.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแหงชาติ. (2544). *รูปแบบการบริหารและการจัดการศึกษาแบบกระจายอำนาจ.* กรุงเทพฯ: กลุมงานบริหารและจัดการศึกษา.

สุนทร โคตรบรรเทา. (2560). *ภาวะผู้นำในองค์การสถานศึกษา.* กรุงเทพฯ : ปัญญาชน.

สุไม บิลไบ. (2564). *สมรรถนะ ทักษะและบทบาทครูไทยในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.

ทิมลพรรณ เพชรสมบัติ. (2560). *ทักษะการบริหารของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี*. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

ผ่องศรี วาณิชย์ศุภวงศ์. (2546). *ระเบียบวิธีทางการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 4).* ปัตตานี : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.

สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา. (2553). *แบบประเมินสมรรถนะของครู.* นครปฐม: สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา, 3-6.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547*). แนวทางการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ.* กรุงเทพฯ : *สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน.*

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2544). *รายงานผลการประเมินพฤติกรรมด้านการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ*. กรุงเทพมหานคร: *โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล.*

Adams, D., Raman Kutty, G. & Mohd Zabidi, Z. (2017). Educational Leadership for the 21st Century. International Online Journal of Educational Leadership, 1(1), 1-4.

British Council. (2008). *English in the World the English 2000 global consultation*. Manchester, British Council, p. 32.

Blasé, J.D. (1987). *Instructional Leadership Activity of Elementy Principals In Effective School*. Dissertation Abstracts International. 50 (06 A) 1492.

Dubois, D.D. & et al. (2004). *Competent-Based Human Resource Management*. The United State of America: Davies-Black Publishing, a division of CPP.

General Teaching Council for Northern Ireland. (2011). *Teaching: the Reflective Profession Incorporating the Northern Ireland Teacher Competences.* Northern Ireland, General Teaching Council for Northern Ireland, p. 56.

Moore, T. J. (2001). *The diet approaches to stop hypertension diet lowered systolic bloodpressure in stage 1 isolated systolic hypertension*. Hypertension. 38, p. 8.

Owens, R., G. (2204). *Organization behavior in education.* Boston. Pearson York; McGraw-Hill. Larry W. Ubben, Gerald C., and Hughes, *The Principal: Creative leadership for effective schools*, (Boston: Bacon, 1987), 97-99.

Shermon Ganesh. (2004). *Competency Based HRM. Tata McGraw-Hill Publishing Company*. Limited: New Delhi.

The National Institute of Education (NIE). (2009). *A Teacher Education Model for the 21th Century. Singapore*. The National Institute of Education (NIE), p.19.

Turkish Republic Ministry of National Education. (2006). *Generic Teacher Competencies.Ankara*, urkish Republic Ministry of National Education, p.98.

United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO). *IntangibleCultural Heritage Domains.*

Van Deventer,I., & Kruger, A. G. (2003). *An educator's guide to school management skills*. Pretoria: Van Schaik .p. 247.

2) ดุษฎีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์และ/หรือสารนิพนธ์

กรองกาญจน์ นาแพร่. (2560). *การเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐ จังหวัดสมุทรสาคร.* วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.

กฤษฎิ์ณิชา พุทจิระ. (2564). *การพัฒนารูปแบบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนวัดจันทาราม (ตั้งตรงจิตร 5) เน้นสมรรถนะประจำสายงานของครูประจำชั้น.* สารนิพนธ์การศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะสหวิทยาการ, มหาวิทยาลัยคริสเตียน.

กฤษนา วิเชียรวารี. (2561). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพผู้เรียนโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6.* วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.

จุฑาทิพย์ ชัยบัณฑิต. (2560). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษาเขต 16.*วิทยานิพนธ์, ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

เฉลิมพงษ์ สุขสมพนารักษ์. (2561). *การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนบ้านช่างหม้อ อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน.* วิทยานิพนธ์, สาขาวิชาการบริหารการศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย, ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

ชัยธวัช เนียมศิริ. (2561). *ภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพในยุค Thailand 4.0 : กรณีศึกษา จังหวัดขอนแก่น.* นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร, รุ่นที่ 60 สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย, กระทรวงมหาดไทย.

ชัยเมธี ใจคุ้มเก่า. (2561). *สมรรถนะของครูผู้สอนที่ส่งผลต่อทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21*. วิทยานิพนธ์, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ชื่นกมล ประสาตร์, อมรรัตน์ สนั่นเสียง. (2560). *การศึกษาศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะครูกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. วิทยานิพนธ์*, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

ฐิตาพร ตันเจริญรัตน. (2563). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับทักษะของครูในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8*. ระดับปริญญามหาบัณฑิต,สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, การบริหารการศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ณฏัฐน์ รินทร์สุขลิ้ม. (2562). *ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการในสังกัดราชการส่วนภูมิภาคประจำจังหวัดตรัง (Unpublished Independent Study)*. มหาวิทยาลัยหาดใหญ่: สงขลา.

ณฏัฐน์ รินทร์สุขลิ้ม. (2562). *ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการในสังกัดราชการส่วนภูมิภาคประจำจังหวัดตรัง (Unpublished Independent Study).* มหาวิทยาลัยหาดใหญ่, สงขลา.

ณัฏฐ์นรินทร์ สุขลิ้ม. (2562). *ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการในสังกัดราชการส่วนภูมิภาคประจำจังหวัดตรัง*. สารนิพนธ์, สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

ดุธาสิทธิ์ แดงงาม. (2560). *ปัญหาและแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรี ยนหลวงพ่อปานคลองด่านอนุสรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6.* งานนิพนธ์,หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.

เตือนใจ สุนุกุล. (2562). *ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2.* ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

ธนิกานต์ สุขวัฒน์. (2560). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของบุคลากรครูที่ปฏิบัติงานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1*. วิทยานิพนธ์การศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.

ธนิกานต์ สุขวัฒน์. (2560). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของบุคลากรครูที่ปฏิบัติงานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1*. วิทยานิพนธ์, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.

ธนิต รัตนศักดิ์ดา. (2565). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2*. วิทยานิพนธ์หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศิลปศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกริก.

ธีระยุทธ แสงไชย. (2564). *ภาวะผู้นำครูที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1*. วิทยานิพนธ์, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, หลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

นวพัฒน์ เก็มกาแมน. (2563). *แนวทางการพัฒนาการรู้ดิจิทัลสำหรับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7.* วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

ปิยธิดา ทาปลัด. (2561). *ภาวะผู้ทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนกลุ่มโรงเรียนนิคมพัฒนาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1*. วิทยานิพนธ์, มหาวิทยาลัยบูรพา.

ปิยพร บุญใบ. (2561). *ภาวะผูนำของผูบริหารที่สงผลตอการมีสวนรวมของคณะกรรมการสถานศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน กรุงเทพมหานคร.* วิทยานิพนธ์หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

ปิยพร บุญใบ. (2563) . *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1.* ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

พรสวรรค์ เหลาเวียง. (2564). *ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ.*วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริการการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

พระจรัสชัย ปญญาวชิโร (ทองปิว). (2563). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 10 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.* วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

พระจันทารัศมีโชติรกฺขิโต (ปอล). 2561. *การศึกษาเชิงวิเคราะห์ภาวะผู้นำการปกครองตามหลักจักรวรรดิวัตร 12*. วิทยานิพนธ์, สาขาวิชาการปกครอง, หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

พิชาพัชญ์ โหนา. (2562). *รูปแบบการพัฒนาสมรรถผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

พิชามญชุ์ ลาวชัย. (2562). *สมรรถนะของผู้บริหารงานบุคคลในสถานศึกษา สังกัดส านักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม.* วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

พิพัฒน์พงษ์ วิเศษ. (2561). *ภาวะผู้นาทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสานักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3*. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

มนัส ทวีกัน. (2561). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21*. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

รัชจิกร จิตวัฒนานนท์. (2563). *สมรรถนะในการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง.* วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนา, มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.

วนิดา ภูชำนิ. (2564). *การพัฒนาสมรรถนะของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21:กรณีโรงเรียนบ้านนาตาลคำข่า.* วิทยานิพนธ์การศึกษาหลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

วิภาภรณ์ สร้อยคำ. (2560). *การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร.* วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ศรสวรรค์ บุญณกรณ์ชัย. (2561). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนทวีธาภิเศก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1.* วิทยานิพจน์, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา**,** ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกริก.

ศราวุธ ทองอากาศ. (2560). *การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด.* วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

ศรีพระจันทร์ สถาพรวินิจงาม. (2563). *ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมเชิงบูรณาการอธิษฐานธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร*. วิทยานิพนธ์, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์,มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

ศักดา ทัดสา. (2564). *กลยุทธ์การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.* วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารและพัฒนา,มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

สรรเพชญ ไตรยงค์. (2564). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ.* วิทยานิพนธ์หลักสูตร ปริญญา, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

สาวิตรี มาตขาว. (2560). *ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22.* วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

สิรินภา ทาระนัด. (2561). *การศึกษาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่.* การค้นคว้าอิสระ, สาขาวิชาการบริหารธุรกิจบัณฑิตวิทยาลัย,การศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกจิมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

สุภาพรรณ ธะยะธง. (2563). *การศึกษาสมรรถนะของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2.* การค้นคว้าด้วยตนเองปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยพะเยา.

สุรัชดา จึงสุทธิวงษ์. (2560). *รูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนแนวใหม่โรงเรียนสังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.* วิทยานิพนธ์ ค.ด., มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

สุรีรัตน์ โตเขียว. (2560). *รูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21.* วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

เสริมศักดิ์ คงสมบัติ. (2563). *การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10.* หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.

เสาวนีย์ สมบูรณ์ศิโรรัตน์. (2560). *การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2.* ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

เสาวภาพันธ์ ศรีประเสริฐ. (2560). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักการศึกษาเมืองพัทยา.* งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา.

อดิศร ก้อนคำ. (2563). *กลยุทธ์การบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างมีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.* วิทยานิพนธ์ปร.ด., มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

อธิการ แสนสุวรรณศรี. (2563). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติราชการของโครงการชลประทานสกลนคร*. วิทยานิพนธ์, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, หลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

อรวรรณ ภัทรดำเนินสุข. (2564). *ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม.* วิทยานิพนธ์การศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร, ภาควิชาการบริหารการศึกษา,มหาวิทยาลัยศิลปากร.

อาราดา ปรักมานนท์. (2563). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยองเขต 1*. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.

อิสระ ชอนบุรี. (2563). *การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2*. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

Hoy, A. W., & W. K. Hoy. (2003). *Instructional Leadership: A Learning-Centred Guide*. Boston: Allyn and Bacon.

Jazzar, M. and Algozzine, B. (2007). Keys to Successful2lst Century Educational Leadership. Toronto: Pearson, p.65.

Jo and Joseph Blase. (2004). *"Mistreatment of Teachers by School Principals:How Teachers See It."Workplace Mobbing in Academe:* Reports from Twenty Universities. pp. 118-154.

Kaiser, S.M. (2000). *Mapping the learning organization* : Exploring a model of organizational learning. Ph.D. Dissertation,Louisiana State University, U.S.A. pp. 215-221.

Tech Many. (2014). *School Administration Based on good Governance Principles of High School Administrators on Phnom Penh Municipality*. Cambodia, ThesisM.P.ABuriram: BuriramRajabhat University.

3) สิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง

3.1) บทความในวารสาร

กัมพล เกศสาลีและกันยารัตน์ เควียเซ่น. (2561). การรู้ดิจิทัลในการปฏิบัติงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม,* 12 (2), 5 – 8.

กุลจิรา รักษนคร. (2563). คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่21. *วารสารมหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 5(3).

ฉัตรชัย หวังมีจงมีและองอาจ นัยพัฒน์. (2560). สมรรถนะของครูไทยในศตวรรษที่ 21: ปรับการเรียนเปลี่ยนสมรรถนะ. *วารสารสถาบันเสริมศึกษาและทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,* 12 (2), 47-63.

ชำเลือง ศรีวิไล และคณะ. (2565). ปัจจัยภายในองค์การและสมรรถนะหลักของบุคลากรที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของเทศบาล ในจังหวัดลพบุรี. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 16(48), 513.

ชูชาติ พ่วงสมจิตร์. (2560). การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน. *วารสารมนุษศาสตร์สังคมศาสตร์และศิลปะมหาวิทยาลัยศิลปากร*, 10 (2), 9.

นาวิน แกละสมุทร. (2562). การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร.*วารสาร มจร พุทธปัญญาปริทรรศน์,* 4(3), 570.

เนติ์ มโนปัญญา. (2565). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1*. วิทยานิพนธ์, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, หลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

บงกช ทองเอี่ยม. (2561). การพัฒนาตัวชี้วัดทักษะการรู้ดิจิทัลของนักศึกษาวิชาชีพครู ในมหาวิทยาลัย แบบไม่จำกัดรับ. *วารสารวิชาการ สถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ*, 4(1), 291-302.

ปฏิภาณ ศาสตร์อำนวย, กาญาจนา บุญภักดิ์และบุญจันทร สีสันต์. 2561. ปัจจัยที่ส่งผลต่อกำรควำมสัมพันธ์ระหว่ำงโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2. *วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม,* 17(1), 130.

พระครูสุตวรธรรมกิจ และพระมหาพงศ์ทราทิพย์ สุธีโร. (2563). การพัฒนาครูไทยสู่ศตวรรษที่ 21. *วารสารบัณฑิตสาเกตปริทรรศน์*, 5(2), 19-30.

ภูมิภควัจธ์ ภูมพงศ์คชศร. (2564). การบริหารจัดการชั้นเรียนเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21.*วารสารสหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 3(3), 293.

มานะจิต วรสุขและคณะ. (2563). การพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานแผนกศึกษาธิการและกีฬา นครไกสอนพมวิหาร แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. *วารสารบัณฑิตศึกษาสาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 17 (79).

รณกร ไข่นาค, ประยูร แสงใส และพระครูกิตติ ญาณวิสิฐ. (2562). แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ตามหลักพุทธบริหารการศึกษาระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. *วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์ฯ,* 6 (1), 134.

เลิศสุขุม ป่งสุด. (2565). แนวทางการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำ. *วารสารสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย*, 4(3), 17.

วาสนา คำห้วยหาญ. (2561). แนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 36. *วารสารบัณฑิตวิจัย*, 7(1), 80.

สมจิตร เจริญกร. (2561). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในองค์กร.*วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*, 3(2), 3.

สุชญา โกมลวานิช และคณะ. (2563). องค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 23. *การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาแห่งชาติ มหาวิทยาลัยขอนแก่น,* ครั้งที่ 21, 700.

Department of Education and Training. (2004). Competency Framework for teacher. *Journal of vocational education and Training,* (43), 63-79.

Gilpatrick, and Holzworth, S. (2010). *Classroom Management Strategies andBehavioral Interventions to Support Academic Achievement*. Minnesota Walden University, p. 15.

Glickman, C. D., Gordon, S. P., & Ross-Gordon, J. M. (2007). *Supervision and instructional leadership*. New York: Parson Educational. p. 47.

Hallinger and Murphy, "*Assessing the Instructional Management Behavior of Principals,*" 221-224.

MacNeill, N. and others. (2003). *Beyond instructional leadership: towards pedagogic leadership.* Paper submitted for presentation at the 2003 annual conference for the Australian Association for Research in Education: Auckland.

McNiff, J., & Whitehead, J. (2002). *Action Research: Principles and practice*. 2nd ed.London: RoutledgeFalmer.

Qian, H., Walker, A., & Li, X. (2017). The west wind vs the east wind: Instructional leadership model in China". *Journal of Educational Administration*, 55(2), 186-206.

4) เอกสารสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์

AligMielcarek, Jana M. & W. K.Hoy. (2005). *A Thoeretical and Empirical Analysis of The Nature, Meaning, and Influence of Instructional Leadership. The Ohio State University*,onlineAvailablefromhttp://72.14.235.104/search?q=cache:P2iwpAZ4GAwJ:www.coe.ohio- state.edu.115.

Derick Meado. (2016). *The Role of the Principal in Schools*. แหล่งสืบค้น: http://teaching.about.com/od/admin/tp/Role-Of-The-Principal.htm Hester, J.P. &Killian,D.R. (2011). The leader as moral agent: Praise, blame, andthe artificial person. The Journal of Values Based Leadership, 93–104.

Kyriacou, Chris. (2012). *Essential Teaching Skills. Thrid Edition. United Kingdom: NelsonConstance Simmons (2012) Teacher Skills for the 21st Century*. Retrieved fromhttp://www.ehow.com/print/list_6593189_teacher-skills-21st-century.html.7

La Porte. (2007). *La Porte Independent School District; Job Description.* online Available fromhttp://72.14.235.104/search?q=cache:ll5f9goxiNcJ:www.lpisd.org/hr/-jobdescri, p. 49-50.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย

1) ผศ.ดร.ทิพมาศ เศวตวรโชติ	ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา ตำแหน่ง หัวหน้าฝ่ายจัดการศึกษา (มมร.ศศ.) วุฒิการศึกษา ศษ.ดร. (การบริหารการศึกษา)
2) ผศ.ดร.เกศริน มนูญผล	ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (มมร.ศศ.) วุฒิการศึกษา กศ.ด. การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร
3) นายทศพล ใบเต้	ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา ตำแหน่ง ผู้บริหารการศึกษาโรงเรียนวัดหญ้าปล้อง วุฒิการศึกษา ปริญญาโท บริหารการศึกษา

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช โทร. ๐-๗๕๔๐-๐๑๑๙

ที่ ยว ๗๗๐๖(๒)/๑ ๐๐๐๑ วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เจริญพร พ.ศ. ดร. ชัยพงษ์ - เสรีวงไชย์

ด้วย นางสาวมนัสนันท์ ทองสังข์ นักศึกษาบริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะของครูในคลวรรษที่ ๒๑ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต ๔" (ACADEMIC LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS AFFECTING TEACHER COMPETENCY DEVELOPMENT IN THE 21ST CENTURY UNDER NAKHON SI THAMMARAT PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 4)" โดยมี ดร. สันติ ขุนจะนำ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ จึงขอเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาเป็นผู้พิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โครงสร้างของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้การวิจัยมีความถูกต้องและสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป รายละเอียดดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาต่อไป

(พระครูสิริธรรมภาโรจ, ผศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

มหามกุฏราชวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๙

ที่ อว ๗๘๑๖(๒)/ว ๐๐๐๗ **วันที่** ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เจริญพร ผศ.ดร.เกศริน มนูญผล

ด้วย นางสาวมนัสนันท์ ทองสังข์ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ ๒๑ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต ๔ (ACADEMIC LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS AFFECTING TEACHER COMPETENCY DEVELOPMENT IN THE ๒๐TH CENTURY UNDER NAKHON SI THAMMARAT PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE ๔)" โดยมี ดร.สันติ อุนจะนำ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้จึงเจริญพรเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โครงสร้างของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้การวิจัยมีความถูกต้องและสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป รายละเอียดดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาต่อไป

(พระครูสิริธรรมาภิรัต, ผศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ดำเนินการเรียบร้อยแล้วค่ะ

(ผศ.ดร.เกศริน มนูญผล)
๑๐ กพ ๖๖

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๘๐-๘๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๘๒๖(๒)/ว ๐๐๐๗

๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เจริญพร นายทศพล ใบเต้

ด้วย นางสาวมนัสนันท์ ทองสังข์ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ ๒๑ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต ๔ (ACADEMIC LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS AFFECTING TEACHER COMPETENCY DEVELOPMENT IN THE 20TH CENTURY UNDER NAKHON SI THAMMARAT PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 4)" โดยมี ดร.สันติ อุนจะนำ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้จึงเจริญพรเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โครงสร้างของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้การวิจัยมีความถูกต้องและสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป รายละเอียดตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูสิริธรรมาภิรัต, ผศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๘๑๒๘

ภาคผนวก ค
หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย (สำหรับ Try out)

โรงเรียนวัดจิตพิมล
เลขรับ 125
วันที่ 7 มี.ค. 66
เวลา 10.00 น.

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
เลขที่ ๑๒๘ หมู่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๘๐-๘๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ ยว ๗๙๑๒(๒)/ว ๐๐๐๔

๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความร่วมมือเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย (สำหรับ Try out)

เจริญพร ผู้อำนวยการโรงเรียนควนสมบูรณ์

ด้วย นางสาวมนัสนันท์ ทองสังข์ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ ๒๑ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต ๔ (ACADEMIC LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS AFFECTING TEACHER COMPETENCY DEVELOPMENT IN THE 20TH CENTURY UNDER NAKHON SI THAMMARAT PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 4)" โดยมี ดร.สันติ อุนจะนำ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ นักศึกษามีความประสงค์ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย (สำหรับ Try out) ในพื้นที่ของท่าน เพื่อนำข้อมูลที่ได้ใช้ประกอบการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป ทางมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดีจากท่าน จึงขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาต่อไป

รับ อก.๑๑.๕๖.

- ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย (สำหรับ Try out)

ขอเจริญพร

(พระครูสิริธรรมาภิรัต, ผศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๘๑๒๘

ตาม
- เสนอผู้บริหาร

7/มี.ค./66

โรงเรียนบ้านปากเซียร
รับที่ ๒๒๐
วันที่ 0 9 ก.ค. 2566

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วก.น.
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
เลขที่ ๑๒๘ หมู่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๘๐-๘๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๘๑๖(๒)/ว ๐๐๐๘

๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความร่วมมือเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย (สำหรับ Try out)

เจริญพร ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านปากเซียร

ด้วย นางสาวมนัสนันท์ ทองสังข์ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ ๒๑ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต ๔ (ACADEMIC LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS AFFECTING TEACHER COMPETENCY DEVELOPMENT IN THE 20TH CENTURY UNDER NAKHON SI THAMMARAT PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 4)" โดยมี ดร.สันติ อุนจะนำ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ นักศึกษามีความประสงค์ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย (สำหรับ Try out) ในพื้นที่ของท่าน เพื่อนำข้อมูลที่ได้ใช้ประกอบการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป ทางมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดีจากท่าน จึงขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาต่อไป

ขอเจริญพร

(พระครูสิริธรรมาภิรัต, ผศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

เรียน ผอ.รร.บ้านปากเซียร
น.ส. มนัสนันท์ ทองสังข์ นางสาวมนัสนันท์
เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย ตามแบบสอบ
ตามที่เสนอ

- ☐ เพื่อโปรดทราบ
- ☐ เพื่อโปรดทราบและดำเนินการ
- ☑ เพื่อโปรดพิจารณา

ลงชื่อ ... (ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านปากเซียร)
วันที่ 0 9 มิ.ย. 2566

- เห็นควรมอบครูสาวดำเนินการ
๙ มิ.ย. ๖๖

- ชอบ
๙ มิ.ย. ๖๖

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.884	.877	65

Item Statistics

	Mean	Std. Deviation	N
A1	4.7000	.53498	30
A2	4.5333	.57135	30
A3	4.5333	.50742	30
A4	4.6667	.47946	30
A5	4.7000	.53498	30
A6	4.6000	.49827	30
A7	4.6333	.49013	30
A8	4.6000	.56324	30
A9	4.5333	.50742	30
A10	4.6333	.49013	30
A11	4.3667	.55605	30
A12	4.7000	.46609	30
A13	4.7000	.46609	30
A14	4.6000	.49827	30
A15	4.6000	.49827	30
A16	4.6667	.47946	30
A17	4.5000	.50855	30
A18	4.6000	.49827	30
A19	4.6667	.47946	30
A20	4.6000	.49827	30
A21	4.5667	.56832	30
A22	4.6000	.49827	30
A23	4.6667	.47946	30
A24	4.7333	.44978	30
A25	4.6333	.49013	30
A26	4.5333	.50742	30
A27	4.5333	.50742	30
A28	4.6333	.49013	30
A29	4.6333	.49013	30
A30	4.6000	.49827	30
A31	4.7000	.46609	30
A32	4.6000	.49827	30
A33	4.6000	.49827	30
A34	4.6667	.47946	30
A35	4.5000	.50855	30
B1	4.8000	.48423	30
B2	4.5333	.57135	30
B3	4.6000	.56324	30
B4	4.5667	.56832	30
B5	4.5667	.56832	30
B6	4.4667	.68145	30
B7	4.6333	.55605	30
B8	4.6667	.54667	30
B9	4.5333	.57135	30
B10	4.5667	.56832	30
B11	4.6333	.55605	30
B12	4.5667	.56832	30
B13	4.6667	.54667	30
B14	4.7000	.53498	30
B15	4.7333	.52083	30
B16	4.4333	.56832	30
B17	4.6000	.56324	30
B18	4.5667	.56832	30
B19	4.7000	.53498	30
B20	4.6333	.55605	30
B21	4.5667	.56832	30
B22	4.7667	.50401	30
B23	4.6000	.56324	30
B24	4.5333	.57135	30
B25	4.5667	.56832	30
B26	4.6333	.55605	
B27	4.5667	.56832	
B28	4.5333	.57135	
B29	4.6000	.56324	30
B30	4.7000	.53498	30

ภาคผนวก ง
หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
นครศรีธรรมราช เขต ๔
เลขที่รับ 1497
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตนครศรีธรรมราโชดารส 13 มิ.ย. 66

ที่ อว ๗๗๑๖(๒๒)/ว ๐๐๐๕

๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

☐ กลม.
☐ กจ.
☐ นธ.
☐ กสก.
☐ คม.
☐ กบท.
☐ คลม.
☐ ICT
☐ นิติกร
☑ พัฒนาครู

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
นครศรีธรรมราช เขต ๔
เลขที่รับ 3993
วันที่ - 1 มิ.ย. 2566
เวลา 13.34 น.

เรื่อง ขอความกรุณาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต ๔

ด้วย นายสรวมนัสนันท์ หงษ์สังข์ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราโชดารส กำลังดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ ๒๑ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต ๔" ACADEMIC LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS AFFECTING TEACHER COMPETENCY DEVELOPMENT IN THE 21ST CENTURY UNDER NAKHON SI THAMMARAT PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE ๔ โดยมี ดร.สันติ ศุขเจนนำ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราโชดารส ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการอนุญาตให้ นายสรวมนัสนันท์ หงษ์สังข์ ได้เก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่ของท่าน เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการวิจัยตามที่กล่าวข้างต้นต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(พระครูศีลธรรมสาทิวัฒ, ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตนครศรีธรรมราโชดารส

มหามกุฏราชวิทยาลัย

นักศึกษา
โทร.

ภาคผนวก จ
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4

1. ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4

2. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 จำนวน 30 ข้อ ประกอบด้วย

1. การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน	จำนวน 5 ข้อ
2. การมุ่งเน้นด้านวิชาการ	จำนวน 5 ข้อ
3. การทำงานด้านหลักสูตร	จำนวน 5 ข้อ
4. การวัดและประเมินผลผู้เรียน	จำนวน 5 ข้อ
5. การพัฒนาและส่งเสริมแหล่งเรียนรู้	จำนวน 5 ข้อ
6. การนิเทศและประเมินผลการศึกษา	จำนวน 5 ข้อ
7. การจัดบรรยากาศที่ดีภายในโรงเรียน	จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 จำนวน 30 ข้อ ประกอบด้วย

1. การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้	จำนวน 5 ข้อ
2. การดูแลช่วยเหลือผู้เรียน	จำนวน 5 ข้อ
3. การบริหารจัดการชั้นเรียน	จำนวน 5 ข้อ
4. การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน	จำนวน 5 ข้อ
5. การใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาและทักษะด้านดิจิทัล	จำนวน 5 ข้อ
6. ความสัมพันธ์กับชุมชน	จำนวน 5 ข้อ

3. โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อตามความคิดเห็นของตนเองให้มากที่สุด ทั้งนี้เพื่อจะได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ ผลการวิจัยมีความน่าเชื่อถือและเกิดประโยชน์อย่างสูงสุด

4. ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้ จะไม่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานของท่าน โดยผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้รับจากการตอบแบบสอบถามของท่านไปปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามจากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

มนัสนันท์ ทองสังข์
นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมโศกราช

ตอนที่ 1
สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่ตรงกับความจริงมากที่สุด

1. เพศ
   - ❑ ชาย
   - ❑ หญิง
2. อายุ
   - ❑ 20 - 30 ปี
   - ❑ 31 - 40 ปี
   - ❑ 41 - 50 ปี
   - ❑ 51 ปีขึ้นไป
3. วุฒิการศึกษา
   - ❑ ปริญญาตรี
   - ❑ สูงกว่าปริญญาตรี
4. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน
   - ❑ น้อยกว่า 5 ปี
   - ❑ 5 – 10 ปี
   - ❑ มากกว่า 10 ปี
5. ขนาดสถานศึกษา
   - ❑ ขนาดเล็ก (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1 - 120 คน)
   - ❑ ขนาดกลาง (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 121 - 600 คน)
   - ❑ ขนาดใหญ่ (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 601-1,500 ขึ้นไป)

ตอนที่ 2

แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4

คำชี้แจง

ข้อความในแบบสอบถามต่อไปนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 มี 7 ด้าน ได้แก่ 1.การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน 2.การมุ่งเน้นด้านวิชาการ 3.การทำงานด้านหลักสูตร 4.การวัดผลและประเมินผลผู้เรียน 5.การพัฒนาส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ 6.การนิเทศและประเมินผลการศึกษา 7.การจัดบรรยากาศที่ดีภายในโรงเรียนจำนวน 30 ข้อ และแบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 จำนวน 30 ข้อ

โปรดพิจารณาข้อคำถามต่อไปนี้เพื่อแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 โดยทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ☐ ตามระดับความคิดเห็นของท่านเพียง ช่องเดียว โดยมีเกณฑ์พิจารณา ดังนี้

5 หมายถึง ข้อความที่ตรงกับความคิดเห็นของครู ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ข้อความที่ตรงกับความคิดเห็นของครู ในระดับมาก

3 หมายถึง ข้อความที่ตรงกับความคิดเห็นของครู ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ข้อความที่ตรงกับความคิดเห็นของครู ในระดับน้อย

1 หมายถึง ข้อความที่ตรงกับความคิดเห็นของครู ในระดับน้อยที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อ	ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
0	ผู้บริหารกำกับดูแลการวางแผน การดำเนินงานเพื่อให้งานได้บรรลุเป้าหมาย	✓				

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความคิดเห็นตามที่ท่านเห็นด้วย หากท่านมีข้อเสนอแนะใด ๆ โปรดขีดฆ่า หรือเขียนลงในคำถามที่ท่านเห็นสมควรแก้ไข

ข้อ	ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา				
		5	4	3	2	1
การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน						
1	ผู้บริหารมีการกำหนดเป้าหมายโดยวางแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน					
2	ผู้บริหารมีการกำหนดเป้าหมายที่ง่ายต่อการนำไปปฏิบัติได้จริง					
3	ผู้บริหารมีการกำหนดเป้าหมายด้านวิชาการโดยให้บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วม					
4	ผู้บริหารมีการกำหนดเป้าหมายโดยใช้จุดเน้นคุณลักษณะของนักเรียน					
5	ผู้บริหารมีการกำหนดเป้าหมายโดยใช้จุดเน้นที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน					
การมุ่งเน้นด้านวิชาการ						
6	ผู้บริหารให้ความสำคัญในการสร้างทักษะความรู้ความสามารถแก่บุคลากร					
7	ผู้บริหารให้ความสำคัญในการสร้างทักษะความรู้ความสามารถในผู้เรียน					
8	ผู้บริหารให้ความสำคัญในการสร้างบรรยากาศทางวิชาการ					
9	ผู้บริหารให้ความสำคัญในเรียนการสอนตามมาตรฐานวิชาการ					
10	ผู้บริหารมีการมุ่งเน้นการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด					
การทำงานด้านหลักสูตร						
11	ผู้บริหารแสดงบทบาท หน้าที่เป็นผู้นำเพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา					

ข้อ	ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา				
		5	4	3	2	1
12	ผู้บริหารมีการกำหนดนโยบายการพัฒนาหลักสูตรได้ตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ					
13	ผู้บริหารสนับสนุนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการสร้างหลักสูตรท้องถิ่น					
14	ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย					
15	ผู้บริหารจัดทำกำหนดการนิเทศ ติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง					
การวัดและประเมินผลผู้เรียน						
16	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูสร้างเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการวัดประเมินผล					
17	ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อนำผลมาปรับปรุงการเรียนการสอน					
18	ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูวัด และประเมินผลจากสภาพจริงโดยใช้วิธีการที่หลากหลาย					
19	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการรายงานผลประเมินความก้าวหน้าของนักเรียนแก่ผู้ปกครองทราบเป็นรายภาค					
20	ผู้บริหารมีการประเมินหลักสูตร เพื่อวางแผนพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง					
การพัฒนาส่งเสริมแหล่งเรียนรู้						
21	มีการส่งเสริมให้ครูและนักเรียนใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น					
22	จัดโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ในชุมชนที่เอื้อต่อการสร้างองค์ความรู้ของผู้เรียน					
23	สนับสนุน และเปิดโอกาสให้ชุมชนได้เข้ามาใช้แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา					

ข้อ	ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา				
		5	4	3	2	1
24	สนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อบรรยากาศการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา					
25	มีการสร้างเครือข่ายแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน					
การนิเทศและประเมินผลการศึกษา						
26	ผู้บริหารมีการกำหนดกระบวนการนิเทศและประเมินผลการศึกษาอย่างชัดเจน					
27	ผู้บริหารมีการนิเทศติดตาม ดูแล ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของครูอย่างใกล้ชิด					
28	ผู้บริหารมีการจัดประชุม อบรมในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้ครูมีโอกาสพัฒนาทักษะการสอนและการประเมิน					
29	ผู้บริหารมีการให้คำแนะนำ คำปรึกษาแก่ครูในด้านการวัดผลประเมินผลของผู้เรียนตามสภาพจริง					
30	ผู้บริหารมีการสนับสนุนให้มีการใช้ข้อมูลและระบบสารสนเทศในการวัดและประเมินผลที่ทันสมัย รวดเร็ว					
การจัดบรรยากาศที่ดีภายในโรงเรียน						
31	ผู้บริหารมีการดำเนินงานจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้					
32	ผู้บริหารมีการดำเนินการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ					
33	ผู้บริหารมีการสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่หลากหลาย					
34	ผู้บริหารมีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมและเสริมบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนอยู่เสมอ					

ข้อ	ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา				
		5	4	3	2	1
35	ผู้บริหารมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ของนักเรียน					

ตอนที่ 3

แบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ลงในช่องความคิดเห็นตามที่ท่านเห็นด้วย หากท่านมีข้อเสนอแนะใด ๆ โปรดขีดฆ่า หรือเขียนลงในคำถามที่ท่านเห็นสมควรแก้ไข

ข้อ	การพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21	ระดับการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21				
		5	4	3	2	1
การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้						
1	สามารถพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ได้					
2	สามารถใช้การวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน					
3	เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมและประเมินผลการเรียนรู้					
4	ใช้รูปแบบและเทคนิควิธีสอนอย่างหลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มตามศักยภาพ					
5	ใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในการผลิตสื่อและนวัตกรรมที่ใช้ในการเรียนรู้					
การดูแลช่วยเหลือผู้เรียน						
6	มีการให้คำแนะนำและพัฒนาผู้เรียนอยู่เสมอ					
7	มีการให้คำปรึกษาและดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเป็นรายบุคคล					
8	มีการเสริมสร้างลักษณะบุคลิกที่ดีให้กับผู้เรียน					
9	มีการอำนวยความสะดวกและแนะแนวทางการศึกษาต่อให้กับผู้เรียน					
10	ผู้ปกครองมีส่วนร่วมจัดประชุมของโรงเรียนเพื่อหาแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียน					
การบริหารจัดการชั้นเรียน						
11	ส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับนักเรียนและนักเรียนกับนักเรียน					

ข้อ	การพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21	ระดับการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21				
		5	4	3	2	1
12	ตรวจสอบสิ่งอำนวยความสะดวกในห้องเรียนให้พร้อมใช้งานและปลอดภัยอยู่เสมอ					
13	จัดทำข้อมูลสารสนเทศของนักเรียนเป็นรายบุคคล มีเอกสารประจำชั้นเรียนครบถ้วน เป็นปัจจุบัน					
14	แก้ไขปัญหาและพัฒนานักเรียนด้านระเบียบวินัย โดยการสร้างวินัยเชิงบวกในชั้นเรียน					
15	ประเมินการกำกับดูแลชั้นเรียนและนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนา					
การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน						
16	วิเคราะห์ภาระงานเพื่อวางแผนการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ					
17	กำหนดเป้าหมายในการปฏิบัติงานทุกภาคเรียน					
18	ริเริ่มสร้างสรรค์ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้					
19	แสวงหาความรู้ใหม่ ๆ ที่เกี่ยวกับวิชาชีพ เพื่อการพัฒนาตนเอง					
20	ประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเองและนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาการทำงานให้ดียิ่งขึ้น					
การใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาและทักษะด้านดิจิทัล						
21	ท่านได้พัฒนาออกแบบสื่อการสอนให้มีความทันสมัยมากขึ้น					
22	ท่านแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ แสวงหาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย และเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอน					
23	ท่านได้ใช้เทคโนโลยี เข้ามาสอดแทรกในการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนค้นหาความรู้ด้วยตนเอง					
24	ท่านจัดการเรียนรู้โดยการฝึกฝนให้นักเรียนได้เกิดความคิดสร้างสรรค์ทุกครั้งที่ทำการสอน					

ข้อ	การพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21	ระดับการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21				
		5	4	3	2	1
25	ท่านมีการปรับปรุงสื่อการสอนต่าง ๆ ให้เป็นที่น่าสนใจแก่นักเรียน					
ความสัมพันธ์กับชุมชน						
26	มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครองและชุมชนในการติดต่อสื่อสารเพื่อการจัดการเรียนรู้					
27	ประสานงานกับผู้ปกครองและชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดปีการศึกษา					
28	เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามาแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา					
29	จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้มีปราชญ์ชาวบ้านหรือใช้ภูมิปัญญาในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วม					
30	มีการเสนอผลการจัดการเรียนรู้ต่อฝ่ายต่าง ๆ ของชุมชนเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแก้ไขปัญหาร่วมกันทุกภาคเรียน					

ขอขอบคุณท่านที่ให้ข้อมูล

ภาคผนวก ฉ
ตารางแสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

เครื่องมือตรวจสอบหาดัชนีความสอดคล้อง

(IOC: Index of item objective congruence)

แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4

ข้อ	ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	ผลการตัดสินใจ					
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม	IOC	การแปลผล
การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน							
1	ผู้บริหารมีการกำหนดเป้าหมายโดยวางแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	ผู้บริหารมีการกำหนดเป้าหมายที่ง่ายต่อการนำไปปฏิบัติได้จริง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3	ผู้บริหารมีการกำหนดเป้าหมายด้านวิชาการโดยให้บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4	ผู้บริหารมีการกำหนดเป้าหมายโดยใช้จุดเน้นคุณลักษณะของนักเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5	ผู้บริหารมีการกำหนดเป้าหมายโดยใช้จุดเน้นที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
การมุ่นเน้นด้านวิชาการ							
6	ผู้บริหารให้ความสำคัญในการสร้างทักษะความรู้ความสามารถแก่บุคลากร	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7	ผู้บริหารให้ความสำคัญในการสร้างทักษะความรู้ความสามารถในผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อ	ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	ผลการตัดสินใจ					
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม	IOC	การแปลผล
8	ผู้บริหารให้ความสำคัญในการสร้างบรรยากาศทางวิชาการ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
9	ผู้บริหารให้ความสำคัญในเรียนการสอนตามมาตรฐานวิชาการ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
10	ผู้บริหารมีการมุ่งเน้นการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
การทำงานด้านหลักสูตร							
11	ผู้บริหารแสดงบทบาท หน้าที่เป็นผู้นำเพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
12	ผู้บริหารมีการกำหนดนโยบายการพัฒนาหลักสูตรได้ตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
13	ผู้บริหารสนับสนุนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการสร้างหลักสูตรท้องถิ่น	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
14	ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
15	ผู้บริหารจัดทำกำหนดการนิเทศ ติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อ	ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	ผลการตัดสินใจ					
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม	IOC	การแปลผล
การวัดและประเมินผลผู้เรียน							
16	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูสร้างเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการวัดประเมินผล	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
17	ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อนำผลมาปรับปรุงการเรียนการสอน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
18	ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูวัดและประเมินผลจากสภาพจริงโดยใช้วิธีการที่หลากหลาย	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
19	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการรายงานผลประเมินความก้าวหน้าของนักเรียนแก่ผู้ปกครองทราบเป็นรายภาค	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
20	ผู้บริหารมีการประเมินหลักสูตร เพื่อวางแผนพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
การพัฒนาส่งเสริมแหล่งเรียนรู้							
21	มีการส่งเสริมให้ครูและนักเรียนใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา ชุมชนท้องถิ่น	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
22	จัดโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ในชุมชนที่เอื้อต่อการสร้างองค์ความรู้ของผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
23	สนับสนุน และเปิดโอกาสให้ชุมชนได้เข้ามาใช้แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อ	ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	ผลการตัดสินใจ					
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม	IOC	การแปลผล
24	สนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อบรรยากาศการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
25	มีการสร้างเครือข่ายแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
การนิเทศและประเมินผลการศึกษา							
26	ผู้บริหารมีการกำหนดกระบวนการนิเทศและประเมินผลการศึกษาอย่างชัดเจน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
27	ผู้บริหารมีการนิเทศติดตาม ดูแล ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของครูอย่างใกล้ชิด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
28	ผู้บริหารมีการจัดประชุมอบรมในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้ครูมีโอกาสพัฒนาทักษะการสอนและการประเมิน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
29	ผู้บริหารมีการให้คำแนะนำคำปรึกษาแก่ครูในด้านการวัดผลประเมินผลของผู้เรียนตามสภาพจริง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
30	ผู้บริหารมีการสนับสนุนให้มีการใช้ข้อมูลและระบบสารสนเทศในการวัดและประเมินผลที่ทันสมัย รวดเร็ว	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อ	ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	ผลการตัดสินใจ					
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม	IOC	การแปลผล
การจัดบรรยากาศที่ดีภายในโรงเรียน							
31	ผู้บริหารมีการดำเนินงานจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
32	ผู้บริหารมีการดำเนินการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
33	ผู้บริหารมีการสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่หลากหลาย	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
34	ผู้บริหารมีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมและเสริมบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนอยู่เสมอ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
35	ผู้บริหารมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ของนักเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

เครื่องมือตรวจสอบหาดัชนีความสอดคล้อง

(IOC: Index of item objective congruence)

แบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4

ข้อ	การพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21	ผลการตัดสินใจ					
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม	IOC	การแปลผล
การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้							
1	สามารถพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ได้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	สามารถใช้การวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3	เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมและประเมินผลการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4	ใช้รูปแบบและเทคนิควิธีสอนอย่างหลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มตามศักยภาพ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5	ใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในการผลิตสื่อและนวัตกรรมที่ใช้ในการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
การดูแลช่วยเหลือผู้เรียน							
6	มีการให้คำแนะนำและพัฒนาผู้เรียนอยู่เสมอ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7	มีการให้คำปรึกษาและดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเป็นรายบุคคล	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อ	การพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21	ผลการตัดสินใจ					
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม	IOC	การแปลผล
8	มีการเสริมสร้างลักษณะบุคลิกที่ดีให้กับผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
9	มีการอำนวยความสะดวกและแนะแนวทางการศึกษาต่อให้กับผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
10	ผู้ปกครองมีส่วนร่วมจัดประชุมของโรงเรียนเพื่อหาแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
การบริหารจัดการชั้นเรียน							
11	ส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับนักเรียนและนักเรียนกับนักเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
12	ตรวจสอบสิ่งอำนวยความสะดวกในห้องเรียนให้พร้อมใช้งานและปลอดภัยอยู่เสมอ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
13	จัดทำข้อมูลสารสนเทศของนักเรียนเป็นรายบุคคลมีเอกสารประจำชั้นเรียนครบถ้วน เป็นปัจจุบัน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
14	แก้ไขปัญหาและพัฒนานักเรียนด้านระเบียบวินัย โดยการสร้างวินัยเชิงบวกในชั้นเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
15	ประเมินการกำกับดูแลชั้นเรียนและนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อ	การพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21	ผลการตัดสินใจ					
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม	IOC	การแปลผล
การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน							
16	วิเคราะห์ภาระงานเพื่อวางแผนการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
17	กำหนดเป้าหมายในการปฏิบัติงานทุกภาคเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
18	ริเริ่มสร้างสรรค์ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
19	แสวงหาความรู้ใหม่ ๆ ที่เกี่ยวกับวิชาชีพ เพื่อการพัฒนาตนเอง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
20	ประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเองและนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาการทำงานให้ดียิ่งขึ้น	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
การใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาและทักษะด้านดิจิทัล							
21	ท่านได้พัฒนาออกแบบสื่อการสอนให้มีความทันสมัยมากขึ้น	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
22	ท่านแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ แสวงหาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย และเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
23	ท่านได้ใช้เทคโนโลยี เข้ามาสอดแทรกในการเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อ	การพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21	ผลการตัดสินใจ					
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม	IOC	การแปลผล
	การสอนเพื่อให้นักเรียนค้นหาความรู้ด้วยตนเอง						
24	ท่านจัดการเรียนรู้โดยการฝึกฝนให้นักเรียนได้เกิดความคิดสร้างสรรค์ทุกครั้งที่ทำการสอน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
25	ท่านมีการปรับปรุงสื่อการสอนต่าง ๆ ให้เป็นที่น่าสนใจแก่นักเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ความสัมพันธ์กับชุมชน							
26	มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครองและชุมชนในการติดต่อสื่อสารเพื่อการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
27	ประสานงานกับผู้ปกครองและชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดปี การศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
28	เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามาแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียน การสอนในสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
29	จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้มีปราชญ์ชาวบ้านหรือใช้ภูมิปัญญาในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อ	การพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21	ผลการตัดสินใจ					
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม	IOC	การแปลผล
30	มีการเสนอผลการจัดการเรียนรู้ต่อฝ่ายต่าง ๆ ของชุมชนเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแก้ไขปัญหาร่วมกันทุกภาคเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ภาคผนวก ช
ผลการตรวจอักขราวิสุทธิ์

Plagiarism Checking Report

Submission Information

ID	SUBMISSION DATE	SUBMITTED BY	ORGANIZATION	FILENAME	STATUS	SIMILARITY INDEX
3077020	Mar 30, 2023 at 20:14 PM	manatsanan.tho@student.mbu.ac.th	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	วิจัยบทที่ 1-3 นางสาวมนัสนันท์ พองสังข์ แก้ไข.pdf	Complete	12.46 %

Match Overview

NO.	TITLE	AUTHOR(S)	SOURCE	SIMILARITY INDEX
1	Development of Thai Teachers to 21st Century	Somphakdee, Phrakhrusutaworathammakit	นิเทศศาสตรปริทรรศน์	1.60 %
2	School Administrators in the 21st Century following Sappurisa-dhamma 7	สามเณิศ, พรรณิภา	วารสาร มจร อุบล ปริทรรศน์	1.12 %
3	The Instructional Leadership of School Administrators under Krabi Primary Educational Service Area Office	บุญทอง, ธัญชนก	มนุษยสังคมสาร (มสส.) คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	0.98 %
4	Classroom Management for Developing 21st Century Learning Skills	คุณพงศ์ศรศร, ภูมิกลวัชร์	วารสารสหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	0.97 %
5	การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3	โยสิกบุษร, สุจิตา	วารสารนาคบุตรปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช	0.86 %
6	http://www.journalhri.com/pdf/1202_03.pdf	journalhri.com	journalhri.com_nutch	0.86 %
7	THE RELATIONSHIP BETWEEN ACADEMIC LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS AND EFFECTIVENESS OF THE SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF KHONKAEN PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA 2	Sriphakot, Jirapom	Journal of Buddhist Education and Research	0.45 %
8	The Study on the Condition of Academic Administration of the Schools in Kaeowan Group, Nakhon Sawan Primary Educational Service Area Office 2	Thothong, Methini	วารสารครุศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์	0.43 %
9	The Relationship between Academic Leadership of School Administrators and the Results of Internal Supervision of Schools as Perceived by the Teacher under Krabi Primary Educational Service Area Office	ลิพิทคุณากร, ศุภลักษณ์	วารสารราชภัฏสุราษฎร์ธานี	0.43 %
10	The Development of Teacher Competency on Learning Management in 21st Century: A Case Study of Ban Natatan Khamkha School	ภูชำนิ, วนิดา	วารสารวิชาการและวิจัยมหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	0.42 %

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล : นางสาวมนัสนันท์ ทองสังข์

วัน เดือน ปีเกิด : วันที่ 22 มกราคม 2536

ที่อยู่ : 2/1 หมู่ 2 ต.ชะอวด อ.ชะอวด จ.นครศรีธรรมราช

ที่อยู่ปัจจุบัน : 2/1 หมู่ 2 ต.ชะอวด อ.ชะอวด จ.นครศรีธรรมราช

ตำแหน่ง : ครู (ค.ศ.1)

E-mail : sirilak2536@hotmail.com

Tel : 0823459191

การทำงาน : รับราชการครู โรงเรียนวัดหญ้าปล้อง ต.ดอนตะโก อ.ท่าศาลา จ. นครศรีธรรมราช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4

การศึกษา : ระดับประถมศึกษา.วัดจิกพนม อ.ชะอวด จ.นครศรีธรรมราช
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น-ปลาย ร.รชะอวด อ.ชะอวด จ.นครศรีธรรมราช
ระดับปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี วิชาเอกชีววิทยา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา จ.สงขลา
ประกาศนียบัตรวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้ อ.ทุ่งสง จ. นครศรีธรรมราช